Fundamento de Esperanto: eldono hungara

Kókai [u.a.]

Budapest [u.a.]; HUN 1909

1
1
e

ÖNB
+Z100418600

ESPERANTO
de
ZAMENHOF

ELDONO HUNGARA

ZAMENHOF

Fundamento de Esperanto

(Az Esperanto Alapkönyve)

TRADUKITA LAŬ LA PERMESO DE LA AŬTORO

DE

PAUL DE LENGYEL
Direktoro de « Lingvo Internacia » kaj « Juna Esperantisto »,
Membro de la Lingva Komitato.

BUDAPEST
KÓKAI LAJOS KÖNYVKERESKEDÉSE
IV., KÁROLY-UTCA 1. SZ.

Bohemujo : F. TOPIĈ, 11, Ferdinandova, *PRAHA* — **Danujo** : ALFR. FRED. HÖST & SÖN, Bredgade 35, *KJÖBENHAVN*. — **Germanujo** : ESPERANTO VERLAG MÖLLER & BOREL, Lindenstrasse 18-19, *BERLIN*. — **Granda Britujo** : THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, Museum Station Buildings, 133-6, High Holborn, *LONDON W. C.* — **Hispanujo** : J. ESPASA, 579, Calle de las Cortes, *BARCELONA*. — **Hungarujo** : L. KÓKAI, IV., Károly-u. 1., *BUDAPEST*. — **Italujo** : R. GIUSTI, 53, Via Vittorio Emanuele, *LIVORNO*. — **Polujo** : M. ARCT, 53, Nowy Swiat, *WARSZAWA*. — **Rumanujo** : LIBRĂRIA NOUĂ CAROL P. SEGAL, Calea Victoriei, 78, *BUCUREȘTI*. — **Rusujo** : LIBREJO ESPERANTO, 28, Tverskaja, *MOSKVA*. — **Usono** : AMERICAN ESPERANTIST Co, 235 Fortieth Street, *CHICAGO*.

Kr. 1.20

Verkaro de D^ro L. L. ZAMENHOF

Ĉiu Esperantisto devas nepre posedi la verkojn de nia Majstro!

Instrua Fako.

Fundamento de Esperanto : Eldono Franca, Angla, Germana, Rusa, Pola.
Unu volumo in-16 (*bindita*) . . . . Fr. 3 (*broŝurita* . . . Fr. 2 »

Oni vendas aparte { **Ekzercaro** (kvinlingva), *broŝurita* . . . . . » 75
Universala Vortaro (kvinlingva), *broŝurita* . 1 »

Eldonoj : **Bohema**, tradukita de S° Ed. Kühnl. **Greka**, tradukita de S° Konstantino Kuluri. **Hispana**; **Itala**, trad. de S^ino Rosa Junck. **Hungara**, trad. de S° Paul de Lengyel. **Rumana**, trad. de « Societateă Esperantistă Romană. » (ĉiu) . . . . Fr. 1 »

Wörterbuch Deutsch-Esperanto. Dua eldono revidita, korektita, pliigita. Ĝi estas vera komplemento de **Universala Vortaro**.
Unu volumo in-16, 178-paĝa (*broŝurita*) 2 50

Taschenwörterbuch Deutsch-Esperanto und Esperanto-Deutsch. Tre utila poŝa vortaro.
Unu volumo in-16, 137-paĝa (*broŝurita*). 1 50

Literatura Fako.

Fundamenta Krestomatio, Ekzercoj, Fabloj kaj Rakontoj, Artikoloj pri Esperanto, Poezioj.
Ĉiu devas ĝin legi por akiri perfektan stilon.
Unu volumo in-16, 460-paĝa. . . . . Fr. 3 50

Georgo Dandin, komedio en tri aktoj de MOLIÈRE.
Unu volumo in-8, 51-paĝa 1 20

Hamleto, tragedio en kvin aktoj, de SHAKESPEARE.
Unu volumo in-16, 170-paĝa . . . . 2 »

Ifigenio en Taŭrido, dramo en kvin aktoj de GŒTHE.
Unu volumo in-8, 108-paĝa . . . . 2 »

La Predikanto, libro el « La Biblio ».
Unu volumo in-8, 28-paĝa. . . . . »

La Psalmaro, libro el « La Biblio ».
Unu volumo in-8, 165-paĝa. 2 50

La Rabistoj, dramo en kvin aktoj de SCHILLER.
Unu volumo in-8, 144-paĝa. . . . . 2 »

La Revizoro, komedio en kvin aktoj de N. V. GOGOL.
Unu volumo in-8, 100-paĝa 1 50

La Sentencoj de Salomono, libro el « La Biblio ».
Unu volumo in-8, 60-paĝa 1 50

La Virineto de maro, fabelo de ANDERSEN, kun ilustrajoj de H. M. BRODIE. (El la Fundamenta Krestomatio.)
Unu volumo in-8, 42-paĝa. 1 50

Marta, rakonto de Eliza ORZESZKO, publikiĝas en « La Revuo » (numeroj 26 kaj sekvantaj).

ELDONO HUNGARA

L. L. ZAMENHOF

Fundamento de Esperanto

(Az Esperanto Alapkönyve)

TRADUKITA LAŬ LA PERMESO DE LA AŬTORO
DE
PAUL DE LENGYEL
Direktoro de « Lingvo Internacia » kaj « Juna Esperantisto »,
Membro de la Lingva Komitato.

BUDAPEST
KÓKAI LAJOS KÖNYVKERESKEDÉSE
IV., KÁROLY-UTCA 1. SZ.

PARIS
LIBRAIRIE HACHETTE ET Cie
79, BOULEVARD SAINT-GERMAIN, 79

1909

Zamenhof, (Ludwig-)Lazarus

AL

LA GLORA AŬTORO DE ESPERANTO

DOKTORO L. L. ZAMENHOF

La Tradukinto.

ANTAŬPAROLO

Por ke lingvo internacia povu bone kaj regule progresadi kaj por ke ĝi havu plenan certecon, ke ĝi neniam disfalos kaj ia facilanima paŝo de ĝiaj amikoj estontaj ne detruos la laborojn de ĝiaj amikoj estintaj, — estas plej necesa antaŭ ĉio unu kondiĉo : la ekzistado de klare difinita, neniam tuŝebla kaj neniam ŝanĝebla **Fundamento** de la lingvo. Kiam nia lingvo estos oficiale akceptita de la *registaroj* de la plej ĉefaj regnoj kaj tiuj ĉi registaroj per speciala *leĝo* garantios al Esperanto tute certan vivon kaj uzatecon kaj plenan sendanĝerecon kontraŭ ĉiuj personaj kapricoj aŭ disputoj, tiam aŭtoritata komitato, interkonsente elektita de tiuj registaroj, havos la rajton fari en la fundamento de la lingvo unu fojon por ĉiam ĉiujn deziritajn ŝanĝojn, *se* tiaj ŝanĝoj montriĝos necesaj ; sed *ĝis tiu tempo* la fundamento de Esperanto devas plej severe resti absolute senŝanĝa, ĉar severa netuŝebleco de nia fundamento estas la plej grava kaŭzo de nia ĝisnuna progresado kaj la plej grava kondiĉo por nia regula kaj paca progresado estonta. *Neniu persono kaj neniu societo devas havi la rajton arbitre fari en nia Fundamento iun eĉ plej malgrandan ŝanĝon !* Tiun ĉi tre gravan principon la esperantistoj volu ĉiam bone memori kaj kontraŭ la

ektuŝo de tiu ĉi principo ili volu ĉiam energie batali, ĉar la momento, en kiu ni ektuŝus tiun principon, estus la komenco de nia morto.

Laŭ silenta interkonsento de ĉiuj esperantistoj jam de tre longa tempo la sekvantaj tri verkoj estas rigardataj kiel fundamento de Esperanto : 1) La 16-regula *gramatiko*; 2) la « *Universala Vortaro* »; 3) la « *Ekzercaro* ». Tiujn ĉi tri verkojn la aŭtoro de Esperanto rigardadis ĉiam kiel *leĝojn* por li, kaj malgraŭ oftaj tentoj kaj delogoj li neniam permesis al si (almenaŭ *konscie*) eĉ la plej malgrandan pekon kontraŭ tiuj ĉi leĝoj; li esperas, ke pro la bono de nia afero ankaŭ ĉiuj aliaj esperantistoj ĉiam rigardados tiujn ĉi tri verkojn kiel la solan leĝan kaj netuŝeblan fundamenton de Esperanto.

Por ke ia regno estu forta kaj glora kaj povu sane disvolviĝadi, estas necese ke ĉiu regnano sciu, ke li neniam dependos de la kapricoj de tiu aŭ alia persono, sed devas obei ĉiam nur klarajn, tute difinitajn fundamentajn *leĝojn* de sia lando, kiuj estas egale devigaj por la regantoj kaj regatoj kaj en kiuj neniu havas la rajton fari arbitre laŭ persona bontrovo ian ŝanĝon aŭ aldonon. Tiel same por ke nia afero bone progresadu, estas necese, ke ĉiu esperantisto havu la plenan certecon, ke leĝdonanto por li ĉiam estos ne ia *persono*, sed ia klare difinita *verko*. Tial, por meti finon al ĉiuj malkompreniĝoj kaj disputoj, kaj por ke ĉiu esperantisto sciu tute klare, per kio li devas en ĉio sin gvidi, la aŭtoro de Esperanto decidis nun eldoni en formo de unu libro tiujn tri verkojn, kiuj laŭ silenta inter-

konsento de ĉiuj esperantistoj jam de longe fariĝis fundamento por Esperanto, kaj li petas, ke la okuloj de ĉiuj esperantistoj estu ĉiam turnataj ne al li, sed al *tiu ĉi libro*. Ĝis la tempo, kiam ia por ĉiuj aŭtoritata kaj nedisputebla institucio decidos alie, ĉio, kio troviĝas en tiu ĉi libro, devas esti rigardata kiel deviga por ĉiuj; ĉio, kio estas kontraŭ tiu ĉi libro, devas esti rigardata kiel malbona, se ĝi eĉ apartenus al la plumo de la aŭtoro de Esperanto mem. Nur la supre nomitaj tri verkoj publikigitaj en la libro « Fundamento de Esperanto », devas esti rigardataj kiel oficialaj; ĉio alia, kion mi verkis aŭ verkos, konsilas, korektas, aprobas k. t. p., estas nur verkoj *privataj*, kiujn la esperantistoj — se ili trovas tion ĉi utila por la unueco de nia afero — povas rigardadi kiel *modela*, sed ne kiel *deviga*.

Havante la karakteron de *fundamento*, la tri verkoj represitaj en tiu ĉi libro devas antaŭ ĉio esti *netuŝeblaj*. Tial la legantoj ne miru, ke ili trovos en la nacia traduko de diversaj vortoj en tiu ĉi libro (precipe en la angla parto) tute nekorektite tiujn samajn *erarojn*, kiuj sin trovis en la unua eldono de la « Universala Vortaro ». Mi permesis al mi nur korekti la *preserarojn*: sed se ia vorto estis erare aŭ nelerte *tradukita*, mi ĝin lasis en tiu ĉi libro tute senŝanĝe; ĉar se mi volus plibonigi, tio ĉi jam estus *ŝanĝo*, kiu povus kaŭzi disputojn kaj kiu en verko fundamenta ne povas esti tolerata. *La fundamento devas resti severe netuŝebla eĉ kune kun siaj eraroj*. La *erareco* en la nacia traduko de tiu aŭ alia vorto ne prezentas grandan malfeliĉon,

ĉar, komparante la kuntekstan tradukon en la aliaj lingvoj, oni facile trovos la veran sencon de ĉiu vorto; sed senkompare pli grandan danĝeron prezentus la *ŝanĝado* de la traduko de ia vorto, ĉar, perdinte la severan netuŝeblecon, la verko perdus sian eksterordinare necesan karakteron de dogma fundamenteco, kaj, trovante en unu eldono alian tradukon ol en alia, la uzanto ne havus la certecon, ke mi morgaŭ ne faros ian alian ŝanĝon, kaj li perdus sian konfidon kaj apogon. Al ĉiu, kiu montros al mi ian nebonan esprimon en la Fundamenta libro, mi respondos trankvile : « jes, ĝi estas eraro, sed ĝi devas resti netuŝebla, ĉar ĝi apartenas al la fundamenta dokumento, en kiu neniu havas la rajton fari ian ŝanĝon. »

La « Fundamento de Esperanto » tute ne devas esti rigardata kiel la plej bona lernolibro kaj vortaro de Esperanto. Ho, ne! Kiu volas *perfektiĝi* en Esperanto, al tiu mi rekomendas la diversajn lernolibrojn kaj vortarojn, multe *pli bonajn* kaj *pli vastajn*, kiuj estas eldonitaj de niaj plej kompetentaj amikoj por ĉiu nacio aparte kaj el kiuj la plej gravaj estas eldonitaj tre bone kaj zorgeme, sub mia persona kontrolo kaj kunhelpo. Sed la « Fundamento de Esperanto » devas troviĝi en la manoj de ĉiu bona esperantisto kiel konstanta *gvida dokumento*, por ke li bone ellernu kaj per ofta enrigardado konstante memorigadu al si, kio en nia lingvo estas oficiala kaj netuŝebla, por ke li povu ĉiam bone distingi la vortojn kaj regulojn *oficialajn*, kiuj devos troviĝi en ĉiuj lernoverkoj de Esperanto, de la vortoj kaj reguloj rekomendataj *private*,

kiuj eble ne al ĉiuj esperantistoj estas konataj aŭ eble ne de ĉiuj estas aprobataj. La « Fundamento de Esperanto » devas troviĝi en la manoj de ĉiu esperantisto kiel konstanta *kontrolilo*, kiu gardos lin de deflankiĝado de la vojo de unueco.

Mi diris, ke la fundamento de nia lingvo devas esti absolute netuŝebla, se eĉ ŝajnus al ni, ke tiu aŭ alia punkto estas sendube erara. Tio ĉi povus naski la penson, ke nia lingvo restos ĉiam rigida kaj neniam disvolviĝos... Ho, ne! Malgraŭ la severa netuŝebleco de la fundamento, nia lingvo havos la plenan eblon ne sole konstante riĉiĝadi, sed eĉ konstante *pliboniĝad* kaj *perfektiĝadi*; la netuŝebleco de la fundamento nur garantios al ni konstante, ke tiu perfektiĝado fariĝados ne per arbitra, interbatala kaj ruiniga *rompado* kaj *ŝanĝado*, ne per nuligado aŭ sentaŭgigado de nia ĝisnuna literaturo, sed per vojo *natura*, senkonfuza kaj sendanĝera. Pli detale mi parolos pri tio ĉi en la Bulonja kongreso; nun mi diros pri tio ĉi nur kelkajn vortojn, por ke mia opinio ne ŝajnu tro paradoksa :

1) *Riĉigadi* la lingvon per novaj vortoj oni povas jam *nun*, per konsiliĝado kun tiuj personoj, kiuj estas rigardataj kiel la plej aŭtoritataj en nia lingvo, kaj zorgante pri tio, ke ĉiuj uzu tiujn vortojn en la sama formo; sed tiuj ĉi vortoj devas esti nur rekomendataj, ne altrudataj; oni devas ilin uzadi nur en la *literaturo*; sed en korespondado kun personoj *nekonataj* estas bone ĉiam peni uzadi nur vortojn el la « Fundamento », ĉar nur pri tiaj vortoj ni povas esti certaj, ke nia adresato ilin nepre trovos en sia vortaro. Nur

iam poste, kiam la plej granda parto de la novaj vortoj estos jam tute matura, ia aŭtoritata institucio enkondukos ilin en la vortaron *oficialan*, kiel « *Aldonon al la Fundamento* ».

2) Se ia aŭtoritata centra institucio trovos, ke tiu aŭ alia vorto aŭ regulo en nia lingvo estas *tro neoportuna*, ĝi ne devos *forigi* aŭ *ŝanĝi* la diritan formon, sed ĝi povos proponi formon *novan*, kiun ĝi rekomendos uzadi *paralele* kun la formo malnova. Kun la tempo la formo nova iom post iom elpuŝos la formon malnovan, kiu fariĝos *arĥaismo*, kiel ni tion ĉi vidas en ĉiu natura lingvo. Sed, prezentante parton de la *fundamento*, tiuj ĉi arĥaismoj neniam estos elĵetitaj, sed ĉiam estos presataj en ĉiuj lernolibroj kaj vortaroj samtempe kun la formoj novaj, kaj tiamaniere ni havos la certecon, ke eĉ ĉe la plej granda perfektiĝado la unueco de Esperanto neniam estos rompata kaj neniu verko esperanta eĉ el la plej frua tempo iam perdos sian valoron kaj kompreneblecon por la estontaj generacioj.

Mi montris en *principo*, kiamaniere la severa netuŝebleco de la « Fundamento » gardos ĉiam la unuecon de nia lingvo, ne malhelpante tamen al la lingvo ne sole riĉiĝadi, sed eĉ konstante *perfektiĝadi*. Sed en la *praktiko* ni (pro kaŭzoj jam multajn fojojn priparolitaj) devas kompreneble esti *tre singardaj* kun ĉia « perfektigado » de la lingvo : a) ni devas tion ĉi fari ne facilanime, sed nur en okazoj de efektiva *neceseco*; b) fari tion ĉi (post matura prijuĝado) povas ne apartaj personoj, sed nur ia centra institucio kiu havos

nedisputeblan aŭtoritatecon por la tuta esperantistaro.

Mi finas do per la jenaj vortoj :

1. pro la unueco de nia afero ĉiu bona esperantisto devas antaŭ ĉio bone koni la *fundamenton* de nia lingvo ;

2. la fundamento de nia lingvo devas resti por ĉiam *netuŝebla* ;

3. ĝis la tempo kiam aŭtoritata centra institucio decidos *pligrandigi* (neniam *ŝanĝi*!) la ĝisnunan fundamenton per oficialigo de novaj vortoj aŭ reguloj, ĉio bona, kio ne troviĝas en la « Fundamento de Esperanto », devas esti rigardata ne kiel deviga, sed nur kiel *rekomendata*.

La ideoj, kiujn mi supre esprimis pri la Fundamento de Esperanto, prezentas dume nur mian *privatan* opinion. Leĝan sankcion ili ricevos nur en tia okazo, se ili estos akceptitaj de la unua internacia kongreso de esperantistoj, al kiu tiu ĉi verko kune kun sia antaŭparolo estos prezentita.

Ł. ZAMENHOF.

Varsovio, Julio 1905.

Dr. Zamenhof eredeti *Fundamento de Esperanto*-ja francia, angol, német, orosz és lengyel nyelven jelent meg.

Jelen *Esperanto Alapkönyve* az esperantisták első kongresszusán (Boulogne-sur-Mer, 1905), egyhangulag elfogadtatott.

(*A fordító jegyzetei.*)

I

FUNDAMENTA GRAMATIKO

DE LA

Lingvo internacia « Esperanto »

AZ ESPERANTO NEMZETKÖZI NYELV ALAP-NYELVTANA

NYELVTAN

A) A BETÜSOR.

Aa,	Bb,	Cc,	Ĉĉ,	Dd,	Ee,	Ff,
a (á)	b	c (mindig)	cs	d	e (é)	f

Gg,	Ĝĝ,	Hh,	Ĥĥ,	Ii.
g	dzs	h	kh (német *ch*)	i

Jj,	Ĵĵ,	Kk,	Ll,	Mm,	Nn,	Oo,
j	zs	k	l	m	n	o (ó)

Pp,	Rr,	Ss,	Ŝŝ,	Tt,	Uu,	Ŭŭ,
p	r	sz	s	t	u (ú)	rövid u (mint e szóban : *Ausztria*)

Vv,	Zz.
v	z

Jegyzet. — Azon nyomdákban, melyekben ékezetes *ĉ*, *ĝ*, *ĥ*, *ĵ*, *ŝ*, *ŭ* betük nincsenek, ezek *ch*, *gh*, *hh*, *jh*, *sh* és egyszerü *u* betükkel helyettesithetők.

B) BESZÉDRÉSZEK

1. — Az Esperanto nyelvben csak **határozott névelő** van : *la*, mely minden nyelvtani esetben, számban és nemben változatlan marad. Határozatlan névelő nincs.

2. — A **főnév** mindig *o*-val végződik. A többes szám ragja *j*. Névragozási eset csak kettő van : alanyeset (*nominativo*) és tárgyeset (*akuzativo*), mely utóbbit úgy képezzük, hogy az alanyesethez *n* betűt adunk hozzá. A többi nyelvtani eseteket elöljárókkal (*prepozicio*)[1] fejezzük ki, és pedig a birtokos esetet (*genitivo*) *de*, a tulajdonító esetet (*dativo*) *al*, a többi eseteket pedig a rag jelentménye szerint *per*, *kun* vagy egyéb elöljáróval. Péld. : *la patr'o*, az atya; *de la patr'o*, az atyáé, az atya -ja -je; *al la patr'o*, az atyának; *per la patr'o*, az atya által; *kun la patr'o*, az atyával, stb.

3. — A **melléknév** mindig *a*-val végződik. Nyelvtani eseteit és számait éppen úgy képezzük, mint a főnévéit. A középfokot úgy nyerjük, ha a melléknév elé *pli* (inkább) szócskát, — a felsőfokot pedig, ha eléje *plej* (leginkább) szócskát teszünk. A « mint » hasonlító szócskának *ol* felel meg. — Péld. : *pli blank'a ol neĝ'o*, fehérebb mint hó, hónál fehérebb.

4. — A **tőszámok**, melyek mindig változatlanok, a következők : *unu* (1), *du* (2), *tri* (3), *kvar* (4), *kvin* (5), *ses* (6), *sep* (7), *ok* (8), *naŭ* (9), *dek* (10), *cent* (100), *mil* (1000). A tizeseket, százasokat és ezreseket a tő-

1. Az elöljárók a magyar névutóknak, névragoknak és igekötőknek felelnek meg. Az elöljárók mindenkor azon szó vagy szócsoport *elé* tétetnek, melyre vonatkoznak.

számok egyszerü összetétele által képezzük; p. *kvin'cent kvin'dek kvin*, 555. A melléknévi vagyis rendszámokat *a*, a szorzó számokat *obl*, a törtszámokat *on*, a gyüjtőszámokat *op* képzővel képezzük, p. *kvar'a*, negyedik; *tri'obl'a*, háromszoros, — *tri'obl'e*, háromszorosan, háromszor; *du'op'e*, másodmagával, kettesével. Ha a számnév elé *po* szócskát teszünk, osztó számnevet nyerünk, p. *po tri*, hármával, három-három, hármanként. Ezeken kivül vannak még főnévi és igehatározói számnevek, p. *unu'o*, egység; *sep'e* hetedszer.

5. — A **személyi névmások** a következők : *mi* (én), *vi* (te, ön), *li* (ő, — férfira vonatkozólag), *ŝi* (ő, — nőre vonatkozólag), *ĝi* (az, — állatra, tárgyra, elvont fogalmakra stb. vonatkozólag), *si* (ő, saját maga, — visszaható névmás), *ni* (mi), *vi* (ti, önök), *ili* (ők), *oni* (valaki, az ember[1]). Ha a személyi névmásokhoz *a* betüt adunk, birtokos névmásokat kapunk[2]. A névmások épúgy fölvehetik a névragokat, mint a főnevek. Péld. *mi'a*, az én -m, enyém; *mi'n*, engem; *la vi'a'j*, a te -id, tieid.

6. — Az **ige** minden személyben és számban változatlan marad. Péld. *mi far'as*, (én) teszek; *la patr'o far'as*, az atya tesz; *ili far'as*, (ők) tesznek.

1. Az *oni* névmás (mely a német *man*-nak s a francia *on*-nak felel meg) határozatlan személyi alanyt jelent, melyet magyarban alanytalanul az ige többes számának első vagy harmadik személyével fejezünk ki, vagy pedig alanyul « az ember » szót használjuk; p. tudjuk, hogy..., — azt beszélik, hogy..., — nem is gondolhatja az ember, hogy...

2. A birtokos névmások a magyar birtokragoknak (-m, -d, -ja -je, -nk, -tok -tek, -uk -ük) felelnek meg.

Ige-alakok :

a) A *jelen idő* ragja *as;* p. *mi far'as*, teszek, teszem[1].

b) A *mult idő* ragja *is*; p. *vi far'is*, tettél, ön tett.

c) A *jövő idő* ragja *os*; p. *ili far'os*, (ők) tenni fognak.

ĉ) A *föltételes mód* ragja *us*; p. *ŝi far'us*, ő (nő) tenne.

d) A *parancsoló* és *kötőmód* ragja *u*; p. *far'u*, tégy, tegyen (ön); *ni far'u*, tegyünk.

e) Az *igenév* képzője *i*; p. *far'i*, tenni.

f) A *cselekvő jelen idejü részesülő* képzője *ant*; p. *far'ant'a*, tevő; *far'ant'e*, tevén.

g) A *cselekvő mult idejü részesülő* képzője *int*; p. *far'int'a*, aki (vagy ami) tett.

ĝ) A *cselekvő jövő idejü részesülő* képzője *ont*; p. *far'ont'a*, aki (vagy ami) tenni fog.

h) A *szenvedő jelen idejü részesülő* képzője *at*; p. *far'at'a*, ami téve van, a mi tétetik, megtevés alatt levő.

ĥ) A *szenvedő mult idejü részesülő* képzője *it*; p. *far'it'a*, a megtett, már megtéve levő.

i) A *szenvedő jövő idejü részesülő* képzője *ot*; p. *far'ot'a*, megteendő, ami meg lesz téve.

Az összetett szenvedő ige-alakokat a részesülőkkel és az *est'* (lenni) segédigével fejezzük ki. A magyar « által » névutónak (illetve « -tól -től » névragnak) a *de* elöljáró felel meg. Péld. *ŝi est'as am'at'a de ĉiu'j*, ő (nő) mindenki által (mindenkitől) szeretve van (szerettetik); *la pord'o est'as ferm'it'a*, az ajtó be van csukva, az ajtó becsukott[2]).

1. Az Esperantóban, úgy mint más nyelvekben is, csak egyféle igeragozás van, tehát határozott és határozatlan alak közt különbséget nem teszünk.

2. Ha az állitmány nem ige, mindig ki kell tenni az *estas* (van, vannak — német *ist*, *sind*, latin *est*, *sunt*, francia *est*, *sont*) segédigét.

7. — Az **igehatározó** képzője *e*. Hasonlitásnál a melléknév szabályai alá esik. Péld. *mi'a frat'o pli bon'e kant'as ol mi*, fivérem jobban énekel, mint én.

8. — Az **elöljárók**, mint ilyenek, alanyesetet vonzanak.

C) ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

9. — Minden szót úgy ejtünk ki, amint ki van irva.

10. — A hangsúly mindenkor az utolsó előtti szótagon van.

11. — Az összetett szókat, úgy, mint a magyarban, egyszerü egybeirás által alkotjuk, a határozó-szó megelőzvén az alapszót. Az összetett szó elemeit vonáskával különitjük el egymástól[1]. A nyelvtani végződések önálló szóknak tekintetnek. Péld. *vapor'ŝip'o*, gőzhajó, mert : *vapor*, gőz, *ŝip*, hajó, *o*, főnévi végződés.

12. — Ha a mondatban már előfordul egy tagadó jelentményü szó, a *ne* tagadó szócskát nem alkalmazzuk. Péld. *mi neniam vid'is*, soha sem láttam.

13. — Ha a szó e kérdésre « hova? » felel meg, vagyis irányt fejez ki, tárgyesetet használunk. Péld. *kie vi est'as*? hol vagy? *kie'n vi ir'as*? hova mégy? *Mi ir'as Budapest'o'n*, Budapestre megyek.

14. — Az elöljáróknak határozott jelentéseik vannak. Ha azonban a mondat értelméből nem tünik ki elég világosan, hogy melyik elöljárót kell használnunk, akkor a határozatlan jelentésü *je* elöljárót alkal-

1. A nyelvet jól ismerő egyének részére szánt levelekben, művekben, stb. ezen vonáskákat elhagyjuk. A vonáskák célja csak az, hogy általuk a szó egyes alkotó elemei elkülönittetvén, a nyelvben kevésbé jártasaknak módot nyujtsunk arra, hogy ezeket a szótárból kikeresve, a teljes szót azonnal megérthessék minden előzetes tanulmány nélkül.

mazzuk. Péld. *ĝoj'i je tio*, örülni rajta, örülni neki; *rid'i je io*, nevetni valamin, nevetni valami fölött, nevetni valamit; *mal'san'a je la okul'o'j*, szemre nézve beteg, szemileg beteg, szemére beteg.

A határozatlan jelentésü elöljáró létezése legkevésbé sem sérti a nyelv tisztaságát, mert minden nyelvben, úgy a magyarban is, gyakran előfordul, hogy egy gondolatot többféle elöljáróval (névutóval, raggal) fejezhetünk ki. Az Esperanto nemzetközi nyelvben az ilyen esetekre csak az egyetlen *je* elöljáró van bevezetve. A *je* elöljáró helyett, ha a mondatban kétértelmüség nem támad, tárgyesetet is alkalmazhatunk elöljáró nélkül.

15. — Az « idegen szókat », vagyis azokat, melyeket a legtöbb nyelv használ, az Esperanto nyelvben is változatlanul használjuk, mégis Esperanto helyesirással és nyelvtani végződéssel. Ha azonban több különböző szó ugyanegy tőből származik, célszerübb az eredeti tőt megőriznünk s abból képeznünk szavainkat, és pedig Esperanto szabályok szerint. Péld. *tragedi'o*, szomorujáték, tragédia, — *tragedi'a*, tragikus.

16. — A főnév és névelő véghangzóját el is hagyhatjuk s hiányjellel helyettesithetjük. Péld. *Ŝiller'* (Schiller) *Ŝiller'o* helyett; *de l' mond'o* (*de la mond'o* helyett).

II

EKZERCARO

DE LA

Lingvo internacia « Esperanto »

AZ ESPERANTO NEMZETKÖZI NYELV GYAKORLÓKÖNYVE

§ 1.

Aa, Bb, Cc, Ĉĉ, Dd, Ee, Ff, Gg, Ĝĝ, Hh, Ĥĥ, Ii, Jj, Ĵĵ, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Ŝŝ, Tt, Uu, Ŭŭ, Vv, Zz.

Aa, Bb, Cc, Ĉĉ, Dd, Ee, Ff, Gg, Ĝĝ, Hh, Ĥĥ, Ii, Jj, Ĵĵ, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Ŝŝ, Tt, Uu, Ŭŭ, Vv, Zz.

Nomoj de la literoj : a, bo, co, ĉo, do, e, fo, go, ĝo, ho, ĥo, i, jo, ĵo, ko, lo, mo, no, o, po, ro, so, ŝo, to, u, ŭo, vo, zo.

§ 2.

Ekzerco de legado.

Al. Bá-lo. Pát-ro. Nú-bo. Cé-lo. Ci-tró-no. Cén-to. Sén-to. Scé-no. Scí-o. Có-lo. Kó-lo. O-fi-cí-ro. Fa-cí-la. Lá-ca. Pa-cú-lo. Ĉar. Ĉe-mí-zo. Ĉi-ká-no. Ĉi-é-lo. Ĉu. Fe-lí-ĉa. Cí-a. Ĉí-a. Pro-cé-so. Sen-ĉé-sa. Ec. Eĉ. Ek. Da. Lú-do. Dén-to. Plén-di. El. En. De. Té-

ni. Sen. Vé-ro. Fá-li. Fi-dé-la. Trá-fi. Gá-lo. Grán-da. Gén-to. Gíp-so. Gús-to. Lé-gi. Pá-go. Pá-ĝo. Lé-ĝo. Ĝis. Ĝús-ta. Ré-ĝi. Ĝar-dé-no. Lón-ga. Rég-no. Síg-ni. Gvar-dí-o. Lín-gvo. Ĝu-á-do. Há-ro. Hi-rún-do. Há-ki. Ne-hé-la. Pac-hó-ro. Ses-hó-ra. Bat-hú-fo. Hó-ro. Ĥó-ro. Kó-ro. Ĥo-lé-ro. Ĥe-mí-o. I-mí-ti. Fí-lo. Bír-do. Tró-vi. Prin-tém-po. Min. Fo-í-ro. Fe-í-no. Í-el. Í-am. Iu. Jam. Ju. Jes. Ju-rís-to. Kra-jó-no. Ma-jés-ta. Tuj. Dó-moj. Ru-í-no. Prúj-no. Ba-lá-i. Pá-laj. De-í-no. Véj-no. Pe-ré-i. Mál-plej. Jús-ta. Ĵus. Ĵé-ti. Ĵa-lú-za. Ĵur-ná-lo. Má-jo. Bo-ná-ĵo. Ká-po. Ma-kú-lo. Kés-to. Su-ké-ro. Ák-vo. Ko-ké-to. Li-kvó-ro. Pac-ká-po.

§ 3.

Ekzerco de legado.

Lá-vi. Le-ví-lo. Pa-ró-li. Mem. Im-plí-ki. Em-ba-rá-so. Nó-mo. In-di-fe-rén-ta. In-ter-na-cí-a. Ol. He-ró-i. He-ro-í-no. Fój-no. Pí-a. Pál-pi. Ri-pé-ti. Ar-bá-ro. Sá-ma. Stá-ri. Si-gé-lo. Sis-té-mo. Pe-sí-lo. Pe-zí-lo. Sén-ti. So-fís-mo. Ci-pré-so. Ŝi. Pá-ŝo. Stá-lo. Ŝtá-lo. Vés-to. Véŝ-to. Dis-ŝí-ri. Ŝan-cé-li. Ta-pí-ŝo. Te-o-rí-o. Pa-tén-to. U-tí-la. Ún-go. Plú-mo. Tu-múl-to. Plu. Lú-i. Kí-u. Ba-lá-u. Tra-ú-lo. Pe-ré-u. Ne-ú-lo. Fráŭ-lo. Paŭ-lí-no. Láŭ-di. Eŭ-ró-po. Tro-ú-zi. Ho-dí-aŭ. Vá-na. Vér-so. Sól-vi. Zór-gi. Ze-ní-to. Zo-o-lo-gí-o. A-zé-no. Me-zú-ro. Ná-zo. Tre-zó-ro. Mez-nók-to. Zú-mo. Sú-mo. Zó-no. Só-no. Pé-zo. Pé-co. Pé-so. Ne-ní-o. A-dí-aŭ. Fi-zí-ko. Ge-o-gra-fí-o. Spi-rí-to. Lip-há-ro. In-díg-ni. Ne-ní-el. Spe-gú-lo. Spí-no. Ŝpí-no. Né-i. Ré-e. He-ró-o. Kon-scí-i. Tra-e-té-ra.

He-ro-é-to. Lú-e. Mó-le. Pá-le. Tra-í-re. Pa-sí-e. Me-tí-o. In-ĝe-ni-é-ro. In-sék-to. Re-sér-vi. Re-zér-vi

§ 4.

Ekzerco de legado.

Citrono. Cento. Sceno. Scio. Balau. Ŝanceli. Neniel. Embaraso. Zoologio. Reservi. Traire. Hodiaŭ. Disŝiri. Neulo. Majesta. Packapo. Heroino. Pezo. Internacia. Seshora. Cipreso. Stalo. Feino. Plu. Sukero. Gento. Indigni. Sigelo. Krajono. Ruino. Pesilo. Lipharo. Metio. Ĝardeno. Sono. Laŭdi. Pale. Facila. Insekto. Kiu. Zorgi. Ĉikano. Traetera. Sofismo. Domoj. Spino. Majo. Signi. Ec. Bonaĵo. Legi. Iel. Juristo. Ĉielo. Ĥemio.

§ 5.

Patro kaj frato. — Leono estas besto. — Rozo estas floro kaj kolombo estas birdo. — La rozo apartenas al Teodoro. — La suno brilas. — La patro estas sana. — La patro estas tajloro.

patro, atya.
o, a főnevet jelzi.
kaj, és.
frato, fivér.
leono, oroszlán.
esti, lenni (segédige. Esperantóban, ha a mondat állitmánya nem ige, mindig ki kell tenni az *esti* segédigét, mely a német *ist*, *sind*, — latin *est*, *sunt*, — francia *est*, *sont* állitmányi segédigének felel meg).
as, az ige jelen idejét jelzi.
besto, állat.
rozo, rózsa.
floro, virág.
kolombo, galamb.
birdo, madár.
la, a, az (határozott névelő).
aparteni, valakiének lenni, valakihez tartozni.
al, -nak -nek, -hoz -hez (tulajdonitó eset elöljárója).
suno, nap (égitest).
brili, ragyogni, fényleni.
sana, egészséges.
a, a melléknevet jelzi.
tajloro, szabó.

§ 6.

Infano ne estas matura homo. — La infano jam ne ploras. — La ĉielo estas blua. — Kie estas la libro kaj la krajono? — La libro estas sur la tablo, kaj la krajono kuŝas sur la fenestro. — Sur la fenestro kuŝas krajono kaj plumo. — Jen estas pomo. — Jen estas la pomo, kiun mi trovis. — Sur la tero kuŝas ŝtono.

infano, gyermek.
ne, nem, ne.
matura, érett.
homo, ember.
jam, már.
plori, sirni.
ĉielo, ég (menny).
blua, kék.
kie, hol, ahol.
libro, könyv.
krajono, irón.
sur, -n -on -en.
tablo, asztal.
kuŝi, feküdni.
fenestro, ablak.
plumo, toll.
jen, ime
pomo, alma.
kiu, ki, aki, mely, amely (jelző).
n, -t (tárgyeset).
mi, én.
trovi, találni.
is, az ige mult idejét jelzi.
tero, föld.
ŝtono, kő.

§ 7.

Leono estas forta. — La dentoj de leono estas akraj. — Al leono ne donu la manon. — Mi vidas leonon. — Resti kun leono estas danĝere. — Kiu kuraĝas rajdi sur leono? — Mi parolas pri leono.

forta, erős.
dento, fog.
j, -k (a többes szám ragja).
de, -é, -nak -nek... -ja -je (a birtokos eset elöljárója); -tól -től.
akra, éles.
doni, adni.
u, az ige parancsoló- és kötő-módját jelzi.
mano, kéz.
vidi, látni.
resti, maradni.
kun, -val -vel.
danĝero, veszély.
e, az igehatározót jelzi.

kuraĝa, bátor.
rajdi, nyargalni.
i, az igenevet jelzi.
paroli, beszélni.
pri, felől, -ról -ről.

§ 8.

La patro estas bona. — Jen kuŝas la ĉapelo de la patro. — Diru al la patro, ke mi estas diligenta. — Mi amas la patron. — Venu kune kun la patro. — La filo staras apud la patro. — La mano de Johano estas pura. — Mi konas Johanon. — Ludoviko, donu al mi panon. — Mi manĝas per la buŝo kaj flaras per la nazo. — Antaŭ la domo staras arbo. — La patro estas en la ĉambro.

bona, jó.
ĉapelo, kalap.
diri, mondani.
ke, hogy.
diligenta, szorgalmas.
ami, szeretni.
veni, jönni.
kune, együtt.
filo, fiu (fia).
stari, állani.
apud, mellett.
pura, tiszta.
koni, ismerni.
pano, kenyér.
manĝi, enni.
per, -val -vel, által, segélyével.
buŝo, száj.
flari, szagolni.
nazo, orr.
antaŭ, előtt, elé.
domo, ház.
arbo, fa.
ĉambro, szoba.

§ 9.

La birdoj flugas. — La kanto de la birdoj estas agrabla. — Donu al la birdoj akvon, ĉar ili volas trinki. — La knabo forpelis la birdojn. — Ni vidas per la okuloj kaj aŭdas per la oreloj. — Bonaj infanoj lernas diligente. — Aleksandro ne volas lerni, kaj tial mi batas Aleksandron. — De la patro mi ricevis libron, kaj de la frato mi ricevis plumon. — Mi venas de la avo, kaj mi iras nun al la onklo. — Mi legas

libron. — La patro ne legas libron, sed li skribas leteron.

flugi, repülni.
kanti, énekelni.
agrabla, kellemes.
akvo, viz.
ĉar, mert, mivel, minthogy.
ili, ők.
voli, akarni.
trinki, inni.
knabo, fiugyermek.
for, el, tova.
peli, kergetni, hajtani, űzni.
ni, mi (mink).
okulo, szem.
aŭdi, hallani.
orelo, fül.
lerni, tanulni.
tial, azért, ezért, ez okból.
bati, ütni.
ricevi, kapni, megkapni.
avo, nagyatya.
iri, menni.
nun, most.
onklo, nagybátya.
legi, olvasni.
sed, de, hanem.
li, ő (férfi).
skribi, irni.
letero, levél.

§ 10.

Papero estas blanka. — Blanka papero kuŝas sur la tablo. — La blanka papero jam ne kuŝas sur la tablo. — Jen estas la kajero de la juna fraŭlino. — La patro donis al mi dolĉan pomon. — Rakontu al mia juna amiko belan historion. — Mi ne amas obstinajn homojn. — Mi deziras al vi bonan tagon, sinjoro! — Bonan matenon! — Ĝojan feston! (mi deziras al vi). — Kia ĝoja festo! (estas hodiaŭ). — Sur la ĉielo staras la bela suno. — En la tago ni vidas la helan sunon, kaj en la nokto ni vidas la palan lunon kaj la belajn stelojn. — La papero estas tre blanka, sed la neĝo estas pli blanka. — Lakto estas pli nutra, ol vino. — Mi havas pli freŝan panon, ol vi. — Ne, vi eraras, sinjoro: via pano estas malpli freŝa, ol mia. — El ĉiuj miaj infanoj Ernesto estas la plej juna. — Mi estas tiel forta, kiel vi. — El ĉiuj siaj fratoj Antono estas la malplej saĝa.

papero, papir.
blanka, fehér.
kajero, füzet.
juna, fiatal.
fraŭlo, legény-ember, nőtlen ember.
in, a nőt és nőstényt jelzi; p. *patro* atya, *patrino* anya; *koko* kakas, *kokino* tyuk.
(**fraŭlino**, kisasszony, hajadon leány).
dolĉa, édes.
rakonti, elbeszélni.
mia, enyém, az én ...-m.
amiko, barát.
bela, szép.
historio, történet.
obstina, makacs.
deziri, kivánni.
vi, te, ön; ti, önök (személyi névmás második személye).
tago, nap (idő).
sinjoro, úr.
mateno, regg, reggel.
ĝoji, örülni.
festi, ünnepelni.
kia, milyen, amilyen, minő, aminő, melyik, amelyik.
hodiaŭ, ma.
en, -ban -ben.
hela, világos (t. i. nem sötét).
nokto, éj.
pala, halvány, sápadt.
luno, hold.
stelo, csillag.
neĝo, hó.
pli, inkább, többé (a középfokot is jelzi).
lakto, tej.
nutri, táplálni.
ol, mint (a hasonlitásnál használjuk), -nál -nél ... (-bb).
vino, bor.
havi, birni valamivel, lenni valamijének (tárgyesettel használjuk; megfelel a német *haben*, latin *habere*, francia *avoir* segédigének).
freŝa, friss.
erari, tévedni.
mal, az ellentét előképzője; p. *bona* jó, *malbona* rossz; *estimi* tisztelni, *malestimi* megvetni.
el, -ból -ből, ki-.
ĉiu, mindenki, minden, mindenik.
(**ĉiuj**, az összes, valamennyi).
plej, leginkább (a felsőfokot is jelzi).
tiel, úgy, akképen, olyan...
kiel, mikép, mint, hogyan, amint
si, maga, ő maga (visszaható névmás).
(**sia**, az övé, a magáé, az ő (saját) -ja -je).
saĝa, okos.

§ 11.

La feino.

Unu vidvino havis du filinojn. La pli maljuna estis tiel simila al la patrino per sia karaktero kaj vizaĝo, ke ĉiu, kiu ŝin vidis, povis pensi, ke li vidas la patr-

inon; ili ambaŭ estis tiel malagrablaj kaj tiel fieraj, ke oni ne povis vivi kun ili. La pli juna filino, kiu estis la plena portreto de sia patro laŭ sia boneco kaj honesteco, estis krom tio unu el la plej belaj knabinoj, kiujn oni povis trovi.

feino, tündér.
unu, egy.
vidvo, özvegy ember.
du, kettő, két.[1]
simila, hasonló.
karaktero, jellem.
vizaĝo, arc.
povi, -hatni -hetni.
pensi, gondolni.
ambaŭ, mindkettő.
fiera, büszke.
oni, az ember, valaki (határozatlan személyi alany).
vivi, élni.
plena, tele, teljes.
portreto, arckép.
laŭ, szerint.
ec, -ság -ség (a tulajdonságot jelzi); p. *bona* jó, *boneco* jóság; *viro* férfi, *vireco* férfiasság.
honesta, becsületes, tisztességes.
krom, ...kivül, ...felül.
tio, az (mutató névmás).

§ 12.

Du homoj povas pli multe fari ol unu. — Mi havas nur unu buŝon, sed mi havas du orelojn. — Li promenas kun tri hundoj. — Li faris ĉion per la dek fingroj de siaj manoj. — El ŝiaj multaj infanoj unuj estas bonaj kaj aliaj estas malbonaj. — Kvin kaj sep faras dek du. — Dek kaj dek faras dudek. — Kvar kaj dek ok faras dudek du. — Tridek kaj kvardek kvin faras sepdek kvin. — Mil okcent naŭdek tri. — Li havas dek unu infanojn. — Sesdek minutoj faras unu horon, kaj unu minuto konsistas el sesdek sekundoj. — Januaro estas la unua monato de la jaro, Aprilo estas la kvara, Novembro estas la dek-unua, Decembro estas la dek-dua. — La dudeka (tago) de Februaro estas la

1. Az Esperantóban, úgy mint a legtöbb nyelvben, számnevek után (természetesen az *egy* kivételével) többes számot használunk.

kvindek-unua tago de la jaro. — La sepan tagon de la semajno Dio elektis, ke ĝi estu pli sankta, ol la ses unuaj tagoj. — Kion Dio kreis en la sesa tago? — Kiun daton ni havas hodiaŭ? — Hodiaŭ estas la dudek-sepa (tago) de Marto — Georgo Vaŝington estis naskita la dudek-duan de Februaro de la jaro mil-sepcent-tridek-dua.

multe, sok, sokat, sokszor.
fari, tenni, cselekedni, csinálni.
nur, csak.
promeni, sétálni.
tri, három.
hundo, kutya.
ĉio, mind.
dek, tiz.
fingro, ujj.
alia, más, másik.
kvin, öt.
sep, hét.
kvar, négy.
ok, nyolc.
mil, ezer.
cent, száz.
naŭ, kilenc.
ses, hat.
minuto, perc.
horo, óra (idő).
konsisti, állani valamiből.
sekundo, másodperc.
Januaro, január.
monato, hónap.
jaro, év.
Aprilo, április.
Novembro, november.
Decembro, december.
Februaro, február.
semajno, hét (hét napnyi idő).
Dio, Isten.
elekti, választani.
ĝi, az (állatra vagy tárgyra vonatkozó harmadik személyü névmás).
sankta, szent.
krei, teremteni.
dato, kelt, kelet.
Marto, március.
naski, szülni.
it, a szenvedő mult idejü részesülő képzője.

§ 13.

La feino. (Daŭrigo.)

Ĉar ĉiu amas ordinare personon, kiu estas simila al li, tial tiu ĉi patrino varmege amis sian pli maljunan filinon, kaj en tiu sama tempo ŝi havis teruran malamon kontraŭ la pli juna. Ŝi devigis ŝin manĝi en la kuirejo kaj laboradi senĉese. Inter aliaj aferoj

tiu ĉi malfeliĉa infano devis du fojojn en ĉiu tago iri ĉerpi akvon en tre malproksima loko kaj alporti domen plenan grandan kruĉon.

daŭri, tartani (ideig).
ig, valamilyenné tenni, -(t)atni -(t)etni; p. *pura* tiszta, *purigi*, tisztitani; *bruli* égni, *bruligi* égetni, elégetni; *morti*, meghalni, *mortigi*, megölni.
ordinara, közönséges.
persono, személy.
tiu, az, azon.
ĉi közelitő szócska névmásoknál; p. *tiu* az, azon, *tiu ĉi* ez, ezen; *tie* ott, *tie ĉi* itt.
varma, meleg.
eg, a nagyitást jelzi; p. *pordo* ajtó, *pordego* kapu; *varma* meleg, *varmega* hőséges, forró; *peti* kérni, *petegi* könyörögni, esedezni.
sama, ugyan- (t. i. ugyanaz, ugyanott, ugyanolyan, stb.)
tempo, idő.
teruro, ijedelem, borzalom.
kontraŭ, ellen.
devi, kelleni, tartozni (t. i. valamit megtenni).
kuiri, főzni.
ej, jelzi a helyet, amely valamely cselekvés elkövetésére van rendeltetve; p. *preĝi*, imádkozni, *preĝejo*, templom; *kuiri* főzni, *kuirejo* konyha.
labori, dolgozni.
ad, a cselekvés tartósságát jelzi; p. *pafo* lövés, *pafado* lövöldözés; *iri* menni, *iradi* járni.
sen, nélkül, -talan -telen.
ĉesi, megszünni, abbanmaradni.
inter, közt, között; közé.
afero, ügy, dolog.
feliĉa, szerencsés.
fojo, iz(ben), -szor -szer.
ĉerpi, meriteni.
tre, nagyon, igen.
proksima, közeli.
loko, hely.
porti, vinni.
n, -t (tárgyeset); az irányt is jelzi, megfelelvén e kérdésre : *hova?*
kruĉo, korsó, kancsó.

§ 14.

Mi havas cent pomojn. — Mi havas centon da pomoj. — Tiu ĉi urbo havas milionon da loĝantoj. — Mi aĉetis dekduon (aŭ dek-duon) da kuleroj kaj du dekduojn da forkoj. — Mil jaroj (aŭ milo da jaroj) faras miljaron. — Unue mi redonas al vi la monon, kiun vi pruntis al mi; due mi dankas vin por la

prunto; tric mi petas vin ankaŭ poste prunti al mi, kiam mi bezonos monon. — Por ĉiu tago mi ricevas kvin frankojn, sed por la hodiaŭa tago mi ricevis duoblan pagon, t. e. (=tio estas) dek frankojn. — Kvinoble sep estas tridek kvin. — Tri estas duono de ses. — Ok estas kvar kvinonoj de dek. — Kvar metroj da tiu ĉi ŝtofo kostas naŭ frankojn; tial du metroj kostas kvar kaj duonon frankojn (aŭ da frankoj). — Unu tago estas tricent-sesdek-kvinono aŭ tricent-sesdek-sesono de jaro. — Tiuj ĉi du amikoj promenas ĉiam duope. — Kvinope ili sin ĵetis sur min, sed mi venkis ĉiujn kvin atakantojn. — Por miaj kvar infanoj mi aĉetis dek du pomojn, kaj al ĉiu el la infanoj mi donis po tri pomoj. — Tiu ĉi libro havas sesdek paĝojn; tial, se mi legos en ĉiu tago po dek kvin paĝoj, mi finos la tutan libron en kvar tagoj.

on, a törtszámot jelzi; p. *kvar* négy, *kvarono* negyed.
da, mértéket, súlyt, mennyiséget kifejező szók előtt alkalmazandó elöljáró.
urbo, város.
loĝi, lakni.
ant, a cselekvő jelen idejü részesülő képzője.
aĉeti, venni, vásárolni.
aŭ, vagy, vagyis.
kulero, kanál.
forko, villa.
re, ismét, vissza.
mono, pénz.
prunti, kölcsönözni.
danki, (meg)köszönni.
por, számára, -ért.
peti, kérni.
ankaŭ, is, szintén.
post, után.
kiam, mikor, amikor.
bezoni, szükségének lenni valamire.
obl, a szorzó számnevet jelzi; p. *du* kettő, *duobla* kétszeres.
pagi, fizetni.
ŝtofo, szövet.
kosti, árának lenni, kerülni valamibe.
ĉiam, mindig.
op, a gyüjtő-számnevet jelzi; p. *tri* három, *triope* hármasával, harmadmagával.
ĵeti, dobni, vetni.
venki, (le)győzni.
ataki, (meg)támadni.

paĝo, lap, oldal (p. könyvben).
se, ha.
fini, bevégezni.
tuta, egész.

§ 15.

La feino. (Daŭrigo.)

En unu tago, kiam ŝi estis apud tiu fonto, venis al ŝi malriĉa virino, kiu petis ŝin, ke ŝi donu al ŝi trinki. « Tre volonte, mia bona », diris la bela knabino. Kaj ŝi tuj lavis sian kruĉon kaj ĉerpis akvon en la plej pura loko de la fonto kaj alportis al la virino, ĉiam subtenante la kruĉon, por ke la virino povu trinki pli oportune. Kiam la bona virino trankviligis sian soifon, ŝi diris al la knabino : « Vi estas tiel bela, tiel bona kaj tiel honesta, ke mi devas fari al vi donacon » (ĉar tio ĉi estis feino, kiu prenis sur sin la formon de malriĉa vilaĝa virino, por vidi, kiel granda estos la ĝentileco de tiu ĉi juna knabino). « Mi faras al vi donacon », daŭrigis la feino, « ke ĉe ĉiu vorto, kiun vi diros, el via buŝo eliros aŭ floro aŭ multekosta ŝtono ».

fonto, forrás.
riĉa, gazdag.
viro, férfi.
volonte, örömest, szivesen.
tuj, azonnal, rögtön.
lavi, mosni.
sub, alatt; alá.
teni, tartani.
oportuna, kényelmes, alkalmas.
trankvila, nyugodt.
soifi, szomjazni.
donaci, ajándékozni.
preni, venni, elvenni, fogni.
formo, alak.
vilaĝo, falu.
ĝentila, udvarias.
ĉe, -nál -nél.

§ 16.

Mi legas. — Ci skribas (anstataŭ « ci » oni uzas ordinare « vi »). — Li estas knabo, kaj ŝi estas knab-

ino. — La tranĉilo tranĉas bone, ĉar ĝi estas akra. — Ni estas homoj. — Vi estas infanoj. — Ili estas rusoj. — Kie estas la knaboj? — Ili estas en la ĝardeno — Kie estas la knabinoj ? — Ili ankaŭ estas en la ĝardeno. — Kie estas la tranĉiloj ? — Ili kuŝas sur la tablo. — Mi vokas la knabon, kaj li venas. — Mi vokas la knabinon, kaj ŝi venas. — La infano ploras, ĉar ĝi volas manĝi. — La infanoj ploras, ĉar ili volas manĝi. — Knabo, vi estas neĝentila. — Sinjoro, vi estas neĝentila. — Sinjoroj, vi estas neĝentilaj. — Mia hundo, vi estas tre fidela. — Oni diras, ke la vero ĉiam venkas. — En la vintro oni hejtas la fornojn. — Kiam oni estas riĉa (aŭ riĉaj), oni havas multajn amikojn.

ci, te.
anstataŭ, helyett.
uzi, alkalmazni, használni.
tranĉi, vágni, metszeni.
il, eszköz; p. *tondi* nyirni, *tondilo* olló.
ruso, orosz.
ĝardeno, kert.
voki, hivni, szólitani.
voli, akarni.
fidela, hű.
vero, igaz, igazság.
vintro, tél.
hejti, fűteni.
forno, kályha.

§ 17.

La feino. (Daŭrigo.) *

Kiam tiu ĉi bela knabino venis domen, ŝia patrino insultis ŝin, kial ŝi revenis tiel malfrue de la fonto. « Pardonu al mi, patrino », diris la malfeliĉa knabino, « ke mi restis tiel longe ». Kaj kiam ŝi parolis tiujn ĉi vortojn, elsaltis el ŝia buŝo tri rozoj, tri perloj kaj tri grandaj diamantoj. « Kion mi vidas »! diris ŝia patrino kun grandega miro. « Ŝajnas al mi, ke el ŝia buŝo elsaltas perloj kaj diamantoj! De kio tio ĉi venas,

mia filino? » (Tio ĉi estis la unua fojo, ke ŝi nomis ŝin sia filino.) La malfeliĉa infano rakontis al ŝi naive ĉion, kio okazis al ŝi, kaj, dum ŝi parolis, elfalis el ŝia buŝo multego da diamantoj. « Se estas tiel », diris la patrino, « mi devas tien sendi mian filinon. Marinjo, rigardu, kio eliras el la buŝo de via fratino, kiam ŝi parolas; ĉu ne estus al vi agrable havi tian saman kapablon? Vi devas nur iri al la fonto ĉerpi akvon; kaj kiam malriĉa virino petos de vi trinki, vi donos ĝin al ŝi ĝentile. »

insulti, szidni.
kial, miért, amiért.
frue, korán, jókor.
pardoni, megbocsájtani.
longa, hosszu.
salti, ugrani.
perlo, gyöngy.
granda, nagy.
diamanto, gyémánt.
miri, csodálkozni.
ŝajni, látszani, úgy tetszeni.
nomi, nevezni.
naiva, gyermeteg, együgyü, naiv.
okazi, történni, előfordulni.
dum, alatt (időre vonatkozólag), mialatt.
sendi, küldeni.
kapabla, képes (valamire).

§ 18.

Li amas min, sed mi lin ne amas. — Mi volis lin bati, sed li forkuris de mi. — Diru al mi vian nomon. — Ne skribu al mi tiajn longajn leterojn. — Venu al mi hodiaŭ vespere. — Mi rakontos al vi historion. — Ĉu vi diros al mi la veron? — La domo apartenas al li. — Li estas mia onklo, ĉar mia patro estas lia frato. — Sinjoro Petro kaj lia edzino tre amas miajn infanojn; mi ankaŭ tre amas iliajn (infanojn). — Montru al ili vian novan veston. — Mi amas min mem, vi amas vin mem, li amas sin mem, kaj ĉiu homo amas sin mem. — Mia frato diris al Stefano, ke li amas lin pli, ol sin mem. — Mi zorgas pri ŝi tiel, kiel mi zorgas

pri mi mem; sed ŝi mem tute ne zorgas pri si kaj tute sin ne gardas. — Miaj fratoj havis hodiaŭ gastojn; post la vespermanĝo niaj fratoj eliris kun la gastoj el sia domo kaj akompanis ilin ĝis ilia domo. — Mi jam havas mian ĉapelon; nun serĉu vi vian. — Mi lavis min en mia ĉambro, kaj ŝi lavis sin en sia ĉambro. — La infano serĉis sian pupon; mi montris al la infano, kie kuŝas ĝia pupo. — Oni ne forgesas facile sian unuan amon.

kuri, futni, szaladni.
vespero, est.
ĉu, -e, vajjon (kérdő szócska).
edzo, férj.
montri, mutatni.
nova, új.
vesti, öltöztetni, ruházni.
mem, maga, ő maga, (t. i. ő maga személyesen).
zorgi, gondoskodni.
gardi, őrizni.
gasto, vendég.
akompani, kisérni.
ĝis, -ig.
serĉi, keresni.
pupo, bábu, baba.
forgesi, elfelejteni.
facila, könnyű (p. megtenni).

§ 19.

La feino. (Daŭrigo.)

« Estus tre bele », respondis la filino malĝentile, « ke mi iru al la fonto »! — « Mi volas ke vi tien iru », diris la patrino, « kaj iru tuj! » La filino iris, sed ĉiam murmurante. Ŝi prenis la plej belan arĝentan vazon, kiu estis en la loĝejo. Apenaŭ ŝi venis al la fonto, ŝi vidis unu sinjorinon, tre riĉe vestitan, kiu eliris el la arbaro kaj petis de ŝi trinki (tio ĉi estis tiu sama feino, kiu prenis sur sin la formon kaj la vestojn de princino, por vidi, kiel granda estos la malboneco de tiu ĉi knabino). « Ĉu mi venis tien ĉi », diris al ŝi la malĝentila kaj fiera knabino, « por doni al vi trinki? Certe, mi alportis arĝentan vazon speciale por tio, por

doni trinki al tiu ĉi sinjorino! Mia opinio estas: « prenu mem akvon, se vi volas trinki ». — « Vi tute ne estas ĝentila », diris la feino sen kolero. « Bone, ĉar vi estas tiel servema, mi faras al vi donacon, ke ĉe ĉiu vorto, kiun vi parolos, eliros el via buŝo aŭ serpento aŭ rano ».

us, az ige föltételes módját jelzi.
murmuri, mormolni, dörmögni.
vazo, edény.
arĝento, ezüst.
apenaŭ, alig.
ar, bizonyos lényekből vagy tárgyakból álló egészet jelzi; p. *arbo* fa, *arbaro* erdő; *ŝtupo* lépcsőfok, *ŝtuparo* lépcső(zet), létra.
princo, herceg,
certa, bizonyos, biztos.
speciala, különleges.
opinio, vélemény.
koleri, haragudni.
servi, szolgálni.
em, a hajlandóságot, megszokottságot jelzi; p. *babili* csevegni, *babilema* fecsegő, csacska.
serpento, kígyó.
rano, béka.

§ 20.

Nun mi legas, vi legas, kaj li legas; ni ĉiuj legas. — Vi skribas, kaj la infanoj skribas; ili ĉiuj sidas silente kaj skribas. — Hieraŭ mi renkontis vian filon, kaj li ĝentile salutis min. — Hodiaŭ estas sabato, kaj morgaŭ estos dimanĉo. — Hieraŭ estis vendredo, kaj post-morgaŭ estos lundo. — Antaŭ tri tagoj mi vizitis vian kuzon kaj mia vizito faris al li plezuron. — Ĉu vi jam trovis vian horloĝon? — Mi ĝin ankoraŭ ne serĉis; kiam mi finos mian laboron, mi serĉos mian horloĝon, sed mi timas, ke mi ĝin jam ne trovos. — Kiam mi venis al li, li dormis; sed mi lin vekis. — Se mi estus sana, mi estus feliĉa. — Se li scius, ke mi estas tie ĉi, li tuj venus al mi. — Se la lernanto scius bone sian lecionon, la instruanto lin ne punus. —

Kial vi ne respondas al mi? — Ĉu vi estas surda aŭ muta? — Iru for! — Infano, ne tuŝu la spegulon! — Karaj infanoj, estu ĉiam honestaj! — Li venu, kaj mi pardonos al li. — Ordonu al li, ke li ne babilu. — Petu ŝin, ke ŝi sendu al mi kandelon. — Ni estu gajaj, ni uzu bone la vivon, ĉar la vivo ne estas longa. — Ŝi volas danci. — Morti pro la patrujo estas agrable. — La infano ne ĉesas petoli.

sidi, ülni.
silenti, hallgatni, csendben lenni.
hieraŭ, tegnap.
renkonti, találkozni.
saluti, köszönteni, üdvözölni.
sabato, szombat.
morgaŭ, holnap.
dimanĉo, vasárnap.
vendredo, péntek.
lundo, hétfő.
viziti, látogatni.
kuzo, unokafivér.
plezuro, gyönyör, öröm.
horloĝo, óra (tárgy).
timi, félni.
dormi, aludni.
veki, fölébreszteni, fölkelteni.
scii, tudni.
leciono, lecke.
instrui, tanitani, oktatni.
puni, büntetni.
surda, süket.
muta, néma.
tuŝi, érinteni, bántani.
spegulo, tükör.
kara, drága, kedves.
ordoni, parancsolni.
babili, csevegni, fecsegni.
kandelo, gyertya.
gaja, vidám, víg.
danci, táncolni.
morti, meghalni.
petoli, pajzánkodni, csintalankodni.
uj, jelzi a növényt, melyen valamely gyümölcs terem, — a tartályt, mely valamely tárgy megőrzésére szolgál, — az országot, melyben valamely nép lakik; p. *pomo* alma, *pomujo* almafa; *cigaro* szivar, *cigarujo* szivartárca; *Turko* török, *Turkujo* Törökország.

§ 21.

La feino. (Daŭrigo.)

Apenaŭ ŝia patrino ŝin rimarkis, ŝi kriis al ŝi: « Nu, mia filino? » — « Jes, patrino », respondis al ŝi la

malĝentilulino, elĵetante unu serpenton kaj unu ranon. — « Ho, ĉielo! » ekkriis la patrino, « kion mi vidas? Ŝia fratino en ĉio estas kulpa; mi pagos al ŝi por tio ĉi »! — Kaj ŝi tuj kuris bati ŝin. La malfeliĉa infano forkuris kaj kaŝis sin en la plej proksima arbaro. La filo de la reĝo, kiu revenis de ĉaso, ŝin renkontis; kaj, vidante, ke ŝi estas tiel bela, li demandis ŝin, kion ŝi faras tie ĉi tute sola kaj pro kio ŝi ploras. — « Ho ve, sinjoro, mia patrino forpelis min el la domo ».

rimarki, észrevenni.
krii, kiáltani.
nu, nos.
jes, igen.
ek, jelzi a cselekvés megkezdését és pillanatnyi cselekvést; p. *kanti* énekelni, *ekkanti* énekléshez fogni; *krii* kiáltani, *ekkrii* felkiáltani.
kulpa, hibás, vétkes.
kaŝi, eldugni, elrejteni.
reĝo, király.
ĉasi, vadászni.
demandi, kérdezni.
sola, egyedüli, magános.
pro, -ért, miatt, végett, okáért.
ho! oh.
ve! jaj.

§ 22.

Fluanta akvo estas pli pura, ol akvo staranta senmove. — Promenante sur la strato, mi falis. — Kiam Nikodemo batas Jozefon, tiam Nikodemo estas la batanto kaj Jozefo estas la batato. — Al homo, pekinta senintence, Dio facile pardonas. — Trovinte pomon, mi ĝin manĝis. — La falinta homo ne povis sin levi. — Ne riproĉu vian amikon, ĉar vi mem pli multe meritas riproĉon; li estas nur unufoja mensoginto dum vi estas ankoraŭ nun ĉiam mensoganto. — La tempo pasinta jam neniam revenos; la tempon venontan neniu ankoraŭ konas. — Venu, ni atendas vin, Savonto de la mondo. — En la lingvo « Esperanto »

ni vidas la estontan lingvon de la tuta mondo. — Aŭgusto estas mia plej amata filo. — Mono havata estas pli grava ol havita. — Pasero kaptita estas pli bona, ol aglo kaptota. — La soldatoj kondukis la arestitojn tra la stratoj. — Li venis al mi tute ne atendite. — Homo, kiun oni devas juĝi, estas juĝoto.

flui, folyni.
movi, mozgatni.
strato, utca.
fali, esni, elesni.
at, a szenvedő jelen idejü részesülő képzője.
peki, vétkezni.
int, a cselekvő mult idejü részesülő képzője.
intenci, szándékozni.
levi, emelni.
riproĉi, szemrehányást tenni.
meriti, megérdemelni.
mensogi, hazudni.
pasi, mulni, telni (idő).
neniam, soha.
ont, a cselekvő jövő idejü részesülőt jelzi.
neniu, senki.
atendi, várni.
savi, megmenteni.
mondo, világ.
lingvo, nyelv (beszéd).
grava, fontos.
pasero, veréb.
kapti, megfogni.
aglo, sas.
ot, a szenvedő jövő idejü részesülőt jelzi.
soldato, katona.
konduki, vezetni.
aresti, letartóztatni, elfogni.
tra, át, keres.ztül.
juĝi, itélni.

§ 23.

La feino. (Fino.)

La reĝido, kiu vidis, ke el ŝia buŝo eliris kelke da perloj kaj kelke da diamantoj, petis ŝin, ke ŝi diru al li, de kie tio ĉi venas. Ŝi rakontis al li sian tutan aventuron. La reĝido konsideris, ke tia kapablo havas pli grandan indon, ol ĉio, kion oni povus doni dote al alia fraŭlino, forkondukis ŝin al la palaco de sia patro, la reĝo, kie li edziĝis je ŝi. Sed pri ŝia fratino ni povas diri, ke ŝi fariĝis tiel malaminda, ke ŝia propra

patrino ŝin forpelis de si; kaj la malfeliĉa knabino, multe kurinte kaj trovinte neniun, kiu volus ŝin akcepti, baldaŭ mortis en angulo de arbaro.

kelke, néhány, némi.
aventuro, kaland.
konsideri, tekintetbe venni.
inda, méltó, érdemes valamire.
doto, kelengye, hozomány.
palaco, palota.
iĝ, válni valamilyenné vagy valamit cselekvővé; p. *pala* halvány, *paliĝi* elhalványulni, elsápadni; *sidi* ülni, *sidiĝi* leülni.
je, határozatlan jelentésü elöljáró.
propra, saját.
akcepti, elfogadni.
baldaŭ, nemsokára.
angulo, szöglet, zug, sarok.

§ 24.

Nun li diras al mi la veron. — Hieraŭ li diris al mi la veron. — Li ĉiam diradis al mi la veron. — Kiam vi vidis nin en la salono, li jam antaŭe diris al mi la veron (aŭ li estis dirinta al mi la veron). — Li diros al mi la veron. — Kiam vi venos al mi, li jam antaŭe diros al mi la veron (aŭ li estos dirinta al mi la veron; aŭ antaŭ ol vi venos al mi, li diros al mi la veron). — Se mi petus lin, li dirus al mi la veron. — Mi ne farus la eraron, se li antaŭe dirus al mi la veron (aŭ se li estus dirinta al mi la veron). — Kiam mi venos, diru al mi la veron. — Kiam mia patro venos, diru al mi antaŭe la veron (aŭ estu dirinta al mi la veron). — Mi volas diri al vi la veron. — Mi volas, ke tio, kion mi diris, estu vera (aŭ mi volas esti dirinta la veron).

salono, szalon, terem.
os, az ige jövő idejét jelzi.

§ 25.

Mi estas amata. Mi estis amata. Mi estos amata. Mi estus amata. Estu amata. Esti amata. — Vi estas

lavita. Vi estis lavita. Vi estos lavita. Vi estus lavita. Estu lavita. Esti lavita. — Li estas invitota. Li estis invitota. Li estos invitota. Li estus invitota. Estu invitota. Esti invitota. — Tiu ĉi komercaĵo estas ĉiam volonte aĉetata de mi. — La surtuto estas aĉetita de mi, sekve ĝi apartenas al mi. — Kiam via domo estis konstruata, mia domo estis jam longe konstruita. — Mi sciigas, ke de nun la ŝuldoj de mia filo ne estos pagataj de mi. — Estu trankvila, mia tuta ŝuldo estos pagita al vi baldaŭ. — Mia ora ringo ne estus nun tiel longe serĉata, se ĝi ne estus tiel lerte kaŝita de vi. — Laŭ la projekto de la inĝenieroj tiu ĉi fervojo estas konstruota en la daŭro de du jaroj; sed mi pensas, ke ĝi estos konstruata pli ol tri jarojn. — Honesta homo agas honeste. — La pastro, kiu mortis antaŭ nelonge (aŭ antaŭ nelonga tempo), loĝis longe en nia urbo. — Ĉu hodiaŭ estas varme aŭ malvarme? — Sur la kameno inter du potoj staras fera kaldrono; el la kaldrono, en kiu sin trovas bolanta akvo, eliras vaporo; tra la fenestro, kiu sin trovas apud la pordo, la vaporo iras sur la korton.

inviti, meghivni.
komerci, kereskedni.
aĵ, bizonyos tulajdonsággal biró vagy valamiből készült tárgyat jelent; p. *malnova* régi, *malnovaĵo* ócskaság, régi holmi; *frukto* gyümölcs, *fruktaĵo* gyümölcs-készitmény, gyümölcsétel.
sekvi, követni.
konstrui, épiteni.
ŝuldi, tartozni, adósnak lenni.
oro, arany.
ringo, gyürü.
lerta, ügyes.
projekto, tervezet, javaslat.
inĝeniero, mérnök.
fero, vas.
vojo, ut.
agi, cselekedni, ténykedni.
pastro, pap.
kameno, kemence.
poto, fazék.
kaldrono, bogrács, üst.
boli, forrni, főni.
vaporo, gőz.
pordo, ajtó.
korto, udvar.

§ 26.

Kie vi estas? — Mi estas en la ĝardeno. — Kien vi iras? — Mi iras en la ĝardenon. — La birdo flugas en la ĉambro (= ĝi estas en la ĉambro kaj flugas en ĝi). — La birdo flugas en la ĉambron (= ĝi estas ekster la ĉambro kaj flugas nun en ĝin). — Mi vojaĝas en Hispanujo. — Mi vojaĝas en Hispanujon. — Mi sidas sur seĝo kaj tenas la piedojn sur benketo. — Mi metis la manon sur la tablon. — El sub la kanapo la muso kuris sub la liton, kaj nun ĝi kuras sub la lito. — Super la tero sin trovas aero. — Anstataŭ kafo li donis al mi teon kun sukero, sed sen kremo. — Mi staras ekster la domo, kaj li estas interne. — En la salono estis neniu krom li kaj lia fianĉino. — La hirundo flugis trans la riveron, ĉar trans la rivero sin trovis aliaj hirundoj. — Mi restas tie ĉi laŭ la ordono de mia estro. — Kiam li estis ĉe mi, li staris tutan horon apud la fenestro. — Li diras, ke mi estas atenta. — Li petas, ke mi estu atenta. — Kvankam vi estas riĉa, mi dubas, ĉu vi estas feliĉa. — Se vi scius, kiu li estas, vi lin pli estimus. — Se li jam venis, petu lin al mi. — Ho, Dio! kion vi faras! — Ha, kiel bele! — For de tie ĉi! — Fi, kiel abomene! — Nu, iru pli rapide!

ekster, künn, kivül.
vojaĝi, utazni.
piedo, láb.
benko, pad.
et, a kicsinyitést jelzi; p. *muro* fal, *mureto* falacska; *ridi* nevetni, *rideti* mosolyogni.
meti, tenni, helyezni.
kanapo, pamlag.
muso, egér.
lito, ágy.
super, fölött, fölé.
aero, levegő.
kafo, kávé.
teo, tea.
sukero, cukor.

kremo, tejszin, tejföl, tejfölszerü folyadék.
interne, belül.
fianĉo, vőlegény.
hirundo, fecske.
trans, túl.
rivero, folyó.
estro, főnök.
atenta, figyelmes, körültekintő.
kvankam, ámbár, noha.
dubi, kételkedni.
estimi, tisztelni.
fi, piha! pfuj!
abomeno, iszony, utálat, undor.
rapida, gyors.

§ 27.

La artikolo « la » estas uzata tiam, kiam ni parolas pri personoj aŭ objektoj konataj. Ĝia uzado estas tia sama kiel en la aliaj lingvoj. La personoj, kiuj ne komprenas la uzadon de la artikolo (ekzemple Rusoj aŭ Poloj, kiuj ne scias alian lingvon krom sia propra), povas en la unua tempo tute ne uzi la artikolon, ĉar ĝi estas oportuna sed ne necesa. Anstataŭ « la » oni povas ankaŭ diri « l' » (sed nur post prepozicio, kiu finiĝas per vokalo). — Vortoj kunmetitaj estas kreataj per simpla kunligado de vortoj; oni prenas ordinare la purajn radikojn, sed, se la bonsoneco aŭ la klareco postulas, oni povas ankaŭ preni la tutan vorton, t. e. la radikon kune kun ĝia gramatika finiĝo. Ekzemploj : skribtablo aŭ skribotablo (= tablo, sur kiu oni skribas); internacia (= kiu estas inter diversaj nacioj); tutmonda (= de la tuta mondo); unutaga (= kiu daŭras unu tagon); unuataga (= kiu estas en la unua tago); vaporŝipo (= ŝipo, kiu sin movas per vaporo); matenmanĝi, tagmanĝi, vespermanĝi; abonpago (= pago por la abono).

artikolo, névelő.
tiam, akkor.
objekto, tárgy.
tia, olyan.
kompreni, érteni.
ekzemplo, példa.

polo, lengyel.
necesa, szükséges.
prepozicio, elöljáró (nyelvtani).
vokalo, magánhangzó.
kunmeti, összetenni.
simpla, egyszerü.
ligi, kötni, össze-, megkötni.
radiko, gyök, gyökér, tő.
soni, hangzani.
klara, világos, érthető, tiszta.
postuli, követelni.
gramatiko, nyelvtan.
nacio, nemzet.
diversa, különböző, különféle.
ŝipo, hajó.
matenmanĝi, reggelizni.
aboni, előfizetni.

§ 28.

Ĉiuj prepozicioj per si mem postulas ĉiam nur la nominativon. Se ni iam post prepozicio uzas la akuzativon, la akuzativo tie dependas ne de la prepozicio, sed de aliaj kaŭzoj. Ekzemple : por esprimi direkton, ni aldonas al la vorto la finon « n » ; sekve : tie (=en tiu loko), tien (=al tiu loko) ; tiel same ni ankaŭ diras : « la birdo flugis en la ĝardenon, sur la tablon », kaj la vortoj « ĝardenon », « tablon » staras tie ĉi en akuzativo ne ĉar la prepozicioj « en » kaj « sur » tion ĉi postulas, sed nur ĉar ni volis esprimi direkton, t. e. montri, ke la birdo sin ne trovis antaŭe en la ĝardeno aŭ sur la tablo kaj tie flugis, sed ke ĝi de alia loko flugis al la ĝardeno, al la tablo (ni volas montri, ke la ĝardeno kaj tablo ne estis la loko de la flugado, sed nur la celo de la flugado) ; en tiaj okazoj ni uzus la finiĝon « n » tute egale ĉu ia prepozicio starus aŭ ne. — Morgaŭ mi veturos Parizon (aŭ en Parizon). — Mi restos hodiaŭ dome. — Jam estas tempo iri domen. — Ni disiĝis kaj iris en diversajn flankojn : mi iris dekstren, kaj li iris maldekstren. — Flanken, sinjoro ! — Mi konas neniun en tiu ĉi urbo. — Mi neniel povas kompreni, kion vi parolas. — Mi

renkontis nek lin, nek lian fraton (aŭ mi ne renkontis lin, nek lian fraton).

nominativo, alanyeset.
iam, valaha, valamikor.
akuzativo, tárgyeset.
tie, ott.
dependi, függni valamitől.
kaŭzo, ok.
esprimi, kifejezni.
direkti, irányozni.
celi, célozni, célul kitűzni.
egala, egyenlő.
ia, valamilyen, valamiféle.
veturi, járművön utazni.
dis, szét...
flanko, oldal.
dekstra, jobb.
neniel, semmiképpen, sehogyan.
nek... nek..., sem... sem...

§ 29.

Se ni bezonas uzi prepozicion kaj la senco ne montras al ni, kian prepozicion uzi, tiam ni povas uzi la komunan prepozicion « je ». Sed estas bone uzadi la vorton « je » kiel eble pli malofte. Anstataŭ la vorto « je » ni povas ankaŭ uzi akuzativon sen prepozicio. — Mi ridas je lia naiveco (aŭ mi ridas pro lia naiveco, aŭ : mi ridas lian naivecon). — Je la lasta fojo mi vidas lin ĉe vi (aŭ : la lastan fojon). — Mi veturis du tagojn kaj unu nokton. — Mi sopiras je mia perdita feliĉo (aŭ : mian perditan feliĉon). — El la dirita regulo sekvas, ke se ni pri ia verbo ne scias, ĉu ĝi postulas post si la akuzativon (t. e. ĉu ĝi estas aktiva) aŭ ne, ni povas ĉiam uzi la akuzativon. Ekzemple, ni povas diri « obei al la patro » kaj « obei la patron » (anstataŭ « obei je la patro »). Sed ni ne uzas la akuzativon tiam, kiam la klareco de la senco tion ĉi malpermesas; ekzemple : ni povas diri « pardoni al la malamiko » kaj « pardoni la malamikon », sed ni devas diri ĉiam « pardoni al la malamiko lian kulpon ».

senco, értemény, értelem.
komuna, közös, köz-.
ebla, lehetséges.
ofte, gyakran.
ridi, nevetni.
lasta, utolsó.
sopiri, vágyni, sóvárogni.
regulo, szabály.
verbo, ige.
obei, engedelmeskedni.
permesi, megengedni.

§ 30.

Ia, ial, iam, ie, iel, ies, io, iom, iu. — La montritajn naŭ vortojn ni konsilas bone ellerni, ĉar el ili ĉiu povas jam fari al si grandan serion da aliaj pronomoj kaj adverboj. Se ni aldonas al ili la literon « k », ni ricevas vortojn demandajn aŭ rilatajn : kia, kial, kiam, kie, kiel, kies, kio, kiom, kiu. Se ni aldonas la literon « t », ni ricevas vortojn montrajn : tia, tial, tiam, tie, tiel, ties, tio, tiom, tiu. Aldonante la literon « ĉ », ni ricevas vortojn komunajn : ĉia, ĉial, ĉiam, ĉie, ĉiel, ĉies, ĉio, ĉiom, ĉiu. Aldonante la prefikson « nen », ni ricevas vortojn neajn : nenia, nenial, neniam, nenie, neniel, nenies, nenio, neniom, neniu. Aldonante al la vortoj montraj la vorton « ĉi », ni ricevas montron pli proksiman; ekzemple : tiu (pli malproksima), tiu ĉi (aŭ ĉi tiu) (pli proksima); tie (malproksime), tie ĉi aŭ ĉi tie (proksime). Aldonante al la vortoj demandaj la vorton « ajn », ni ricevas vortojn sendiferencajn : kia ajn, kial ajn, kiam ajn, kie ajn, kiel ajn, kies ajn, kio ajn, kiom ajn, kiu ajn. Ekster tio el la diritaj vortoj ni povas ankoraŭ fari aliajn vortojn, per helpo de gramatikaj finiĝoj kaj aliaj vortoj (sufiksoj); ekzemple : tiama, ĉiama, kioma, tiea, ĉi-tiea, tieulo, tiamulo k. t. p. (= kaj tiel plu).

ia, valamilyen, valamiféle.
ial, valamiért.
iam, valaha, valamikor.
ie, valahol.
iel, valamiképpen, valahogy (an.)

ies, valakié.
io, valami.
iom, valamely mennyiségü, valamelyes.
iu, valaki, valamely.
konsili, tanácsolni.
serio, sorozat, sor.
pronomo, névmás.
adverbo, igehatározó.
litero, betü.
rilati, vonatkozni, viszonyulni.
prefikso, előképző, előrag.
ajn, bár- (p. bárki, bárminő, stb.).
diferenci, különbözni.
helpi, segiteni.
sufikso, képző.

§ 31.

Lia kolero longe daŭris. — Li estas hodiaŭ en kolera humoro. — Li koleras kaj insultas. — Li fermis kolere la pordon. — Lia filo mortis kaj estas nun malviva. — La korpo estas morta, la animo estas senmorta. — Li estas morte malsana, li ne vivos pli, ol unu tagon. — Li parolas, kaj lia parolo fluas dolĉe kaj agrable. — Ni faris la kontrakton ne skribe, sed parole. — Li estas bona parolanto. — Starante ekstere, li povis vidi nur la eksteran flankon de nia domo. — Li loĝas ekster la urbo. — La ekstero de tiu ĉi homo estas pli bona, ol lia interno. — Li tuj faris, kion mi volis, kaj mi dankis lin por la tuja plenumo de mia deziro. — Kia granda brulo! kio brulas? — Ligno estas bona brula materialo. — La fera bastono, kiu kuŝis en la forno, estas nun brule varmega. — Ĉu li donis al vi jesan respondon aŭ nean? — Li eliris el la dormoĉambro kaj eniris en la manĝoĉambron. — La birdo ne forflugis : ĝi nur deflugis de la arbo, alflugis al la domo kaj surflugis sur la tegmenton. — Por ĉiu aĉetita funto da teo tiu ĉi komercisto aldonas senpage funton da sukero. — Lernolibron oni devas ne tralegi, sed tralerni. — Li portas rozokoloran superveston kaj teleroforman ĉapelon. — En mia skribotablo sin

trovas kvar tirkestoj. — Liaj lipharoj estas pli grizaj, ol liaj vangharoj.

humoro, kedv, kedély.
fermi, bezárni, becsukni.
korpo, test.
animo, lélek.
kontrakti, szerződni.
um, határozatlan jelentésü képző.
plenumi, teljesiteni.
bruli, égni.
ligno, fa (anyag).
materialo, anyag.
bastono, bot.
tegmento, tető, fedél.
funto, font (súly).
ist, a keresetmódot, foglalkozást jelzi; p. *maro* tenger, *maristo* tengerész.
koloro, szin.
supre, felül, fölül.
telero, tányér.
tero, föld.
kesto, szekrény, láda.
lipo, ajak.
haro, haj, szőr.
griza, szürke.
vango, archús, pofa.

§ 32.

Teatramanto ofte vizitas la teatron kaj ricevas baldaŭ teatrajn manierojn. — Kiu okupas sin je meĥaniko, estas meĥanikisto, kaj kiu okupas sin je ĥemio, estas ĥemiisto. — Diplomatiiston oni povas ankaŭ nomi diplomato, sed fizikiston oni ne povas nomi fiziko, ĉar fiziko estas la nomo de la scienco mem. — La fotografisto fotografis min, kaj mi sendis mian fotografaĵon al mia patro. — Glaso de vino estas glaso, en kiu antaŭe sin trovis vino, aŭ kiun oni uzas por vino; glaso da vino estas glaso plena je vino. — Alportu al mi metron da nigra drapo (Metro de drapo signifus metron, kiu kuŝis sur drapo, aŭ kiu estas uzata por drapo). — Mi aĉetis dekon da ovoj. — Tiu ĉi rivero havas ducent kilometrojn da longo. — Sur la bordo de la maro staris amaso da homoj. — Multaj birdoj flugas en la aŭtuno en pli varmajn landojn. — Sur la arbo sin trovis multe (aŭ multo) da birdoj. —

Kelkaj homoj sentas sin la plej feliĉaj, kiam ili vidas la suferojn de siaj najbaroj. — En la ĉambro sidis nur kelke da homoj. — « Da » post ia vorto montras, ke tiu ĉi vorto havas signifon de mezuro.

teatro, szinház.
maniero, modor, mód.
okupi, elfoglalni, foglalkoztatni.
meĥaniko, gépészet.
ĥemio, vegytan.
diplomatio, diplomácia.
fiziko, természettan.
scienco, tudomány.
glaso, üveg (ivó-edény).
nigra, fekete.
drapo, posztó.
signifi, jelenteni (jelentménynyel birni).
ovo, tojás.
bordo, part.
maro, tenger.
amaso, tömeg, sokaság.
aŭtuno, ősz (évszak).
lando, ország, tartomány.
suferi, szenvedni.
najbaro, szomszéd.
mezuri, mérn

§ 33.

Mia frato ne estas granda, sed li ne estas ankaŭ malgranda : li estas de meza kresko. — Li estas tiel dika, ke li ne povas trairi tra nia mallarĝa pordo. — Haro estas tre maldika. — La nokto estis tiel malluma, ke ni nenion povis vidi eĉ antaŭ nia nazo. — Tiu ĉi malfreŝa pano estas malmola, kiel ŝtono. — Malbonaj infanoj amas turmenti bestojn. — Li sentis sin tiel malfeliĉa, ke li malbenis la tagon, en kiu li estis naskita. — Mi forte malestimas tiun ĉi malnoblan homon. — La fenestro longe estis nefermita; mi ĝin fermis, sed mia frato tuj ĝin denove malfermis. — Rekta vojo estas pli mallonga, ol kurba. — La tablo staras malrekte kaj kredeble baldaŭ renversiĝos. — Li staras supre sur la monto kaj rigardas malsupren sur la kampon. — Malamiko venis en nian landon. — Oni tiel malhelpis al mi, ke mi malbonigis mian tutan laboron. — La edzino de mia patro estas mia patrino

kaj la avino de miaj infanoj. — Sur la korto staras koko kun tri kokinoj. — Mia fratino estas tre bela knabino. — Mia onklino estas bona virino. — Mi vidis vian avinon kun ŝiaj kvar nepinoj kaj kun mia nevino. — Lia duonpatrino estas mia bofratino. — Mi havas bovon kaj bovinon. — La juna vidvino fariĝis denove fianĉino.

mezo, közép.
kreski, nőni.
dika, vastag.
larĝa, széles.
lumi, világitani.
mola, puha, lágy.
turmenti, kinozni, gyötörni.
senti, érezni.
beni, áldani.
nobla, nemes.
rekta, egyenes.
kurba, görbe.
kredi, hinni.
renversi, felboritani, felforditani.
monto, hegy.
kampo, mező.
koko, kakas.
nepo, unoka.
nevo, unokaöcs.
bo, a házasság által származott rokont jelzi; p. *patrino* anya, *bopatrino* anyós.
duonpatro, mostoha atya.
bovo, ökör.

§ 34.

La tranĉilo estis tiel malakra, ke mi ne povis tranĉi per ĝi la viandon kaj mi devis uzi mian poŝan tranĉilon. — Ĉu vi havas korktirilon, por malŝtopi la botelon? — Mi volis ŝlosi la pordon, sed mi perdis la ŝlosilon. — Ŝi kombas al si la harojn per arĝenta kombilo. — En somero ni veturas per diversaj veturiloj, kaj en vintro ni veturas per glitveturilo. — Hodiaŭ estas bela frosta vetero, tial mi prenos miajn glitilojn kaj iros gliti. — Per hakilo ni hakas, per segilo ni segas, per fosilo ni fosas, per kudrilo ni kudras, per tondilo ni tondas, per sonorilo ni sonoras, per fajfilo ni fajfas. — Mia skribilaro konsistas el inkujo, sablujo, kelke da plumoj, krajono kaj inksorbilo. — Oni metis

antaŭ mi manĝilaron, kiu konsistis el telero, kulero, tranĉilo, forko, glaseto por brando, glaso por vino kaj telertuketo. — En varmega tago mi amas promeni en arbaro. — Nia lando venkos, ĉar nia militistaro estas granda kaj brava. — Sur kruta ŝtuparo li levis sin al la tegmento de la domo. — Mi ne scias la lingvon hispanan, sed per helpo de vortaro hispana-germana mi tamen komprenis iom vian leteron. — Sur tiuj ĉi vastaj kaj herboriĉaj kampoj paŝtas sin grandaj brutaroj, precipe aroj da bellanaj ŝafoj.

viando, hús.
poŝo, zseb.
korko, parafa, dugasz.
tiri, húzni, vonni.
ŝtopi, bedugni, betömni.
botelo, palack.
ŝlosi, bezárni.
kombi, fésülni.
somero, nyár.
gliti, csúszni, csuszamlani.
frosto, fagy.
vetero, időjárás.
haki, vágni, bárdolni.
segi, fűrészelni.
fosi, ásni.
kudri, varrni.
tondi, nyirni.
sonori, csengeni, kongani.
fajfi, fütyölni.
inko, tinta.
sablo, homok.
sorbi, szürcsölni, hörpölni.
brando, pálinka.
tuko, kendő.
militi, hadat viselni, háboruskodni.
brava, derék.
kruta, meredek.
ŝtupo, lépcsőfok.
Hispano, spanyol.
Germano, német.
tamen, mégis.
vasta, bő, tágas.
herbo, fű.
paŝti, legeltetni.
bruto, szarvasmarha.
precipe, különösen, kivált.
lano, gyapju.
ŝafo, juh.

§ 35.

Vi parolas sensencaĵon, mia amiko. — Mi trinkis teon kun kuko kaj konfitaĵo. — Akvo estas fluidaĵo. — Mi ne volis trinki la vinon, ĉar ĝi enhavis en si ian suspektan malklaraĵon. — Sur la tablo staris diversaj sukeraĵoj. — En tiuj ĉi boteloj sin trovas diversaj

acidoj : vinagro, sulfuracido, azotacido kaj aliaj. — Via vino estas nur ia abomena acidaĵo. — La acideco de tiu ĉi vinagro estas tre malforta. — Mi manĝis bongustan ovaĵon. — Tiu ĉi granda altaĵo ne estas natura monto. — La alteco de tiu monto ne estas tre granda. — Kiam mi ien veturas, mi neniam prenas kun mi multon da pakaĵo. — Ĉemizojn, kolumojn, manumojn kaj ceterajn similajn objektojn ni nomas tolaĵo, kvankam, ili ne ĉiam estas faritaj el tolo. — Glaciaĵo estas dolĉa glaciigita frandaĵo. — La riĉeco de tiu ĉi homo estas granda, sed lia malsaĝeco estas ankoraŭ pli granda. — Li amas tiun ĉi knabinon pro ŝia beleco kaj boneco. — Lia heroeco tre plaĉis al mi. — La tuta supraĵo de la lago estis kovrita per naĝantaj folioj kaj diversaj aliaj kreskaĵoj. — Mi vivas kun li en granda amikeco.

kuko, kalács, sütemény.
konfiti, cukorban befőzni.
fluida, folyékony.
suspekti, gyanakodni.
acida, savanyu.
vinagro, ecet.
sulfuro, kén.
azoto, légeny.
gusto, íz, ízlés.
alta, magas.
naturo, természet.
paki, becsomagolni.
ĉemizo, ing.
kolo, nyak.
cetera, többi, további.
tolo, vászon.
glacio, jég.
frandi, nyalánkodni, torkoskodni.
heroo, hős.
plaĉi, tetszeni.
lago, tó.
kovri, takarni, betakarni, befödni.
naĝi, úszni.
folio, levél (növénylevél).

§ 36.

Patro kaj patrino kune estas nomataj gepatroj. — Petro, Anno kaj Elizabeto estas gefratoj. — Gesinjoroj N. hodiaŭ vespere venos al ni. — Mi gratulis

telegrafe la junajn geedzojn. — La gefianĉoj staris apud la altaro. — La patro de mia edzino estas mia bopatro, mi estas lia bofilo, kaj mia patro estas la bopatro de mia edzino. — Ĉiuj parencoj de mia edzino estas miaj boparencoj, sekve ŝia frato estas mia bofrato, ŝia fratino estas mia bofratino; mia frato kaj fratino (gefratoj) estas la bogefratoj de mia edzino. — La edzino de mia nevo kaj la nevino de mia edzino estas miaj bonevinoj. — Virino, kiu kuracas, estas kuracistino; edzino de kuracisto estas kuracistedzino. — La doktoredzino A. vizitis hodiaŭ la gedoktorojn P. — Li ne estas lavisto, li estas lavistinedzo. — La filoj, nepoj kaj pranepoj de reĝo estas reĝidoj. — La hebreoj estas Izraelidoj, ĉar ili devenas de Izraelo. — Ĉevalido estas nematura ĉevalo, kokido — nematura koko, bovido — nematura bovo, birdido — nematura birdo.

ge, előképző, mely a két nemből egy összetartozó párt jelez; p. *patro* atya, *gepatroj*, szülők.
gratuli, üdvözölni.
altaro, oltár.
kuraci, gyógyitani, gyógykezelni.
doktoro, doktor, tudor.
pra-, ős-, déd-.
id, utód, sarjadék, leszármazó: p. *bovo* ökör, *bovido* borju; *Izraelo* Izrael, *Izraelido* izraelita.
hebreo, zsidó.
ĉevalo, ló.

§ 37.

La ŝipanoj devas obei la ŝipestron. — Ĉiuj loĝantoj de regno estas regnanoj. — Urbanoj estas ordinare pli ruzaj, ol vilaĝanoj. — La regnestro de nia lando estas bona kaj saĝa reĝo. — La Parizanoj estas gajaj homoj. — Nia provincestro estas severa, sed justa. —

Nia urbo havas bonajn policanojn, sed ne sufiĉe energian policestron. — Luteranoj kaj Kalvinanoj estas Kristanoj. — Germanoj kaj Francoj, kiuj loĝas en Rusujo, estas Rusujanoj, kvankam ili ne estas Rusoj. — Li estas nelerta kaj naiva provincano. — La loĝantoj de unu regno estas samregnanoj, la loĝantoj de unu urbo estas samurbanoj, la konfesantoj de unu religio estas samreligianoj. — Nia regimentestro estas por siaj soldatoj kiel bona patro. — La botisto faras botojn kaj ŝuojn. — La lignisto vendas lignon, kaj la lignaĵisto faras tablojn, seĝojn kaj aliajn lignajn objektojn. — Ŝteliston neniu lasas en sian domon. — La kuraĝa maristo dronis en la maro. — Verkisto verkas librojn, kaj skribisto simple transskribas paperojn. — Ni havas diversajn servantojn : kuiriston, ĉambristinon, infanistinon kaj veturigiston. — La riĉulo havas multe da mono. — Malsaĝulon ĉiu batas. — Timulo timas eĉ sian propran ombron. — Li estas mensogisto kaj malnoblulo. — Preĝu al la Sankta Virgulino.

an, valaminek tagja, lakója, hozzátartozója; p. *regno* állam ; *regnano* polgár ; *Varsoviano* varsói lakos.
regno, állam.
vilaĝano, paraszt.
provinco, országrész, vidék.
severa, szigoru.
justa, igazságos.
polico, rendőrség.
sufiĉe, eléggé.
Kristo, Krisztus.
Franco, francia.
konfesi, megvallani, beismerni.
religio, vallás.
regimento, ezred.
boto, csizma.
ŝuo, cipő.
lasi, hagyni.
droni, belefulni.
verki, művet irni, szerezni.
ul, bizonyos tulajdonsággal biró személyt jelez; p. *juna* fiatal, *junulo* az ifju; *riĉa* gazdag, *riĉulo* gazdag ember.
eĉ, sőt, még... is.
ombro, árnyék.
preĝi, imádkozni.
virga, szüz.

§ 38.

Mi aĉetis por la infanoj tableton kaj kelke da seĝetoj. — En nia lando sin ne trovas montoj, sed nur montetoj. — Tuj post la hejto la forno estis varmega, post unu horo ĝi estis jam nur varma, post du horoj ĝi estis nur iom varmeta, kaj post tri horoj ĝi estis jam tute malvarma. — En somero ni trovas malvarmeton en densaj arbaroj. — Li sidas apud la tablo kaj dormetas. — Mallarĝa vojeto kondukas tra tiu ĉi kampo al nia domo. — Sur lia vizaĝo mi vidis ĝojan rideton. — Kun bruo oni malfermis la pordegon, kaj la kaleŝo enveturis en la korton. — Tio ĉi estis jam ne simpla pluvo, sed pluvego. — Grandega hundo metis sur min sian antaŭan piedegon, kaj mi de teruro ne sciis, kion fari. — Antaŭ nia militistaro staris granda serio da pafilegoj. — Johanon, Nikolaon, Erneston, Vilhelmon, Marion, Klaron kaj Sofion iliaj gepatroj nomas Johanĉjo (aŭ Joĉjo), Nikolĉjo (aŭ Nikoĉjo aŭ Nikĉjo aŭ Niĉjo), Erneĉjo (aŭ Erĉjo), Vilhelĉjo (aŭ Vilheĉjo aŭ Vilĉjo aŭ Viĉjo), Manjo, (aŭ Marinjo), Klanjo kaj Sonjo (aŭ Sofinjo).

densa, sűrü, tömör.
brui, zajt okozni, lármázni.
kaleŝo, kocsi, szekér.
pluvo, eső.
pafi, lőni.

ĉj, a férfinév, **nj**, a nőnév: 1-5-ik betüjéhez adva, azt kicsinyitő és becézgető névvé teszi.

§ 39.

En la kota vetero mia vesto forte malpuriĝis; tial mi prenis broson kaj purigis la veston. — Li paliĝis de timo kaj poste li ruĝiĝis de honto. — Li fianĉiĝis kun fraŭlino Berto; post tri monatoj estos la edziĝo;

la edziĝa soleno estos en la nova preĝejo, kaj la edziĝa festo estos en la domo de liaj estontaj bogepatroj. — Tiu ĉi maljunulo tute malsaĝiĝis kaj infaniĝis. — Post infekta malsano oni ofte bruligas la vestojn de la malsanulo. — Forigu vian fraton, ĉar li malhelpas al ni. — Ŝi edziniĝis kun sia kuzo, kvankam ŝiaj gepatroj volis ŝin edzinigi kun alia persono. — En la printempo la glacio kaj la neĝo fluidiĝas. — Venigu la kuraciston, ĉar mi estas malsana. — Li venigis al si el Berlino multajn librojn. — Mia onklo ne mortis per natura morto, sed li tamen ne mortigis sin mem kaj ankaŭ estis mortigita de neniu; unu tagon, promenante apud la reloj de fervojo, li falis sub la radojn de veturanta vagonaro kaj mortiĝis. — Mi ne pendigis mian ĉapon sur tiu ĉi arbeto; sed la vento forblovis de mia kapo la ĉapon, kaj ĝi, flugante, pendiĝis sur la branĉoj de la arbeto. — Sidigu vin (aŭ sidiĝu), sinjoro! — La junulo aliĝis al nia militistaro kaj kuraĝe batalis kune kun ni kontraŭ niaj malamikoj.

koto, sár.
broso, kefe.
ruĝa, piros, vörös.
honti, szégyenleni.
solena, ünnepélyes.
infekti, ragályozni, fertőzni.
printempo, tavasz.
relo, sin, vágány.
rado, kerék.
pendi, függni, csüngeni.
ĉapo, sapka.
vento, szél.
blovi, fújni.
kapo, fej.
branĉo, ág.

§ 40.

En la daŭro de kelke da minutoj mi aŭdis du pafojn. — La pafado daŭris tre longe. — Mi eksaltis de surprizo. — Mi saltas tre lerte. — Mi saltadis la tutan

tagon de loko al loko. — Lia hieraŭa parolo estis tre bela, sed la tro multa parolado lacigas lin. — Kiam vi ekparolis, ni atendis aŭdi ion novan, sed baldaŭ ni vidis, ke ni trompiĝis. — Li kantas tre belan kanton. — La kantado estas agrabla okupo. — La diamanto havas belan brilon. — Du ekbriloj de fulmo trakuris tra la malluma ĉielo. — La domo, en kiu oni lernas estas lernejo, kaj la domo, en kiu oni preĝas, estas preĝejo. — La kuiristo sidas en la kuirejo. — La kuracisto konsilis al mi iri en ŝvitbanejon. — Magazeno, en kiu oni vendas cigarojn, aŭ ĉambro, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarejo; skatoleto aŭ alia objekto, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarujo; tubeto, en kiun oni metas cigaron, kiam oni ĝin fumas, estas cigaringo. — Skatolo, en kiu oni tenas plumojn, estas plumujo, kaj bastoneto, sur kiu oni tenas plumon por skribado, estas plumingo. — En la kandelingo sidis brulanta kandelo. — En la poŝo de mia pantalono mi portas monujon, kaj en la poŝo de mia surtuto mi portas paperujon; pli grandan paperujon mi portas sub la brako. — La Rusoj loĝas en Rusujo kaj la Germanoj en Germanujo.

surprizi, meglepni.
laca, fáradt.
trompi, (meg)csalni.
fulmo, villám.
ŝviti, izzadni, verejtékezni.
bani, füröszteni.
magazeno, áru-raktár.
vendi, eladni.
cigaro, szivar.
tubo, cső.
fumo, füst.
ingo, jelzi a tárgyat, melybe valamit beledugunk, beleállitunk; p. *kandelo* gyertya, *kandelingo* gyertyatartó.
skatolo, doboz, skatulya.
pantalono, nadrág.
surtuto, kabát.
brako, kar.

§ 41.

Ŝtalo estas fleksebla, sed fero ne estas fleksebla. — Vitro estas rompebla kaj travidebla. — Ne ĉiu kreskaĵo estas manĝebla. — Via parolo estas tute nekomprenebla kaj viaj leteroj estas ĉiam skribitaj tute nelegeble. — Rakontu al mi vian malfeliĉon, ĉar eble mi povos helpi al vi. — Li rakontis al mi historion tute ne kredeblan. — Ĉu vi amas vian patron? Kia demando! kompreneble, ke mi lin amas. — Mi kredeble ne povos veni al vi hodiaŭ, ĉar mi pensas, ke mi mem havos hodiaŭ gastojn. — Li estas homo ne kredinda. — Via ago estas tre laŭdinda. — Tiu ĉi grava tago restos por mi ĉiam memorinda. — Lia edzino estas tre laborema kaj ŝparema, sed ŝi estas ankaŭ tre babilema kaj kriema. — Li estas tre ekkolerema kaj ekscitiĝas ofte ĉe la plej malgranda bagatelo; tamen li estas tre pardonema, li ne portas longe la koleron, kaj li tute ne estas venĝema. — Li estas tre kredema: eĉ la plej nekredeblajn aferojn, kiujn rakontas al li la plej nekredindaj homoj, li tuj kredas. — Centimo, pfenigo kaj kopeko estas moneroj. — Sablero enfalis en mian okulon. — Li estas tre purema, kaj eĉ unu polveron vi ne trovos sur lia vesto. — Unu fajrero estas sufiĉa, por eksplodigi pulvon.

ŝtalo, acél.
fleksi, hajlitani.
vitro, üveg (anyag).
rompi, törni, eltörni valamit.
laŭdi, dicsérni.
memori, emlékezni.
ŝpari, megtakaritani, takarékoskodni.
bagatelo, csekélység.
venĝi, boszut állani, megboszulni.
eksciti, izgatni.
er, valamiből egy részecske; p. *sablo* homok, *sablero* homokszem.
polvo, por.

fajro, tűz.
eksplodi, robbanni.
pulvo, lőpor.

§ 42.

Ni ĉiuj kunvenis, por priparoli tre gravan aferon; sed ni ne povis atingi ian rezultaton, kaj ni disiris. — Malfeliĉo ofte kunigas la homojn, kaj feliĉo ofte disigas ilin. — Mi disŝiris la leteron kaj disĵetis ĝiajn pecetojn en ĉiujn angulojn de la ĉambro. — Li donis al mi monon, sed mi ĝin tuj redonis al li. — Mi foriras, sed atendu min, ĉar mi baldaŭ revenos. — La suno rebrilas en la klara akvo de la rivero. — Mi diris al la reĝo : via reĝa moŝto, pardonu min! — El la tri leteroj unu estis adresita : al Lia Episkopa Moŝto, Sinjoro N.; la dua : al Lia Grafa Moŝto, Sinjoro P.; la tria : al Lia Moŝto, Sinjoro D. — La sufikso « um » ne havas difinitan signifon, kaj tial la (tre malmultajn) vortojn kun « um » oni devas lerni, kiel simplajn vortojn. Ekzemple : plenumi, kolumo, manumo. — Mi volonte plenumis lian deziron. — En malbona vetero oni povas facile malvarmumi. — Sano, sana, sane, sani, sanu, saniga, saneco, sanilo, sanigi, saniĝi, sanejo, sanisto, sanulo, malsano, malsana, malsane, malsani, malsanulo, malsaniga, malsaniĝi, malsaneta, malsanema, malsanulejo, malsanulisto, malsanero, malsaneraro, sanigebla, sanigisto, sanigilo, resanigi, resaniĝanto, sanigilejo, sanigejo, malsanemulo, sanilaro, malsanaro, malsanulido, nesana, malsanado, sanulaĵo, malsaneco, malsanemeco, saniginda, sanilujo, sanigilujo, remalsano, remalsaniĝo, malsanulino, sanigista, sanigilista, sanilista, malsanulista k. t. p.

atingi, elérni, utolérni
rezultato, eredmény.
ŝiri, tépni, szakitani, repiteni.
peco, darab.
moŝto, általános megszólitás-cim.
episkopo, püspök.
grafo, gróf.
difini, meghatározni.

III

UNIVERSALA VORTARO

DE LA

Lingvo internacia " Esperanto "

AZ ESPERANTO NEMZETKÖZI NYELV EGYETEMES SZÓTÁRA

Ĉion, kio estas skribita en la lingvo internacia Esperanto, oni povas kompreni kun helpo de tiu ĉi vortaro. Vortoj, kiuj formas kune unu ideon, estas skribataj kune, sed dividataj unu de la alia per streketo, tiel ekzemple la vorto « **frat'in'o** », prezentante unu ideon, estas kunmetita el tri vortoj, el kiuj ĉiun oni devas serĉi aparte.

Mindent, ami Esperanto nyelven van irva, meg lehet érteni jelen szótár segitségével. Oly szók, melyek együttesen képeznek egy fogalmat, egybeiratnak, de egymástól vonáskával elválasztatnak, igy például ezen egy fogalmat jelentő szó « **frat'in'o** », három szóelemből van összetéve, melyeket külön kell keresni a szótárban.

A

a, a melléknevet jelzi; p. *hom'* ember, *hom'a* emberi.
abat', apát.
abel', méh.
abi', fenyő.
abomen', iszony, irtózat, utálat, undor.
abon', előfizetni.
ablativ', távolitó-eset (nyelvtani).
abrikot', sárga-barack, kajszi-barack.
absces', kelevény, daganat, fekély.
absint, üröm, ürömszesz.
acer', jávorfa, juharfa, iharfa.
aĉet', venni, vásárolni,
sub'aĉet', megvesztegetni.
acid', savanyu,
ad', a cselekvés tartósságát jelzi; p. *paf'* lőni, *paf'ad'* lövöldözni; *ir'* menni, *ir'-ad'* járni, járkálni.
adiaŭ, Isten vele(d) (bucsuzás).
adjektiv', melléknév.
administr', igazgatni, vezetni (ügyet).
admir', bámulni, csodálkozni.
admon', inteni, figyelmeztetni.
ador', imádni.
adult', házasságot törni.
adverb', igehatározó.
aer', lég, levegő.
aer'um', szellőztetni.
afabl', barátságos, nyájas.
mal'afabl', mogorva, komor, zord.
afekt', negédeskedni, kényeskedni; jóindulattal viseltetni.
afer', ügy, dolog, tárgy.
ag', cselekedni, bánni (valamivel).
aĝ', kor, életkor.
agac', megvásás, elvásás.
agl', sas.
agord', hangolni (hangszert).
agrabl', kellemes.
aĵ', valamely tulajdonsággal biró vagy valamiből készült tárgyat jelez; p. *mal'nov'* régi, *mal'nov'aĵ'* régi holmi, ócskaság; *frukt'* gyümölcs, *frukt'aĵ'* gyümölcsétel.
ajl', foghagyma.
ajn, bár-, akár-; p. *kiu* ki, *kiu ajn*, bárki, akárki.
akar', atka, kukac.
akcel', előmozditani, siettetni.
akcent', hangsúly, ékezet.
akcept', elfogadni.
akcipitr', ölyv, héja.
akir', megszerezni, elérni, megnyerni.
akn', bőratka, pörsenés.
akompan', kisérni.
akr', éles.
akrid', sáska.

aks', tengely.
akuŝ', szülésben lenni, gyermekágyban lebetegedni.
  akuŝ'ist'in', szülésznő, bába.
akuzativ', tárgyeset.
akv', viz.
al, -nak -nek, -hoz- hez, felé.
alaŭd', pacsirta.
alcion', jégmadár.
ali', más, másik.
alk', jávorszarvas.
almenaŭ, legalább.
almoz', alamizsna.
aln', égerfa.
alt', magas.
altar', oltár.
alte', fehérmályva, ziliz.
altern', váltakozni.
alud', célozni (beszédben), példálózni.
alumet', gyufa.
alun', timsó.
am', szeretni.
amas', sokaság, tömeg.
ambaŭ, mindkettő.
ambos', üllő.
amel', keményitő.
amfibi', hüllő.
amik', barát.
am'ind'um', udvarolni.
amoniak', légköneg, szalamia.
ampleks', terjedelem, kiterjedés.
amuz', mulattatni.
an', valahova való, valaminek tagja (személy); p. *regn'* állam, *regn'an'* polgár; *Varsovi'an'* varsói lakos.
ananas', ananász.
anas', kácsa, réce, ruca.
  mol'anas', dunnalud.
anĝel', angyal.
angil', angolna.
angul', szög, szöglet, zug, sarok.
anim', lélek.
aniz', ánizs.
ankaŭ, is, szintén.
ankoraŭ, még.
ankr', horgony.
anonc', hirdetni.
anser', lud.
anstataŭ, helyett.
  anstataŭ'i, helyettesiteni, pótolni.
ant', a cselekvő jelen idejü részesülőt jelzi.
antaŭ, előtt; elé; elő-.
  antaŭ'tuk', kötény.
antikv', régkori, antik.
antimon', dárdany.
Anunciaci', Gyümölcsoltó-Boldogasszony napja.
apart', külön, különös.
aparten', valakiének lenni, hozzá tartozni.
apenaŭ, alig.
aper', megjelenni.
  mal'aper', eltünni.
aplaŭd', tapsolni.
apog', támasztani.
apr', vadkan, vaddisznó.
April', április.
aprob', helyeselni, elfogadhatónak tartani.
apud, mellett, -nál -nél; mellé.
ar', bizonyos dolgok együttségét, összességét, gyüjteményét jelzi: p. *arb'* fa, *arb'ar'* erdő; *ŝtup'* lépcsőfok, *ŝtup'ar'* lépcső, lépcsőzet.
arane', pók.
aranĝ', elintézni, elrendez

arb', fa (élőfa).
arb'et'aĵ', cserje, bokor.
arbitr', önkényes.
arĉ', hegedű-vonó.
arde', gém.
ardez', pala.
aren', küzdőtér, aréna.
arest', letartóztatni, fogságba tenni.
arĝent', ezüst.
argil', agyag.
argument', érvelni
arĥitektur', építészet.
ark', iv, köriv.
ark'aĵ', boltozat, bolthajtás.
arleken', bohóc, pojác, paprikajancsi.
arm', fegyverkezni.
arogant', önhitt, gőgős, dölyfös.
arsenik', egérkő, mireny.
art', mű(vészet), mesterség.
artifik', csel, fogás, fondorlat.
artik', csukló, izület.
artikol', névelő; cikk.
artiŝok', articsóka.
artrit', köszvény.
as, az ige jelen idejét jelzi.
as', ász (a kártyában).
asekur', biztositani.
asign', utalványozni, utalni, kimutatni, kijelölni.
asparag', spárga (növény),
aspid', sikló-kigyó.
at', a szenvedő jelen idejü részesülőt jelzi.
atak', megtámadni.
atenc', merényleni.
atend', várni.
atent', figyelmes, szemfüles.
atest', tanusitani.
ating', elérni, utolérni.
atripl', libatopp, maglapél.
atut', tromf (kártya-játékban).
aŭ, vagy, vagyis.
aŭd', hallani.
Aŭgust', augusztus.
aŭskult', odahallgatni, ráhallgatni.
aŭtun', ősz (évszak).
av', nagyatya.
avar', fösvény.
avel', mogyoró.
aven', zab.
aventur', kaland.
avert', figyelmeztetni, inteni, intéssel óvni (valamitől).
avid', sovár, kiváncsi.
aviz', értesitvény, tudósitás.
azen', szamár.
azot', légeny.

B

babil', csevegni, fecsegni.
bagatel', csekélység.
bajonet', szurony.
bak', sütni (tüzhelyen).
bala', seperni, kiseperni.
balanc', himbálni, lóbálni.
balbut', hebegni, dadogni.
baldaken', mennyezet.
baldaŭ, nemsokára, csakhamar.
balen', bálna, cet, cethal.
balen'ost', halcsont.
balustrad', korlát, karfa.
bambu', spanyolnád, nádpálca, bambusz.
ban', fürdetni, füröszteni.

band', banda, csapat, sereg.
bant', csokorkötés, csomó.
bapt', keresztelni.
bapt'an', koma.
bapt'o'fil', keresztfiu.
bapt'o'patr', keresztatya.
bar', elkeríteni, bekeríteni.
bar'il', kerítés.
barakt', vergődni, evickélni.
barb', szakáll.
barbir', borbély.
barĉ', cékla-leves.
barel', hordó.
bark', bárka, sajka.
bask', öltönyszélzet.
bast', háncs.
bastion', bástya.
baston', bot.
bat', ütni, verni.
batal', harcolni, küzdeni, tusakodni.
batal'il', fegyver.
bazar', áruház, piac, bazár.
bed', ágy, virágágy.
bedaŭr', sajnálni.
bek', csőr.
bel', szép.
beladon', maszlagos nadragulya, farkas-cseresnye.
ben', áldani.
benk', pad.
ber', bogyó.
best', állat.
bet', cékla.
betul', nyirfa.
bezon', szükségének lenni valamire, szükségelni valamit.
bien', birtok, vagyon.
bier', sör.
bind', kötni (könyvet).
bird', madár.
biskvit', piskóta, kétszersült.
bismut', keneny.
blank', fehér.
blat', csótán (bogár).
blek', bőgni, orditani, nyeriteni (állati hang).
blind', vak.
blond', szőke.
blov', fújni.
blu', kék.
bo', a házasság által létrejött rokonságot jelzi; p. *patr'* atya, *bo'patr'* após, ip; *frat'* fivér, *bo'frat'* sógor.
boa', óriáskigyó.
boat', csónak, ladik; naszád.
boben', orsó, csörlőcső.
boj', ugatni.
bol', forrni, főni.
bombon', cukorka.
bon', jó.
bor', fúrni.
boraks', póris, boraksz.
bord', part.
border', beszegni.
bors', tőzsde, börze.
bot', csizma.
botel', palack.
bov', ökör, bika.
brak', kar (testrész).
bram', durda (hal).
bran', korpa.
branĉ', ág.
brand', pálinka.
brank', kopoltyú.
brasik', (kel)káposzta.
brav', derék, jóravaló.
bret', deszkapolc.
brid', fék, kantár, zabola.
brik', tégla.
bril', ragyogni, fényleni, tündökölni, csillogni.
briliant', csillánykő; briliánt.
brod', himezni, kivarrni.
brog', leforrázni, abárolni.

bronz', bronz.
bros', kefe.
brov', szemöldök.
bru', zajt csinálni, lármázni.
brul', égni.
  brul'um', gyuladás, lob.
brun', barna.
brust', mell.
brut', marha, barom.
bub', pulya, fickó, kópé.
bubal', bivaly.
buĉ', mészárolni.
bud', bódé.
buf', varangy.
bufed', buffet, étterem.
buk', csat.
buked', bokréta, virágcsokor.
bukl', gyürüzet (hajon).
bul', rög, göröngy, gombóc.
bulb', hagyma, vöröshagyma.
buljon', húsleves.
bulk', zsemlye.
burd', poszméh.
burĝ', polgár (nem nemes ember).
burĝon', bimbó, rügy.
buŝ', száj.
  buŝ'um', szájkosár.
buŝel', véka, mérő, mérce.
buter', vaj.
butik', üzlethelyiség, bolt.
buton', gomb.
  buton'um', begombolni.

C Ĉ

ĉagren', bánatot okozni, bosszantani, untatni.
ĉam', zerge.
ĉambelan', kamarás (úr).
ĉambr', szoba.
ĉampan', pezsgő (bor).
ĉan', kakas (fegyveren).
ĉap', sapka.
ĉapel', kalap.
ĉapitr', fejezet.
ĉar, mert, minthogy, mivel.
ĉarlatan', csaló, szédelgő, kuruzsló.
ĉarm', bájos, igéző.
ĉarnir', zárcsukló, forgó.
ĉarpent', ácsolni, bárdolni.
  ĉarpent'ist', ács.
ĉarpi', tépés (sebre).
ĉas', vadászni.
  ĉas'aĵ', lővad, vad (amelyre vadásznak).
ĉast', szeplőtlen, tiszta erkölcsü, szüz.
ĉe, -nál -nél; -hoz -hez.
ced', engedni, átengedni; elállani valamitől.
cedr', cédrus.
ĉef', főnök, fő.
cejan', buzavirág.
cel', célul kitűzni, célozni, szándékozni.
ĉel', cella; sejtlyuk.
cement', homokosmész, kőragasz.
ĉemiz', ing.
ĉen', lánc.
cent, száz.
cerb', velő, agyvelő.
ĉeriz', cseresnye.
ĉerk', koporsó.
ĉerp', meriteni, merni.
cert', bizonyos, biztos.
  cert'ig', biztositani valamiről.
cerv', szarvas.
  nord'a cerv'o, iramszarvas.
ĉes', megszünni, abban-

hagyva lenni, félben maradni (valamely cselekménynek).
ceter', többi, további.
ĉeval', ló.
ci, te (tegezésnél).
ci'a, a te -d, tied.
ĉi, közelitő szócska mutató névmásoknál ; p. *tiu* az, *tiu ĉi* ez; *tie* ott, *tie ĉi* itt.
ĉia, mindenféle.
ĉiam, mindig, mindenkor.
ĉie, mindenütt, mindenhol.
ĉiel, mindenképen.
ĉiel', ég, menny.
ĉiel'ark', szivárvány.
ĉiel'ir', mennybemenetel.
ĉif', összegyűrni.
cifer', számjegy.
cifer'plat', számlap (p. órán).
ĉifon', rongy.
cigar', szivar.
cigared', szivarka.
cign', hattyu.
ĉikan', ármánykodni, cselt szőni, pletykázni.
cikatr', sebhely, sebforradás.
cikoni', gólya.
cikori', katáng, cikória.
cim', poloska.
cimbal', cimbalom.
cinabr', higpir, cinóber.
cinam', fahéj (füszer).
cindr', hamu.
ĉio, mind, minden.
cipres', ciprus.
cir', fénymáz.
ĉirkaŭ, körül; köré.
ĉirkaŭ'aĵ', környék.
ĉirkaŭ'i, körülvenni, környezni.
ĉirkaŭ'o, kerület.
ĉirkaŭ'man', karkötő, karperec.
ĉirkaŭ'pren', körülölelni, megölelni.
ĉirkaŭ'skrib', körülirni.
cirkel', körző, cirkalom.
cirkonstanc', körülmény.
cirkuler', körlevél.
cit', idézni.
citr', citera.
citron', citrom.
ĉiu, minden, mindenki, mindenik.
ĉiu'j,összes,valamennyi.
civiliz', felvilágositani, polgárositani, művelni (embert).
ĉiz', vésni.
ĉj', a férfinév 1-5-ik betüje után téve, azt kicsinyitő vagy becézgető névvé teszi; p. *Aleksandr'* Sándor, *Ale'ĉj'* Sándorka, Sanyi, Sanyika.
ĉokolad', csokoládé.
col', hüvelyk (mérték).
ĉu, -e, vajjon (kérdő szócska).

D

da, elöljáró,melyet mértéket, súlyt és mennyiséget kifejező szavaknál használunk; p. *funt'o da viand'o* egy font hús, *glas'o da te'o* egy pohár tea.
daktil', datolya.
dam'o'j, dáma-játék, ostáblajáték.
damask', damasz, habosszövet.
danc', táncolni.

dand', piperkőc.
danĝer', veszély, veszedelem.
dank', (meg)köszönni.
dat', kelt, dátum.
dativ', tulajdonító eset (nyelvtani).
datur', magyal, csudafa.
daŭr', tartani (bizonyos ideig).
  daŭr'ig', folytatni.
de, a birtokos eset elöljárója, -é, -nak -nek -ja -je; -tól -től; le-.
dec', illedelmesnek lenni, illően viselkedni.
decid', határozni, elhatározni, dönteni.
Decembr', december.
deĉifr', kibetüzni, megfejteni, kisillabizálni.
dediĉ', rászánni, neki szentelni.
defend', megvédeni, védelmezni.
degel', olvadni.
degener', elfajulni, elkorcsosulni.
degrad', lefokozni.
deĵor', szolgálatban lenni, sorosnak lenni.
dek, tiz.
deklinaci', névragozni.
dekliv', lejtő, lejtősség.
dekstr', jobb (jobbfelőli).
  mal'dekstr', bal.
delfen', delfin.
delikat', finom, gyöngéd; kényes.
delir', félrebeszélni, képzelődni.
demand', kérdezni.
demon', gonosz szellem, démon.
denar', denár, kispénz.
dens', sűrü, tömör.
dent', fog.
denunc', följelenteni, bevádolni.
des, annál; *ju... des* minél... annál.
deput', megbizással kiküldeni.
desegn', rajzolni.
detal', részletes, körülményes.
detru', elpusztitani, feldulni, rombolni.
dev', kelleni, köteles lenni, tartozni (valamit megtenni).
  dev'ig', kénytetni, kényszeriteni.
deviz', jelmondat, jelige.
dezert', sivatag, puszta.
dezir', kivánni, óhajtani.
Di', Isten.
diabl', ördög.
diamant', gyémánt.
diboĉ', korhelykedni, kicsapongani.
didelf', erszényes fiahordó.
difekt', megrongálni, megsérteni (valamit).
diferenc', különbözni.
difin', meghatározni.
dig', gát, töltés.
digest', emészteni.
dik', vastag.
dikt', tollba mondani, diktálni.
diligent', szorgalmas.
dimanĉ', vasárnap.
dir', mondani.
direkt', irányitani, irányozni.
  direkt'o, irány.
  direkt'il'o (de ŝip'o), kormánylapát (hajón).
dis', szét-, szélylyel; p. *dis'ŝir'*, széttépni.

dis'ig', szétválasztani, elkülöniteni.
diskont', leszámitolni, levonni.
dispon', rendelkezni.
disput', vitatkozni, versengeni.
distil', lepárolni, lombikolni, desztillálni.
disting', megkülönböztetni, kitüntetni.
distr', szórakoztatni.
distrikt', kerület, járás, megye.
diven', kitalálni.
divers', különféle, különböző.
divid', osztani, elosztani.
do, tehát, ennélfogva.
dolĉ', édes.
dolor', fájni.
dom', ház.
domaĝ', kár (sajnálatosság).
domen', dominó.
don', adni.
al'don', hozzáadni, mellékelni, ráadni.
donac', ajándékozni.
dorlot', kényeztetni.
dorm', aludni.
dorn', tövis, tüske.
dors', hát.
dot', kelengyézni.
dot'o, hozomány, kelengye.
drak', sárkány.
drap', posztó (gyapju-szövet).
drapir', redőzni, kiszőnyegezni, posztóval bevonni.
draŝ', csépelni.
dres', idomitani.
drink', szeszes italt inni, dőzsölni.
drink'ej', korcsma.
drog', gyógyáru, gyógyszer.
dron', megfúlni, belefúlni, fuladni.
du, kettő, két.
dub', kételkedni.
duk', herceg.
dum, alatt (idő), mialatt, míg.
dum'e, azalatt, a közben.
dung', bérbe fogadni valakit, felbérelni, felvenni.
du'on'patr', mostoha atya.

E

e, az igehatározót jelzi; p. *bon* jó, *bon'e*, jól.
eben', sik, sima.
ebl', lehetséges, -ható -hető; p. *kompren'* érteni, *kompren'ebl'* érthető.
ebl'e, talán.
ebon', ébenfa.
ec', -ság -ség (a minőséget jelzi); p. *bon'* jó, *bon'ec'* jóság; *vir'in'* nő, *vir'in'ec'* nőiesség.
ec'a, minőségü, -szerü.
eĉ, sőt, még... is.
edif', meghatni (p. szentbeszéddel).
eduk', nevelni.
edz', férj.
edz'iĝ', házasodni, házasságra lépni.
edz'ec', házasság.
efektiv', valódi, valóságos.
efik', hatni, hatással lenni.
eg', a nagyitás képzője; p. *pord'* ajtó, *pord'eg'* kapu; *varm'* meleg, *varm'eg'* forró; *pet'* kérni, *pet'eg'* könyörögni.

egal', egyenlő.
eĥ', viszhang.
ej', a hely képzője, ahol valamely cselekvés történik; p. *kuir'* főzni, *kuir'ej'* konyha; *preĝ'* imádkozni, *preĝ'ej'* templom.
ek', a cselekvés megkezdésének és pillanatnyi cselekvésnek képzője; p. *kant'* énekelni, *ek'kant'* ekléshez fogni; *kri'* kiáltani, *ek'kri'* felkiáltani.
eks', volt..., egykori... (a megszünt állapotot jelzi).
ekscelenc', kegyelmes, nagyméltóságu.
ekscit', izgatni.
ekskurs', kirándulás.
eksped', továbbitani, utnak inditani.
eksplod', robbanni.
ekspozici', kiállitás.
ekster, kivül, künn.
eksterm', kiirtani, kipusztitani; eltörölni.
ekstr', rendkivüli.
ekstrem', szélső, legvégső.
ekzamen', vizsgálni, vizsgáztatni.
ekzekut', kivégezni.
ekzempl', példa.
ekzempler', példány.
ekzerc', gyakorolni.
ekzil', száműzni, kitiltani.
ekzist', létezni.
el, -ból -ből; közől, ki-.
elast', ruganyos.
elefant', elefánt.
elekt', választani, kiszemelni.
elokvent', ékesszóló.
em', a hajlandóság, rátermettség képzője; p. *babil'* fecsegni, *babil'em'* csacsogó természetü.
emajl', zománc.
embaras', zavar, zavarodás, kavartság.
embri', méhmagzat, csira.
embusk', leshely, rejtek.
eminent', kitünő.
en, -ban -ben; -ba -be; be-.
enigm', rejtély, talány.
entrepren', elvállalni, vállalkozni.
entuziasm', lelkesedés.
enu', unatkozni.
envi', irigyelni.
episkop', püspök.
ĉef'episkop', érsek.
epok', korszak, időszak.
epolet', vállrojt, vállszalag.
er', valamiből egy részecske; p. *sabl'* homok, *sabl'er'* homokszem.
erar', tévedni.
erinac', sün.
ermen', hermelin, hölgymenyét.
ermit', remete.
erp', boronálni.
escept', kivételezni, kivételt tenni.
esenc', lényeg.
eskadr', lovas-csapat.
esper', reményleni.
mal'esper', kétségbe esni.
esplor', kutatni, fürkészni, megvizsgálni.
esprim', kifejezni.
est', lenni (segéd-ige).
estim', tisztelni.
esting', eloltani, kioltani.
estr', fő, főnök, parancsnok; p. *ŝip'* hajó, *ŝip'estr'* hajóskapitány.
estr'ar', hatóság, felsőség.

eŝafod', vérpad, kinpad.
et', a kicsinyités képzője; p. *mur'* fal, *mur'et'* falacska; *rid'* nevetni, *rid'et'* mosolyogni.
etaĝ', emelet.
etat', helyzet, állapot.
etend', nyujtani, kiterjeszteni.
eter', éter, leb, levegőég.
etern', örök.
evit', kikerülni, elkerülni (valaminek a megtörténését).
ezok', csuka.

F

fab', bab, buga, paszuly.
fabel', mese.
fabl', rege.
fabrik', gyár.
facet', metszvény, metszett lap (p. üvegen).
facil', könnyü (megtenni).
faden', cérna, fonal
metal'faden', sodrony, drót.
fag', bükkfa.
fajenc', félporcellán, kőedény.
fajf', fütyölni, sipolni.
fajl', reszelni.
fajr', tűz.
fak', szak, rekesz; szakma.
faktur', számla, kisérő-levél.
fal', esni, elesni.
fal'et', botlani.
falbal', szélfodor.
falĉ', kaszálni.
falĉ'il', kasza.
fald', ráncolni, összehajtani.
falk', sólyom.
fals', hamisitani.
fam', hir.
famili', család.
fand', olvasztani (ércet), önteni.
fanfaron', kérkedni, dicsekedni.
fantom', rémlátomány, kisértet.
far', cselekedni, tenni, csinálni.
far'iĝ', válni valamivé, lenni valamivé.
faring', gége, nyeldeklő.
farm', haszonbérbe venni (birtokot).
fart', érezni magát (egészségi szempontból).
fart'o, hogylét, egészségi állapot.
farun', liszt.
fask', nyaláb, egy csomó.
fason', szabásalak, minta.
fast', bőjtölni.
faŭk', torok, szájüreg.
fav', ótvar, kosz.
favor', kedvező.
fazan', fácán.
fe'in', tündér(nő).
febr', láz, hideglelés.
Februar', február.
feĉ', üledék, seprő, alj.
fel', bőr (lenyúzott).
feliĉ', szerencsés.
felt', nemez.
femur', comb.
fend', hasitani, megrepeszteni.
fenestr', ablak.
fenkol', olaszkapor, ánizs, édes kömény.
fer', vas.
fer'voj', vasut.

ferdek', hajófödélzet.
ferm', becsukni.
mal'ferm', kinyitni.
ferment', erjedni, megkelni, forrni.
fervor', buzgalom.
fest', ünnepelni, az ünnepet megtartani.
festen', ünnepélyt tartani.
fianĉ', vőlegény.
fibr', rost.
fid', bizni (valakiben vagy valamiben), rá számitani.
fidel', hű.
fier', büszke.
fig', füge.
figur', ábrázolni, alakitani, alkotni.
fil', fiu (fia valakinek).
filik', páfrány.
filtr', szűrni.
fin', végezni, bevégezni.
fingr', ujj.
firm', szilárd, erős.
firm'o, cég (kereskedelmi).
fiŝ', hal.
fiŝ'ole', halzsir.
fistul', sipoly.
flag', hajózászló, lobogó.
flam', láng.
flan', lepény.
flanel', flanell.
flank', oldal.
flar', szagolni, szagot érezni, szimatolni.
flat', hizelegni.
flav', sárga.
fleg', ápolni (p. beteget).
flegm', nyálka, nyál.
fleks', hajlitani.
flik', foltozni.
flirt', lebegni, szállongani.
flok', pehely, pihe.
flor', virágozni.
flor'o, virág.
flos', tutaj, talpfa.
flu', folyni.
de'flu'il', csatorna, eresz.
flug', repülni.
flug'il', szárny.
fluid', folyékony.
flut', fuvola.
foir', vásár, piac.
foj', -szor -szer, iz(ben).
fojn', széna.
fok', fóka, vizi-kutya.
fokus', gócpont, gyujtópont.
foli', iv (papir), levél (növényé).
fond', alapitani.
font', forrás.
fontan', szökőkut, szivattyús kut.
for, el-, tova-.
forĝ', kovácsolni.
forges', elfelejteni.
fork', villa (evőeszköz).
form', alak.
formik', hangya.
forn', kályha.
for'permes', elbocsájtani, szabadságolni.
fort', erős.
fortepian', zongora.
fortik', erős készitésü, tartós.
fortik'aĵ', erőditmény, vár.
fos', ásni.
fos'il', ásó.
fosfor', viló.
fost', cölöp, ajtófélfa.
frag', szamóca, földieper.
fragment', töredék, törmelék.
fraj', ikra.
frak', frakk.
frakas', zúzni, morzsolni.
fraksen', kőrisfa.
framason', szabad-kőmives.

framb', málna.
frand', nyalánkodni, nyalánkságot enni.
franĝ', rojt, cafrang.
frangol', galagonya, fagyal.
frap', kopogtatni, verdesni.
frat', fivér.
fraŭl', legény, nőtlen ember.
  fraŭl'in', kisasszony.
fremd', idegen.
frenez', őrült.
freŝ', friss.
fring', pinty.
fringel', csíz.
fripon', gazember.
friz', fodoritani (hajat), fürtökbe rendezni.
fromaĝ', sajt.
front', homlokzat, arcvonal.
frost', fagy.
frot', dörzsölni.
fru', korai, jókori.
frugileg', fekete varju.
frukt', gyümölcs.
frunt', homlok.
ftiz', sorvadás, aszkór.
fulg', korom.
fulm', villám.
fum', füst.
  fum'i, füstölni, dohányozni.
fund', talaj, fenék; háttér.
fundament', alap.
funebr', gyász.
  funebr'a, gyász-, gyász szertartási.
funel', tölcsér.
fung', gomba.
funt', font (súly).
furaĝ', abrak, takarmány.
furioz', őrjöngő, dühöngő.
furunk', pokolvar.
fuŝ', kontárkodni.
fusten', parket (szövet).
fut', láb (hosszmérték).

G, Ĝ

gad', tőkehal.
gaj', víg, vidám.
gajl', gubacs.
gajn', nyerni.
gal', epe.
galanteri', pipere, díszműáru.
galeri', képcsarnok, karzat.
galon', rojt.
galoŝ', sárcipő.
gam', hangsor, skála.
gamaŝ', lábtyu, gombolóharisnya.
gant', keztyü.
garanti', jótállni.
  garanti'aĵ', zálog.
  garanti'ul', kezes, jótálló.
garb', kéve.
gard', őrizni.
ĝarden', kert.
gargar', öbliteni.
gas', gáz.
gast', vendég.
gazel', gazella.
gazet', ujság, hirlap.
ge', két különböző nemü, bizonyos tekintetben összetartozó személyt jelez; p. *patr'* atya, *ge'patr'o'j* szülők.
gelaten', kocsonya, fagyalék.
ĝem', sóhajtani, nyögni.
ĝen', feszélyezni, háborgatni.
generaci', nemzedék.
genitiv', birtokos eset.
genot', vadmacska.
gent', néptörzs, népfaj.
ĝentil', udvarias, kedves.

genu', térd.
ĝerm', csira.
gest', taglejtés.
ĝi, ő, az (nem személyre vonatkozólag).
ĝib', púp.
gips', gipsz.
ĝiraf', zsiráf.
ĝis, -ig, amig, ameddig.
gitar', gitár.
glaci', jég.
glaci'aĵ', fagylalt.
glad', vasalni, simitani (ruhát).
glan', makk.
gland', mirigy.
glas', üveg (edény).
glat', sima, egyenletes.
glav', kard.
glim', csillám (ásvány).
glit', csúszni, megcsúszni.
glit'il', korcsolya.
glit'vetur'il', szán.
glob', golyó, gömb.
glor', dicsőiteni.
glu', ragasztani.
glut', nyelni.
gobi', görgőcse, göbhal.
ĝoj', örülni.
golf', öböl.
gorĝ', torok (gége).
graci', dicső, pompás.
grad', fok.
graf', gróf.
grajn', szem (p. gabonaszem).
gramatik', nyelvtan.
granat', gránátalma.
grand', nagy.
grand'anim', nagylelkü.
granit', gránit.
gras', zsirosság, kövérség.
grat', vakarni, karcolni.
gratul', üdvözölni, üdvözletet nyilvánitani.
grav', fontos.
graved', terhes, viselős.
gravur', metszeni, (bele)vésni.
gren', gabona.
gren'ej', magtár.
grenad', gránát, gránáttűz.
gri', dara, derce.
grifel', palavessző.
gril', tücsök, szöcske.
grimac', arcfintor.
grinc', csikorgatni, nyikorgatni.
griz', szürke.
gros', egres.
groŝ', garas.
grot', barlang.
gru', daru.
grup', csoport, csoportozat.
ĝu', élvezni.
gudr', kátrány.
guf', fülesbagoly, suholy.
gum', mézga, gummi.
gurd', kintorna, siplàda.
gust', iz, izlés.
gust'um', izlelni.
ĝust', helyes.
gut', csepegni.
gut'o, csepp.
guvern', igazgatni, vezetni, nevelni.
gvardi', őrség, testőrség.
gvid', vezérelni, kalauzolni.

H, Ĥ

ha! ah!
hajl', jégeső.
hak', vágni, bárdolni.
hak'il', balta, bárd, szekerce.
hal', csarnok.

haladz', kigőzölgés.
halt', megállani, cselekvését félbenhagyni.
ĥamstr', hörcsög.
ĥaos', zűrzavar.
har', haj, szőr.
har'ar', paróka.
har'eg', sörény.
har'lig', hajfonat, varkocs.
hard', edzeni.
haring', hering.
harp', hárfa.
haŭt', bőr (emberi vagy állati testen).
hav', lenni valamijének, birni valamivel (tárgyesettel alkalmazandó); p. *mi hav'as libr'o'n* van könyvem, *la hom'o hav'as man'o'j'n* az embernek vannak kezei.
haven', kikötő.
heder', repkény, borostyán.
hejm', otthon.
hejt', fűteni.
hel', világos (a sötét ellentéte).
help', segiteni.
mal'help', akadályozni.
ĥemi', vegytan.
hepat', máj.
herb', fü.
herb'ej', rét.
hered', örökölni.
herez', eretnekség.
herni', sérv, szakadás, törés (betegség).
hero', hős.
hidrarg', higany.
hidrogen', köneny.
hieraŭ, tegnap.
ĥimer', agyrém.
hipokrit', szinlelni.
hirud', nadály, pióca.
hirund', fecske.
hiskiam', beléndek, bolonditó csalmatok.
histori', történet, történelem.
histrik', sündisznó.
ho! oh!
hodiaŭ, ma.
hok', horog, kampó.
fiŝ'hok', halhorog.
pord'hok', ajtósarok.
ĥoler', kolera.
hom', ember.
honest', becsületes, tisztességes.
honor', megtisztelni, tisztelni.
honor'o, megtiszteltetés.
hont', szégyenleni.
hor', óra (idő).
ĥor', kar (p. énekkar).
horde', árpa.
horizontal', vizszintes.
horloĝ', óra (tárgy).
hortulan', sármány.
hosti', szent ostya, áldozati kenyér.
hotel', szálloda, vendéglő.
huf', pata.
humil', alázatos.
humor', kedv, kedély, hangulat.
hund', kutya, eb.
husar', huszár.
huz', viza.

I

i, az igenév képzője, p. *laŭd'i*, dicsérni.
ia, valamilyen, valamiféle.
ial, valamiért.
iam, valaha, valamikor.
ibis', ibisz.
id', az utód, sarjadék képzője; p. *bov'* ökör, bika,

bov'id' borju; *Izrael'id'* izraelita.
idili', idill.
idol', bálvány.
ie, valahol.
iel, valahogyan, valamiképen.
ies, valakié.
ig', tenni valamivé vagy valamilyenné, -(t)atni -(t)etni; p. *pur'* tiszta, *pur'ig'* tisztitani; *brul'* égni, *brul'ig'* égetni, elégetni, megégetni; *mort'* meghalni, *mort'ig'* megölni.
iĝ', valamivé, valamilyenné lenni; p. *pal'* halvány, *pal'iĝ'* elhalványulni; *sid'* ülni, *sid'iĝ'* leülni.
ihtiokol', vizahólyag.
il', az eszköz képzője; p. *tond'* nyirni, *tond'il'* olló; *paf'* lőni, *paf'il'* lőfegyver, puska.
ili, ők.
ili'a, övék, az ő -juk -jük.
ilumin', kivilágitani.
imag', képzelni.
imit', utánozni.
imperi', birodalom.
impres', benyomás, hangulatkeltés.
implik', összebonyolitani.
in', a nő és nőstény képzője; p. *patr'* atya, *patr'in'* anya; *kok'* kakas, *kok'in'* tyuk.
incit', ingerelni.
ind', méltó valamire; p. *laŭd'* dicsérni, *laŭd'ind'* dicséretre méltó.
indiferent', közönyös, közömbös.
indign', méltatlankodni.
indulg', kimélni.
industri', ipar.
infan', gyermek.
infekt', ragályozni, befertőzni.
infer', pokol.
influ', befolyásolni.
infuz', beáztatni, áztatással kivonatni.
ing', tartó, melybe valami tárgyat részben beledugunk, beleállitunk; p. *kandel'* gyertya, *kandel'ing'* gyertyatartó; *plum'* toll, *plum'ing'* tollszár.
ingven', ágyék.
inĝenier', mérnök.
iniciat', kezdeményezni, eszközölni.
ink', tinta.
inklin', hajlandó, kész valamire.
inokul', beoltani, szemezni.
insekt', rovar.
insid', tőrbe ejteni, cselt vetni.
insign', cimer, jelvény.
inspir', sugallani, ihletni.
instig', ösztönözni, biztatni, sarkalni.
institut', intézet.
instru', tanitani, oktatni.
instrukci', utasitás, kioktatás, utmutatás.
insul', sziget.
insult', szidni, becsmérelni, pirongatni.
int', a cselekvő mult idejü részesülőt jelzi; p. *am'* szeretni, *am'int'* aki szeretett.
intenc', szándékozni.
inter, közt, között; közé.
interes', érdekelni.
interjekci', indulatszó.
intern', belül, benn.
interpunkci', irásjel, központozás.

intest', bél (testrész).
intim', bizalmas, meghitt, benső.
intrig', fondorkodni, ármánykodni.
invit', meghivni.
intermit', félbeszakitani (valami cselekményt).
io, valami.
iom, valamelyes (mennyiségü), egy kis...
ir', menni.
ir'il', faláb, mankóláb.
is, a mult időt jelzi; p. *am'* szeretni, *mi am'is* szerettem.
ist', a foglalkozás, élethivatás személynév-képzője; p. *bot'* csizma, *bot'ist'* csizmadia; *mar'* tenger, *mar'ist'* tengerész.
it', a szenvedő mult idejü részesülőt jelzi; p. *am'* szeretni, *am'it'* szeretett, aki szeretve volt.
iu, valaki, valamely.
izol', elszigetelni, elkülöniteni.

J, Ĵ

j, a többes számot jelzi; p. *hom'o* ember, *hom'o'j* emberek.
ja, hiszen, ám, persze, bizony (nyomaték szócska.)
jak', kurta kabát, zubbony.
ĵaluz', féltékeny.
jam, már.
Januar', január.
jar', év, esztendő.
jasmen', jázmin.
ĵaŭd', csütörtök.
je, határozatlan jelentésü elöljáró, többféle névutóval vagy névraggal forditható.
jen, ime, imhol.
jen... jen, majd... majd, hol... hol.
jes, igen.
jes'ig', állitani, erősiteni, igenelni.
ĵet', dobni, vetni.
ĵongl', bűvészkedni.
ju... des, minél... annál.
jug', iga, járom.
juĝ', itélni.
jugland', dió (különleges faju).
juk', viszketni.
Juli', julius.
jun', fiatal, ifju.
jung', befogni (p. lovakat).
Juni', junius.
juniper', gyalogfenyő, boróka.
jup', szoknya.
ĵur', esküdni.
ĵus, éppen most, imént.
just', igazságos.
juvel', ékszer, drágakő.

K

kaĉ', kása.
kadr', ráma, keret.
kaduk', rozoga, ernyedt.
kaf', kávé.
kaĝ', kalitka.
kahel', kályhacserép.
kaj, és.
kajer', füzet.
kajut', hajószoba.
kal', tyukszem.

kaldron', üst, bogrács.
kaleŝ', kocsi, szekér.
kalfatr', tatarozni, iszkábálni (hajót).
kalik', kehely, serleg.
kalk', mész.
kalikot', pamutszövet, karton.
kalkan', sarok (lábé).
kalkul', számolni, számitani.
kalson', alsónadrág, gatya.
kalumni', rágalmazni.
kambi', váltó (okirat).
kamel', teve.
kamen', kemence.
kamen'tub', kürtő, kémény.
kamer', kamara.
kamfor', kámfor.
kamizol', zeke, hálózeke.
kamlot', teveszőr-szövet.
kamomil', székfü, pipitér.
kamp', mező.
kan', nád.
kanab', kender.
kanajl', söpredék-nép, csőcselék.
kanap', pamlag.
kanari', kanári madár.
kancelari', iroda, hivatalszoba.
kancelier', kancellár.
kand', kandisz-cukor.
kandel', gyertya.
kankr', rák.
kant', énekelni.
kantarid', kőrisbogár.
kantor', kántor.
kanvas', kanavász.
kap', fej.
kapabl', képes (valamire).
kapel', kápolna.
kapitan', százados, kapitány.
kapitel', oszlopfő.
kapitulac', megadni magát.
kapon', kappan.
kapot', csuklyás köpeny.
kapor', kapor, kaporna, kápri.
kapr', kecske.
kapreol', őz.
kapric', szeszély.
kapsul', magtok (növényeknél), kupak.
kapt', fogni, megfogni.
kapt'il', csapda, kelepce.
kapucen', csuklyás barát, kapucinus.
kapuĉ', csuklya.
kar', drága.
karaben', karabély.
karaf', vizes-üveg, palack.
karakter', jellem, jelleg.
karas', kárász (hal).
karb', szén.
kard', bogáncs.
kardel', tengelic.
kares', cirógatni, édelegni.
kariofil', szegfüszeg, szegfübors.
karmin', biborszin, karmin.
karnaval', farsang.
karo', tök (a kártyában).
karob', szentjános-kenyér.
karot', sárgarépa, murok.
karp', ponty.
karpen', gyertyánfa.
kart', kártya.
kartav', selypiteni.
kartilag', porcogócsont.
kartoĉ', kartács.
karton', lemezpapir, kartonpapir.
karusel', lovagjáték.
kas', pénztár.
kaŝ', elrejteni, eldugni.
kaserol', serpenyő, kondér.
kask', sisak.
kaŝtan', gesztenye.
kastel', kastély.

kastor', hód.
kastr', herélni.
kat', macska.
kataplasm', borogatás.
katar', hurut, nátha.
katarakt', hályog (szembetegség).
katen', bilincs, békó.
katun', tarka pamutszövet.
kaŭteriz', maratni, edzetni.
kaŭz', okozni.
kaŭz'o, ok.
kav', gödör, mélyedés.
kavalir', lovag, gavallér.
kavern', üreg, barlang.
kaviar', kaviár.
kaz', eset (nyelvtani).
kaze', turó.
ke, hogy.
kegl', kúp, teke (játék).
kel', pince.
kelk', némi, némely, néhány.
kelner', pincér.
ken', szurkos fenyőfa, lucfa.
ker', sziv (a kártyában).
kern', mag.
kerub', kerub.
kest', láda, szekrény, tartály.
tir'kest', fiók.
kia, milyen, minő, melyik, amilyen, amelyik.
kial, miért, amiért.
kiam, mikor, amikor.
kie, hol, ahol.
kiel, mint, miként, hogyan, amint, ahogyan.
kies, kié, akié; kinek (akinek) -ja -je; melynek (amelynek) -ja -je.
kil', hajógerinc, bókony.
kio, mi, micsoda, ami.
kiom, mennyi, hány, amenynyi, ahány.
kiras', páncél, vért.
kis', csókolni.
kitel', vászonköntös.
kiu, ki, kicsoda, aki; mely, amely.
klaft', öl (mérték).
klap', csapó, billentyü (nem zongorán).
klar', tiszta, világos, érthető.
klarnet', klarinét, sipola.
klas', osztály.
klav', billentyü (p. zongorán).
kler', képzett, művelt.
klimat', éghajlat.
klin', hajlitani.
klister', allövet, klistély.
klopod', igyekezni, törekedni.
kloŝ', üvegbura, üvegharang.
klub', egylet.
kluz', zsilip.
knab', gyermek, fiugyermek (nem csecsemő).
kned', dagasztani, gyúrni.
koaks', pirszén.
kobalt', kékeny, kobalt.
kobold', manó, kobold.
koĉenil', biborbogár, pirék.
kojn', ék (tárgy).
kok', kakas.
kokcinel', máriabogár, füskata.
koket', kacér.
kokluŝ', szamárhurut.
kokos', kókusz.
koks', csipő (testrész).
kol', nyak.
kol'um', gallér.
kol'har'o'j, sörény.
kolbas', kolbász, hurka.
koleg', társ, mű- (szak-, kar-, baj-)társ, cimbora.
kolekt', gyüjteni.
koler', haragudni.
kolibr', kolibri.

kolimb', búvármadár.
kolofon', hegedű-gyanta.
kolomb', galamb.
kolon', oszlop, hasáb.
kolor', szin.
kolport', házalni.
kolubr', sikló-kigyó.
kom', vessző (irásjel).
komand', vezényelni, parancsnokolni.
komb', fésülni.
kombin', egybevetni, fontolgatni.
komenc', kezdeni.
komentari', értelmezni, magyarázni, fejtegetni.
komerc', kereskedni.
komerc'aĵ', árucikk.
komfort', kényelem.
komisi', megbizni valamivel, rábizni.
komitat', bizottság.
komiz', üzleti segéd, ügyvezető.
komod', fiókos ruhaszekrény.
kompar', összehasonlítani.
kompat', szánakozni, részvéttel lenni.
komplez', tetszés, kedveskedés, szivesség.
kompost', betüt szedni (nyomdában).
kompren', érteni, felfogni.
kompres', kötés (sebre).
komun', köz-, közös.
komun'um', község.
komuni', áldoztatni (egyházilag), urvacsorát osztani.
komunik', közölni, érintkezni.
kon', ismerni.
koncern', illetni valamit, vonatkozni valamire.
kondamn', elitélni, kárhoztatni.
kondiĉ', föltétel.
kondolenc', részvétét mutatni.
konduk', vezetni.
konduk'il', gyeplőszár, kantárszár.
kondut'. viselni magát, viselkedni.
konfes', bevallani, beismerni.
konfid', bizni valakiben (p. az iránt, hogy a rábizott vagy elvállalt dolognak megfelel).
konfirm', megerősiteni, jóváhagyni.
konfit', befőzni (p. gyümölcsöt cukorral).
konform', megfelelő, hozzáillő.
konfuz', zavarba hozni, megtéveszteni.
konjekt', vélelmezni, találgatni, hozzávetni.
konjugaci', igét ragozni.
konjunkci', kötőszó.
konk', kagyló, csigaház.
konklud', következtetni.
konkur', vetélkedni, versenyezni.
konkurs', verseny, pályázat.
konsci', öntudatnál lenni.
konscienc', lelkiismeret.
konsekvenc', következetes.
konsent', beleegyezni.
konserv', megőrizni, megtartani.
konsider', tekintetbe venni, meggondolni.
konsil', tanácsolni.
konsist', állani valamiből.
konsol', vigasztalni.
konsonant', mássalhangzó.

konspir', összeesküdni.
konstant', állandó.
konstat', megállapitani, konstatálni.
konstern', megdöbbenteni, megrémiteni.
konstru', épiteni.
konsum', fogyasztani.
kontant', kész- (p. pénz).
kontent', megelégedett.
kontor', iroda.
kontrakt', szerződni, szerződést kötni.
kontraŭ, ellen.
kontraŭ'e, szemben, szemközt, ellenben.
kontur', vázlat.
kontuz', zúzni (testrészt), zúzási sebet ejteni.
konval', gyöngyvirág.
konven', alkalmazkodni, megfelelni (valamely célra).
konvert', megtériteni, jó utra tériteni.
konvink', meggyőzni.
konvulsi', görcs.
konus', kúp.
kopi', másolni (p. iratot).
kor', sziv.
koran', korán (mohamedán szentirás).
korb', kosár.
kord', húr.
korekt', javitani.
korespond', levelezni.
kork', parafa; dugasz.
korn', szarv.
kornic', párkány.
korp', test.
korporaci', testület.
korpus', hadtest.
kort', udvar.
kort'eg', királyi udvar.
korv', holló.
kost', kerülni valamibe.
kost'o, ár (amibe valami kerül).
kostum', jelmez, különleges ruha.
kot', sár.
koton', pamut, gyapjucérna.
koturn', fürj.
kov', költeni (tojást), kotlani.
kovert', (levél)boriték.
kovr', betakarni, befödni.
kovr'il' (**de libr'o**), könyvboriték.
kovr'il' (**de fenestr'o**), ablaktábla.
mal'kovr', kitakarni, felfödni.
kraĉ', köpni.
krad', rostély, rács.
krajon', irón, ceruza.
krak', recscsenni, pattanni.
kraken', perec.
kramp', zárkapocs, összekötő zárójel (irásjel).
kran', csap.
krani', koponya.
kratag', galagonya, cseregalagonya.
krater', tüzhányó-tölcsér.
kravat', nyakkendő.
kre', teremteni, létre hozni, alkotni.
kred', hinni.
kred'ebl', valószinü, hihető.
krem', tejföl, tejfölszerü folyadék.
kren', torma.
krep', fátyolszövet.
krepusk', szürkület, alkony.
kresk', nőni.
kresk'aĵ', növény.
kret', kréta.
krev', szétcsattanni, elpukkanni.

kri', kiáltani.
kribr', szitálni.
krim', bűn, bűntény.
kriminal', bünügyi, fenyitő.
kring', perec (nem eledel).
kripl', nyomorék.
krisp', fodor, bodor.
Krist', Krisztus.
krist'an', keresztény.
krist'nask', karácsony.
kristal', kristály, jegec.
kritik', birálni.
kriz', válság.
kroĉ', beleakasztani, hozzákapcsolni.
krokodil', krokodil.
krom, (azon)-felül, -kivül, kivételével.
kron', korona, koszoru.
kronik', időrajz, krónika.
krop', begy.
kroz', kóvályogni, cirkálni (hadihajóval).
kruc', kereszt.
kruc'um', keresztre feszíteni.
kruĉ', korsó, kancsó.
krud', nyers.
kruel', kegyetlen.
krup', toroklob, torokgyik.
krur', lábszár.
krust', kéreg, héj.
krut', meredek.
kub', köb.
kubut', könyök.
kudr', varrni.
kuf', fejkötő, hálósapka.
kugl', lőgolyó.
kuir', főzni.
kuk', kalács, sütemény.
kukol', kakuk.
kukum', uborka.
kukurb', tök.
kul', szunyog.
kuler', kanál.
kulp', hibás, vétkes.
kun, -val -vel.
kun'e, együtt.
kunikl', tengeri nyúl.
kup', köpöly.
kupol', kupola.
kupr', réz.
flav'a kupr'o, sárgaréz.
kur', futni, szaladni.
kurac', gyógyitani, orvosolni.
kurac'il', orvosság, gyógyszer.
kuraĝ', bátor, merész.
kurator', gondnok.
kurb', görbe.
kurier', futár, hirnök; postai érkezvény.
kurten', függöny.
flank'kurten', kárpit.
rul'kurten', hengerfüggöny, rolló.
kusen', vánkos.
kusen'eg', párna, dunna.
kuŝ', feküdni.
sub'kuŝ', leroskadni, lerogyni.
kutim', szokni.
kuv', fürdőkád, dézsa, sajtár.
kuz', unokafivér.
kvankam, ámbár, noha, jóllehet, pedig.
kvant', mennyiség.
kvar, négy.
kvaranten', vesztegzár.
kvarc', hegyi jegec, kvarc.
kvart', negyedrét (p. papiralak).
kvartal', negyed (p. városrész, városnegyed; évnegyed).
kvazaŭ, mintegy, mintha, majdnem, csaknem, szinte.
kverk', tölgy, tölgyfa.

kviet', nyugodt, csendes.
kvin, öt.
kvit', kiegyenlíteni.
kvitanc', nyugtázni.

L

l', **la**, a, az (határozott névelő).
labor', dolgozni, munkálódni.
per'labor', keresni (munkával jövedelmet).
pri'labor, megmunkálni (p. földet).
lac', fáradt.
lacert', gyik.
laĉ', zsinór, zsineg.
lad', bádog, pléh.
laf', láva.
lag', tó,
lag'et', kis területü állóviz, tócsa.
lak', lakk, kence.
lake', lakáj, inas.
laks', hasmenés.
lakt', tej.
lakt'um', haltej.
lam', sánta.
lam'baston', mankó.
lamp', lámpa.
lampir', szentjános-bogár, fénybogár.
lan', gyapju.
land', tartomány, ország.
lang', nyelv (testrész).
lantern', lámpás, utcai lámpa.
lanug', pehely, pehelytoll, vértoll (fiatal madaraknál).
lard', szalonna.
larĝ', széles.
laŭ'larĝ', széltében, keresztben.
laring', gége, gégefő.
larm', köny.
larv', álca, lárva.
las', hagyni.
last', utolsó.
laŭ, szerint, értelmében, után.
laŭb', lugas.
laŭd', dicsérni.
laŭr', babér.
laŭt', hangos, fönhangon való.
lav', mosni.
lavang', hógörgeteg, lavina.
lecion', lecke.
led', kidolgozott bőr.
leg', olvasni (p. irást).
legend', monda, legenda.
legi', sereg, légió.
legom', főzelék, főzeléknek való növény.
leĝ', törvény.
lek', nyalni.
lekant', százszorszép (virág).
leksikon', szógyüjtemény.
lent', lencse.
lentug', szeplő.
leon', oroszlán.
leontod', pitypang.
leopard', leopárd.
lepor', nyúl.
lepr', bélpokol.
lern', tanulni.
lern'ej', iskola.
lert', jártas, ügyes.
lesiv', lug.
leter', levél (irat).
leŭtenant', hadnagy.
lev', emelni.
lev'il', emeltyü.
levkoj', szines ibolya.

li, ő (férfira vonatkozólag).
li'a, övé, az ő -ja -je (férfiéra vonatkozólag.)
lian', lián (felfutó-növény.)
libel', szitakötő (rovar).
liber', szabad (szabadon levő).
libr', könyv.
libr'o'ten'ant'o, könyvelő, könyvvezető.
lien', lép (testrész).
lig', kötni, megkötni, összekötni.
lign', fa (anyag).
liken', zuzmó; sömör.
likvid', összeszámolni, felszámolni.
likvor', likőr.
lili', liliom.
lim', határ.
lim'ig', határolni, korlátolni.
limak', csiga.
limonad', citromos viz, limonádé.
lin', len.
lingv', nyelv (beszéd).
lini', sor, vonal.
link', hiuz.
lip', ajak, szájszél.
lip'har'o'j, bajusz.
lir', lant.
lit', ágy.
litani', litánia.
liter', betü.
liut', lant (hangszer).
liver', szállitani, átszolgáltatni.
livre', inasruha, libéria.
lod', lat.
log', csalogatni, édesgetni, kecsegtetni.
de'log', elcsábitani.
loĝ', lakni.
loĝi', páholy.
lojt', folyami menyleg.
lok', hely.
lokomotiv', mozdony, mozgony.
lol', szédítő vadóc.
long', hosszu.
laŭ'long', hosszában.
lonicer', jerikói lonc.
lorn', nagyitó üveg, szemüveg.
lot', sorsot húzni, sorsot vetni.
lot'um', kisorsolni.
lu', kibérelni (p. helyiséget).
lud', játszani.
luks', fényüzés.
lul', ringatni, rengetni.
lul'il', bölcső.
lum', világitani, fényt árasztani.
mal'lum', sötét.
lum'tur', világitó torony.
lumb', ágyék, vékony (testrész).
lun', hold.
lunatik', holdkóros.
lund', hétfő.
lup', farkas.
lupol', komló.
lustr', csillár.
lut', forrasztani, tapasztani.
lutr', vidra.

M

mac', kovásztalan kenyér, macesz.
maĉ', rágicsálni, majszolni.
magazen', áru-raktár.
magi', bűvösség, mágia.
magnet', delej.

maiz', kukorica.
Maj', május.
majest', fenséges, méltóságteljes.
majstr', mester (valamiben).
  sub'majstr', mesterlegény, segéd.
makler', közvetitősködni, alkuszkodni.
makul', (szenny)folt.
makzel', állkapocs.
mal', az ellentétet jelzi ; p. *alt'* magas, *mal'alt'* alacsony; *estim'* tisztelni, *mal'estim'* megvetni.
maleol', boka, bütyök.
malgraŭ, ellenére (ámbár).
malic', gonosz, álnok.
mam', csecs, emlő, tőgy.
man', kéz.
  man'plat', tenyér.
  man'um', kézelő, mancsetta.
mana', manna.
mangan', cseleny, mangán.
manĝ', enni.
  maten'manĝ', reggelizni.
  tag'manĝ', ebédelni.
  vesper'manĝ', vacsorálni.
manier', mód, bánásmód, modor, mikéntség.
manik', ruhaujj.
mank', hiányozni.
manovr', mozgadozni, hadgyakorlatozni.
mantel', köpeny.
mar', tenger.
marĉ', mocsár.
marĉand', alkudni.
marcipan', cukorkenyér.
mard', kedd.
mark', bélyeg.
markot', bujtó-ág.
marmor', márvány.
marmot', marmota, morga.
maroken', szattyán.
marŝ', menetelni, menni, járni.
marŝal', tábornagy.
Mart', március.
martel', kalapács.
mas', tömeg, anyag.
maŝ', hurok-, bojtkötés.
maŝin', gép.
masiv', tömör.
mask', álarc, álruha.
mason', falazni, kőmivesmunkát csinálni.
mast', árboc(fa).
mastik', masztiksz-mézga.
mastr', gazda, mester.
  mastr'um', gazdálkodni, háztartást vezetni.
mat', gyékény.
maten', reggel.
matrac', derékalj.
matur', érett.
mebl', bútor.
meĉ', bél (lámpáé, gyertyáé).
  meĉ'aĵ', tapló.
medal', emlék-érem.
medalion', nyak-érem, mellérem (ékszer).
medit', elmélkedni.
mehanik', gépészet, erőműtan.
mejl', mértföld.
mel', borz.
meleagr', pulyka.
melk', fejni.
melon', dinnye.
  akv'o'melon', görögdinnye.
mem, maga, ő maga (t. i. nem más).
membr', tag.
membran', hártya.
memor', emlékezni.

mem'star', önálló.
mend', megrendelni.
mensog', hazudni.
ment', menta.
menton', áll (testrész).
merit', megérdemelni, rászolgálni.
meriz', vadcseresnye.
merkred', szerda.
merl', rigó.
mes', mise.
Mesi', Messiás.
met', helyezni, (oda)tenni.
  el'met', kitenni.
meti', kézmű, ipar.
mev', sirály, csüllő.
mez', közép.
  tag'mez', dél (idő).
  mez'o'nombr', átlagos, átlag (középszám).
mezur', mérni.
  al'mezur', hozzámérni, hozzáilleszteni.
mi, én.
  mi'a, enyém, az én-m.
miel', méz.
mien', arckifejezés (kinézés, szinben levés).
migdal', mandula.
migr', költözni, hurcolkodni.
miks', (össze)keverni, elegyiteni.
mil, ezer.
mili', köles.
milit', hadat viselni, háboruskodni.
  al'milit', meghóditani.
min', akna (bányában), tüzakna.
minac', fenyegetni.
minut', perc.
miogal', pézsmahód.
miop', rövidlátó.
miozot', nefelejcs.
mir', csodálkozni.
mirh', mirha.
mirt', mirtusz.
mirtel', áfonya, kukojca.
misi', kiküldetés, misszió.
mister', titokzatosság, rejtelem.
  mister'a, titokzatos, rejtelmes.
mizer', nyomor.
mod', mód, divat.
model', minta.
moder', mértékletes.
modest', szerény.
mok', gúnyolni, csufolni.
mol', lágy, puha.
  mol'anas', dunnalud.
moment', pillanat.
mon', pénz.
monaĥ', szerzetes, barát.
monarĥ', uralkodó.
monat', hó, hónap.
mond', világ.
moned', csóka.
monstr', szörny, szörnyeteg.
mont', hegy.
montr', mutatni.
monument', emlékoszlop, emlék-szobor.
mops', mopsz, fitorka (ebfaj).
mor', (általános) szokás, erkölcs.
morbil', kanyaró.
mord', harapni.
  mord'et', rágni, megrágni.
morgaŭ, holnap.
mort', meghalni.
morter', vakolat.
morus', szeder, eper.
most', must.
moŝt', általános megszólitáscim; p. *vi'a reĝ'a moŝt'o* felséged, *vi'a general'a moŝt'o*

méltóságos tábornok úr, stb.
mov', mozgatni.
muel', őrölni.
muf', karmantyu.
muĝ', suhogni, sisteregni.
muk', nyák.
mul', öszvér.
mult', sok.
mur', fal.
murmur', mormolni, morogni, dörmögni.
mus', egér.
muŝ', légy.
musk', moh.
muskat', szerecsendió.
muskol', izom.
muslin', csalánszövet.
mustard', mustár.
mustel', nyest.
mut', néma.

N

n, a tárgyeset ragja (megfelel e kérdésre is : *hova?*)
naci', nemzet.
naĝ', úszni.
najbar', szomszéd.
najl', szeg.
najtingal', csalogány, fülemüle.
nanken', sárga pamutszövet (nanking).
nap', kalarábé.
narcis', nárcisz.
nask', szülni.
nask'iĝ', születni.
du'nask'it', iker.
natur', természet.
naŭ, kilenc.
naŭz', undoritani, émelyiteni.
naz', orr.
naz'um', orrcsiptető (szemüveg).
ne, nem, ne.
nebul', köd.
neces', szükséges.
neces'ej', árnyékszék.
neces'uj', utazó-táska (kis alaku).
neĝ', hó.
negliĝ', pongyola.
negoc', üzlet.
nek... nek..., sem... sem...
nenia, semmiféle.
neniam, soha.
nenie, sehol.
neniel, sehogy, semmikép.
nenies, senkié.
nenio, semmi.
neniu, senki, semelyik.
nep', unoka.
nepr', okvetlen, egyáltalában.
nest', fészek.
net', tisztázat (irás).
mal'net', fogalmazvány (impurum).
nev', unokaöcs.
ni, mi, mink.
ni'a, mienk, a mi -unk -ünk.
niĉ', fülke, vakablak.
nigr', fekete.
nivel', szinvonal.
nj', a nőnév 1-5-ik betüje után téve, azt kicsinyitő vagy becézgető névvé teszi; p. *Mari'* Mária, *Manj'* Marcsa, Mariska.
nobel', nemes-ember.
nobl', előkelő, nemes.
nokt', éj, éjszaka.
nom', név.
nom'i, nevezni.

nom'e, nevezetesen, névszerint, tudniillik.
nombr', szám, mennyiség.
unu'nombr', egyes-szám.
nominativ', alanyeset.
nord', észak.
not', jegyezni, följegyezni.
not'o(muzik'a),hangjegy, kóta.
notari', (köz)jegyző.
nov', új.
Novembr', november.
novic', újonc, kezdő.
nu! nos! nohát!
nuanc', árnyalat.
nub', felhő.
nud', meztelen, csupasz.
nuk', nyakszirt.
nuks', dió.
nul', nulla, zérus.
numer', szám (p. folyó szám).
nun, most.
nur, csak, csupán.
nutr', táplálni.

O

o, a főnevet jelzi.
obe', engedelmeskedni, szót fogadni.
objekt', tárgy, dolog.
obl', a szorzó számnév képzője; p. *du* kettő, *du'obl'* kétszeres.
oblat', ostya, pecsétostya.
observ', megfigyelni, figyelemmel kisérni.
obstin', makacs, nyakas, önfejü.
obstrukc', meggátlás, dugulás.
odor', szagának lenni, illatot árasztani.
ofend', megsérteni (valakit).
ofer', áldozni, feláldozni.
ofic', hivatal.
ofic'ist', hivatalnok, tisztviselő.
ofic'ej', hivatali helyiség, hivatal-szoba.
oficir', (katona)tiszt.
oft', gyakran, gyakori.
ok, nyolc.
okaz', történni, előfordulni.
okaz'o, esemény, eset, alkalom.
okaz'a, történetes, esetleges.
okcident', nyugat.
oksigen', éleny.
oksikok', hamvas áfonya.
Oktobr', október.
okzal', sóska.
okul', szem.
okul'har', szempilla, szemszőr.
okul'vitr', szemüveg, pápaszem.
okup', elfoglalni; foglalkoztatni.
ol, (hasonlító szócska) mint, -nál -nél (-bb).
ole', olaj.
oliv', olív.
omar', tengeri rák.
ombr', árnyék.
ombrel', ernyő.
on', a törtszámnév képzője; p. *kvar* négy, *kvar'on'* negyed.
ond', hullám, hab.
oni, (határozatlan személyi alany) az ember, valaki, mindenki.
onkl', nagybátya.

ont', a cselekvő jövő idejü részesülőt jelzi.
op', a gyüjtő-számnév képzője; p. *tri* három, *tri'op'* harmadmagával, hármasával.
opal', opál.
opini', vélni, vélekedni, azt gondolni.
oportun', kényelmes, alkalmas, célszerü.
or', arany.
orakol', jósda, jóshely.
oranĝ', narancs.
ord', rend.
orden', rendjel.
ordinar', közönséges.
ordon', parancsolni.
orel', fül.
orf', árva.
orgen', orgona (hangszer).
orient', kelet (világtáj).
ornam', disziteni, ékesiteni.
os, a jövő időt jelzi.
osced', ásitani.
ost', csont.
ostr', osztriga.
ot', a szenvedő jövő idejü részesülőt jelzi.
ov', tojás.
  ov'uj', petefészek, maghon.
  ov'blank', tojás-fehérje.
oval', tojásdad.

P

pac', béke.
pacienc', türelem.
paf', lőni.
  paf'il', puska.
  paf'il'eg', ágyu.
pag', fizetni.
  de'pag', adó, vám.
paĝ', oldal, lap (p. könyvben).
paĝi', apród.
pajl', szalma.
pak', csomagolni.
pal', halvány.
palac', palota.
palat', iny (izlés-szerv).
paletr', festéklap, festéktányér.
palis', palánk, karózat.
palm', pálma.
palp', tapintani, hozzányulni.
palpebr', szemhéj.
  palpebr'um', pislogni, kacsintani.
pan', kenyér.
pantalon', nadrág.
panter', párduc.
pantofl', papucs.
pap', pápa.
papag', papagály.
papav', mák.
paper', papir.
papili', pillangó.
par', pár.
parad', díszünnepélyt csinálni, pompázni.
paradiz', paradicsom (mennyország).
paraliz', megbénitani, bénává tenni.
parazit', élősdi.
pardon', megbocsájtani.
parenc', rokon.
parentez', zárójel.
parfum', illatszer.
parget', padolat, parkett.
park', park.
parker', kivülről (könyv nélkül).
paroĥ', egyház.

parol', beszélni.
inter'parol', beszélgetés.
el'parol', kiejteni (beszédben).
part', rész.
part'o'pren', részt venni.
parter', földszint.
parti', párt.
parti'a, részrehajló.
particip', részesülő (nyelvtani).
paru', cinege, cinke.
pas', mulni, elmulni, eltelni (idő),elenyészni,elhaladni.
paŝ', lépni.
pasament', paszomány.
pasament'ist', paszomány-készitő.
paser', veréb.
pasi', szenvedély.
Pask', husvét.
pasport', utlevél.
past', tészta, pép.
paŝt', legeltetni.
pasteĉ', pástétom.
pastel', pasztilla.
pastinak', pásztinák.
pastr', pap, lelkész.
pat', serpenyő, lábas.
patr', atya.
patr'uj', haza, szülőföld.
patrol', őrszemle.
paŭz', szünet.
pav', páva.
pavim', kövezet, gyalogjárda.
pec', darab.
peĉ', szurok.
pedik', tetü.
peg', harkály.
pejzaĝ', táják, vidék.
pek', vétkezni.
pekl', besózni, besózva eltenni.
pel', űzni, hajtani, kergetni.
pelikan', pelikán.
pelt', mente, bunda, suba.
pelv', medence, mosdótál.
pen', fáradozni.
pend', függni, csüngeni, lógni.
de'pend', függni valamitől.
el'pend'aĵ'o, cégér, boltfelirat.
pendol', inga.
penetr', behatolni.
penik', ecset.
pens', gondolni.
el'pens', föltalálni, kigondolni.
pri'pens', meggondolni, megfontolni.
pensi', nyugdíj.
pent', megbánni, megsinleni.
Pentekost', pünkösd.
pentr', festeni.
pep', csicseregni, énekelní (madár).
per, által, segitségével (néha a magyar -val -vel ragnak felel meg, midőn t. i. az azt mutatja, hogy bizonyos cselekményt valamely eszközzel végzünk, mint p. *botjával ütötte*).
per'a, közvetett.
per'i, közvetiteni.
perĉ', süllő.
perd', elveszíteni.
perdrik', fogoly (madár).
pere', elveszni (elhalni).
pere'ig', vesztét okozni (p. megölni).
perfekt', tökéletes.
perfid', elárulni.
perfid'a, áruló, hitszegő.
pergamen', hártyapapir.
peritone', bélhártya, hashártya.
perk', sügér.

perl', gyöngy.
perlamot', gyöngyház.
permes', megengedni.
for'permes', elbocsájtani, szabadságolni.
peron', küllépcső, perron.
persekut', zaklatni, üldözni.
persik', őszi barack.
persist', ragaszkodni (p. véleményéhez).
person', személy.
person'a, személyes.
pes', mérlegelni (valaminek a súlyát keresni).
pes'il', mérleg.
pest', dögvész (pestis).
pet', kérni.
petol', pajzánkodni, csintalankodni.
petrol', kőolaj, petroleum.
petromiz', orsóhal.
petrosel', petrezselyem.
pez', nyomni (a súlyban).
pez'il', súlymérték.
pi', kegyes, jámbor, istenfélő.
pice', lucfenyő.
pied', láb.
pied'ing', kengyel.
piedestal', talapzat (szobornál).
pig', szarka.
pik', szúrni; pikk (kártyában).
pik'il', ár (szúró eszköz), fulánk, szálka.
piked', őrfő, őrtanya; pikét (kártyában).
pilk', labda.
pilol', labdacs.
pilot', hajókormányos, révkalauz.
pin', fenyőfa.
pinĉ', csipni.
pingl', tű (nem varró-, hanem p. gombostű).
pini', fenyő-mandula.
pint', hegye valaminek, csúcs.
pionir', utász, uttörő.
pip', pipa.
pipr', bors.
pips', píp (madár-betegség).
pir', körte.
pirit', kova, tüzkő.
pirol', pirók-madár.
piroz', gyomorhév, gyomorégés.
pist', összezúzni (apróra).
piŝt', agy (puskán), bunkó, dugattyu.
pistak', fenyőtoboz, csordáskörte.
pistol', pisztoly.
piz', borsó.
plac', tér, térség, hely.
plaĉ', tetszeni.
plad', tál.
pland', (láb)talp.
planed', bolygó(csillag).
plank', padló.
plant', ültetni, tenyészteni (növényt).
plastr', sebtapasz.
plat', lapos.
platen', éreny, platina.
plaŭd', locsogni, kotyogni, tapsolni.
plej, leginkább (a felsőfokot is jelzi).
plekt', fonni.
plen', teljes, tele.
plen'aĝ', nagykoru.
plen'um', teljesiteni.
plend', panaszolni.
plet', tálca.
plezur', gyönyör(üség), öröm.
pli, inkább (a középfokot is jelzi).
plik', lengyelfürt.
plor', sirni.
plot', piros-szárnyu keszeg.
plu, többé, tovább.

plug', szántani.
plum', toll.
plumb', ólom.
pluŝ', félbársony.
pluv', eső.
po, az osztó számneveket jelzi; p. *du* kettő, *po du* két-két.
poent', valaminek a hegye, éle, veleje, — főmozzanat.
pokal', pohár (nem üvegből való).
polic', rendőrség.
poligon', hajdina, tatárka, haricska.
polur', fényezés (p. bútoron).
polus', (föld)sark.
polv', por.
pom', alma.
ter'pom', burgonya, krumpli.
ponard', tőr.
ponard'eg', lándzsa, dzsida.
pont', hid.
popl', nyárfa.
popol', nép.
popol'amas', köznép, népség.
por, számára, érdekében, -ért, miatt.
porcelan', porcellán.
porci', adag.
pord', ajtó.
pord'eg', kapu.
porfir', gyurmag, porfir.
pork', sertés, disznó.
port', vinni.
al'port', hozni.
el'port', kibirni, elszenvedni.
porter', angolsör, duplasör.
portret', arckép.
poŝ', zseb.
posed', birlalni, birtokában lenni (valaminek).
post, után, mögött; mögé.
poŝt', posta.
sign'o de poŝt'o, postabélyeg.
posten', őrállás, őrhely, őrs.
postul', követelni.
pot', fazék.
potas', hamuzsir.
potenc', hatalom.
pov', -hatni -hetni, tudni (valamit megtenni).
pra', ős-, déd-.
praktik', gyakorlat, prakszis.
pram', komp.
prav', akinek igaza van (p. *mi estas prava* igazam van).
precip', különösen, kiváltkép.
preciz', pontos, éppen.
predik', prédikálni.
predikat', állitmány.
prefer', jobb szeretni, előnyösebbnek tartani.
preĝ', imádkozni.
prem', nyomni, sajtolni, szoritani.
premi', (jutalom)dij.
pren', venni (fogni).
pren'o, ütés (kártyajátékban).
pren'il', harapófogó, csipővas.
prepar', előkésziteni.
prepozici', elöljáró (nyelvtani beszédrész, mely a magyar névutóknak, névragoknak és igekötőknek felel meg).
pres', nyomni (nyomdailag).
preskaŭ, csaknem, majdnem, szinte.
pret', kész.
pretekst', ürügy.
pretend', igényelni, igényt tartani.

preter, előtte el-, mellette el-...
prez', ár (vételi vagy eladási ár).
prezent', bemutatni.
re'prezent', képviselni.
prezid', elnökölni.
pri, felől, -ról -ről, nézve, -t illetőleg.
primol', tavaszi kankalin.
princ', herceg.
printemp', tavasz.
privat', magán.
privilegi', előjog, kiváltság.
pro, okából, céljából, -ért, miatt, végett.
pro'cent', százalék.
pro'cent'eg', uzsora.
proces', per (ügy).
produkt', termelni, létre hozni.
profesi', életmód (foglalkozás).
profet', próféta.
profit', hasznot húzni, nyerészkedni.
profund', mély.
progres', haladni.
proklam', kikiáltani, kihirdetni.
prokrast', elhalasztani.
proksim', közeli.
promen', sétálni.
promes', igérni.
promontor', hegyfok.
pronom', névmás.
propon', javasolni, inditványozni.
propr', saját, tulajdon.
prosper', sikerülni, foganatjának lenni, jól ütni ki.
prov', kisérleni, próbálni.
proverb', közmondás, példabeszéd.
provinc', tartomány, országrész.
proviz', ellátni, ellátmányt adni.
prudent', jóeszü, eszes.
prujn', dér.
prun', szilva.
prunel', kökény.
prunt', kölcsönözni.
pruv', bebizonyitani.
publik', közönség.
publik'a, nyilvános.
pudel', uszkár.
pudr', arcpor, szépitő-por.
pugn', ököl.
pul', balha.
pulm', tüdő.
pulv', lőpor.
pulvor', (gyógy)por.
pumik', habkő, horzsoló-kő.
pump', szivattyuzni.
pun', büntetni.
punc', karmazsin-szinü.
punĉ', puncs.
punkt', pont.
punkt'o'kom', pontosvessző.
du'punkt', kettőspont.
punt', csipke, csipkézet.
pup', bábu, baba.
pupil', szemcsillag (látószerv).
pur', tiszta.
purpur', bibor.
pus', geny.
puŝ', lökni, taszitani.
put', kut (nem szivattyus).
putor', görény.
putr', rothadni.

R

rab', rabolni, fosztogatni.
rabat', árengedmény (rabatt).
raben', rabbi.
rabot', gyalulni.
rad', kerék.
radi', sugár.
radik', gyök, gyökér, tő.
rafan', retek.
rafin', finomitani, tisztálni.
rajd', nyargalni, lovagolni.
rajt', jog.
rajt'ig', feljogositani, meghatalmazni.
rakont', elbeszélni, elmondani.
ramp', mászni, csúszni.
ramp'aĵ', csúszó-mászó állat.
ran', béka.
ranc', avas.
rand', széle valaminek.
rang', rang.
ranunkol', szironták.
rap', répa.
rapid', gyors.
rapir', vivó-tőr.
raport', jelentést tenni, beszámolni.
rasp', ráspolyozni.
rast', gereblyélni.
rat', patkány.
raŭk', rekedt.
raŭp', hernyó.
rav', elbűvölni, elbájolni, elragadni.
raz', borotválni.
re', vissza-, ismét...
reciprok', kölcsönös.
redakci', szerkesztőség.
redaktor', szerkesztő.
reg', uralkodni, kormányozni.
reg'at', alattvaló.
reĝ', király.
regal', megvendégelni.
regiment', ezred.
region', terület, táj.
registr', beiktatni, bejegyezni.
regn', állam, ország.
regol', ökörszem (madár).
regul', szabály.
rekomend', ajánlani.
rekompenc', megjutalmazni.
rekrut', ujonc-katona.
rekt', egyenes.
mal'rekt', ferde.
rel', sin, vágány.
religi', vallás.
rem', evezni.
rembur', kipányvázni, kitömni, kipárnázni.
rempar', védőfal, sánc.
ren', vese.
renkont', találkozni.
rent', járadék, jövedelem.
renvers', felboritani, felforditani, feldönteni.
respekt', tisztelet, hódolat, tekintély.
respond', felelni.
respond'ec', felelősség.
rest', maradni.
restoraci', étterem, vendéglő.
ret', háló.
rev', ábrándozni, álmadozni.
dis'rev'iĝ', kiábrándulás.
rezerv', tartalékolni, készletben tartani.
rezin', gyanta, fagyanta.
rib', ribiszke.
ribel', lázadni, fölkelni.
riĉ', gazdag.
ricev,' kapni, megkapni.

rid', nevetni.
rif', zátony.
rifuĝ', menekülni.
rifuz', visszautasitani, megtagadni.
rifuz'iĝ', lemondani (p. hivatalról).
rigard', nézni, tekinteni.
rigid', merev.
rigl', reteszelni.
rigl'il', retesz.
rikolt', aratni.
rikolt'il', sarló.
rilat', vonatkozni, viszonylani, reá tartozni, közének lenni hozzá.
rim', rim.
rimark', észrevenni, megjegyezni.
rimed', eszköz, mód(szer).
rimen', szij.
ring', gyürü.
ring'eg', abroncs.
rinocer', orrszarvu.
rip', borda.
ripet', ismételni.
ripoz', pihenni, nyugodni.
riproĉ', szemrehányást tenni.
risk', kockáztatni, merészelni.
risort', rugó.
river', folyó, folyam.
riverenc', bók, meghajolás.
riz', rizs.
rod', rév, révpart.
romp', eltörni (valamit).
rond', kerek.
ronk', hortyogni, horkolni.
ros', harmat.
rosmar', rozmár.
rosmaren', rozmaring.
rost', sütni (zsirban vagy más efféleben).
rostr', orrmány.
rot', csapat, tized (katonaságnál).
roz', rózsa.
rozari', rózsafüzér, olvasó.
rub', törmelék, hulladék, szemét.
ruband', szalag, galand.
ruben', rubin.
rubrik', rovat.
ruĝ', piros, vörös.
ruin', rom, omladék; romlás.
ruin'ig', elrontani, elrombolni.
rukt', böfögés.
rul', görditeni, guritani, hengeriteni.
rul'o, henger (p. mángorlo-henger).
rum', rum.
rust', rozsdás.
ruz', ravasz, álnok, csalárd.

S, Ŝ

sabat', szombat.
sabl', homok, fövény.
sabl'aĵ', homokzátony, fövénytorlat.
ŝaf', birka, juh.
safir', zafir.
safran', sáfrán.
sag', nyil.
saĝ', okos, eszes, bölcs.
sagac', elmés, éles-eszü.
ŝajn', látszani, úgy tetszeni.
sak', zsák.
ŝak', sakk.
ŝakal', sakál.

sakr', keresztcsont.
sal', só.
ŝal', sál(kendő).
salajr', fizetés, bér.
salamandr', tüzöl, tüzgyik.
sal'amoniak', szalmiak-só.
salat', saláta.
salik', füzfa.
salm', lazac.
ŝalm', pásztorsip, furulya.
salon', terem, szalon.
salpetr', salétrom.
salt', ugrani.
salut', üdvözölni (köszönni, köszönteni).
salvi', zsálya.
sam', ugyanaz, ugyan-... (p. ugyanott, ugyanilyen).
ŝam', irha-bőr.
sambuk', bodza.
san', egészséges.
ŝancel', megtántoritani, megingatni.
sang', vér.
ŝanĝ', változtatni, cserélni.
sankt', szent.
sankt'ej', szentély, templom.
sap', szappan.
sardel', szardella.
ŝarg', tölteni (fegyvert).
ŝarĝ', terhelni, megterhelni.
sark', gyomlálni, dudvát irtani.
ŝark', cápa.
sat', jóllakott, elégült.
ŝat', becsülni, sokra tartani.
mal'ŝat', lenézni, fitymálni.
satur', jóllaktatni, kielégiteni.
saŭc', mártás, szósz.
ŝaŭm', tajték, hab.
sav', menteni.
sceptr', jogar, kormánybot.
sci', tudni.
sci'ig', tudatni, értesiteni.
sci'iĝ', értesülni, megtudni.
scienc', tudomány.
sciur', evet, mókus.
se, ha.
seb', faggyu.
sed, de, hanem.
seg', fürészelni.
seĝ', szék.
sek', száraz.
sekal', rozs.
sekc', boncolni.
sekret', titok.
sekretari', titkár, jegyző.
seks', nem (t. i. férfi- vagy női-nem).
sekund', másodperc.
sekv', követni, következni.
sel', nyereg.
sel'i, nyergelni.
ŝel', héj (p. almáé, tojásé).
sen'ŝel'ig', meghámozni, lehéjazni.
selakt', savó.
ŝelk', nadrágkantár.
sem', vetni (p. növénymagot).
sem'o, mag, vetőmag.
semajn', hét (7 napnyi idő).
sen, nélkül, -talan -telen.
senc', értemény, jelentmény.
send', küldeni.
sent', érezni.
sentenc', nézet, döntő itélet.
sep, hét (szám).
sepi', tintaféreg, tintahal.
Septembr', szeptember.
serĉ', keresni.
ŝerc', tréfálni.
serĝent', őrmester.
seri', sorozat, sor.

serioz', komoly.
serpent', kigyó.
serur', zár.
serv', szolgálni, szolgálatot teljesiteni.
servic', teriték-, asztalkészlet; szolgalom.
servut', robot-munka, jobbágykodás.
ses, hat.
sever', szigoru.
sezon', idény, évad.
si, maga, önmaga (visszaható személyes névmás).
si'a, önmagáé, a saját -ja -je.
ŝi, ő (nőre vonatkozólag).
ŝi'a, övé, az ő -ja -je (nőére vonatkozólag).
sibl', sziszegni, süvölteni.
sid', ülni.
kun'sid', ülés, gyülés.
sieĝ', ostromolni.
sigel', pecsételni.
sigel'vaks', pecsétviasz.
sign', jel, jegy.
post'sign', nyom, nyomdok.
signal', jeladás, jelzés.
signif', jelenteni (jelentménynyel birni).
silab', szótag.
silab'i, betüzni, szótagolni.
ŝild', paizs.
silent', hallgatni, csendben lenni.
silik', kovakő, kavics.
silk', selyem.
silur', harcsa.
silvi', barázdabillegető.
ŝim', penészedni.
simi', majom.
simil', hasonló.
simpl', egyszerü.
sincer', őszinte.
ŝind', zsindely.
singult', csuklani.
sinjor', úr.
ŝink', sonka.
ŝip', hajó.
ŝir', tépni, szakitani, elrepiteni.
siring', orgona (növény).
ŝirm', elfödve oltalmazni, gátlólag védni, óva eltakarni.
sirop', szörp.
sitel', veder, csöbör.
situaci', állapot, helyzet, mikéntlétel, körülmény.
skabi', rüh.
skadr', lovas század.
skal', lépték.
skapol', vállcsont, lapocka.
skarab', bogár.
skarlat', skarlát.
skarp', tiszti-öv, -szalag.
skatol', doboz, skatulya.
skerm', vivni.
skiz', vázolni.
sklav', rabszolga.
skolop', szalonka.
skorbut', süly, vérveszély.
skorpi', skorpió.
skrap', lekaparni, kivakarni.
skrib', irni.
skrofol', görvély.
sku', rázni.
skulpt', vésni, faragni.
skulpt'il', véső.
skurĝ', korbács, kancsuka.
skvam', pikkely (halé stb.).
ŝlim', iszap.
ŝlos', bezárni.
ŝlos'il', kulcs.
ŝmac', cuppantani, csemcsegni.
smerald', smaragd.
ŝmir', kenni, mázolni.

ŝnur', kötél.
sobr', józan.
mal'sobr', részeg, mámoros, ittas.
societ', társaság.
sof', kerevet, diván.
soif', szomjazni.
sojl', küszöb.
sol', egyedüli, egyetlen, (egy)maga, magános.
soldat', katona.
solen', ünnepélyes.
solv', (meg)oldani.
somer', nyár.
son', hangzani, hangot adni.
sonĝ', álmodni.
sonor', csengeni, kongani.
son'serpent', csörgő-kigyó.
sopir', vágyni, epedni, sóvárogni.
sopran', szoprán.
sorb', szürcsölni, hörpölni.
sorĉ', varázsolni, elbűvölni, boszorkánykodni.
sorik', cickány.
sorp', berkenye.
sort', sors.
ŝov', tolni.
sovaĝ', vad.
ŝovel', lapátolni.
spac', űr, térség.
spalir', lécezet, léckorlát.
ŝpar', megtakaritani, takarékoskodni.
spat', pát.
spec', faj, fajta, nem.
spegul', tükör.
spert', tapasztalt, jártas.
spez', (pénz)forgalom.
el'spez', kiadni (pénzt).
en'spez', bevenni (pénzt).
spic', füszer.
spik', kalász.
spin', hátgerinc.
ŝpin', fonni.
spinac', laboda, paraj, spenót.
spion', kém.
spir', lélegzeni, szuszogni.
spirit', szellem.
spit', dacára.
spong', szivacs.
sprit', élces, játszi-elméjü, szellemes.
spron', sarkantyu.
ŝpruc', fecskendezni, fecscsenteni.
sput', kiköpni (valamit).
ŝrank', szekrény, álló-szekrény.
ŝraŭb', csavar.
stab', tisztitörzs (katonai).
stabl', állvány (ipari, p. gyalupad, fűrész-bak, stb.).
staci', állomás.
staci'dom', állomásház, indóház, pályaudvar.
stal', istálló.
ŝtal', acél.
stamp', bélyegezni (bélyegzőlenyomattal ellátni).
stan', ón, cin.
stan'i, cinezni.
standard', zászló.
stang', dorong, pózna.
star', állani.
stat', állapot, helyzet (milyen karban létel).
ŝtat', állam (mint a lakosok összessége).
steb', tüzve varrni, tüzdelni.
stel', csillag.
ŝtel', lopni.
step', pusztaság, puszta-föld.
sterk', trágya, szemét.
sterled', sőreg (hal).
stern', megágyazni, ágyat vetni.
stertor', hörögni.
stil', irály.

stip', árvalányhaj (fü).
ŝtip', tuskó, tőke.
stof', stof (orosz űrmérték, körülbelül $1^1/_4$ liter).
ŝtof', szövet.
stomak', gyomor.
ŝton', kő.
ŝtop', bedugni, betömni.
strab', kancsal.
strang', furcsa, különös.
strat', utca.
streĉ', kifesziteni, kinyújtani.
strek', vonalat húzni.
strek'o, vonal, huzás.
stri', csik, sáv.
strig', bagoly.
strik', sztrájk, munka-beszüntetés.
ŝtrump', harisnya.
strut', struc, szaladár.
student', diák, tanuló.
stuk', bevakolni, gipszvakolattal befödni.
stup', kóc, csepü.
ŝtup', lépcsőfok.
ŝtup'ar', lépcső(zet).
sturg', tokhal.
sturn', szajkó, seregély.
ŝu', cipő.
sub, alatt; alá; al-.
subit', hirtelen.
subjekt', alany.
sublimat', lengitmény, étető higany.
substantiv', főnév.
suĉ', szopni, szivni.
sud', dél (világtáj).
sufer', szenvedni.
sufiĉ', elég, elegendő.
sufok', megfojtani.
suk', nedv, lé.
sukcen', borostyán(kő).
sukces', sikert aratni, sikert érni.
suker', cukor.
ŝuld', tartozni, adósnak lenni.
sulfur', kén.
sulk', ránc, barázda, redő.
ŝultr', váll.
sum', összeg.
re'sum', összegezni, a lényeget kivonni (valamely ténykörülményből).
sun', nap (égitest).
sun'flor', napraforgó.
sup', leves.
super, felett, fölött; fölé.
super'i, felülmulni.
super'akv', kiönteni (p. folyam), kiáradni.
super'flu', fölösleges, számon felüli.
super'jar', szökő-év.
superstiĉ', babona.
supoz', föltenni, sejteni, gyanitani.
supr', felül; fel-.
supr'o, valaminek a felső része, teteje, csúcsa stb.
supr'aĵ', felület (terjedelem).
sur, -n; -ra -re; rá-.
surd', süket.
surpriz', meglepni.
surtut', kabát.
suspekt', gyanusitani, gyanakodni.
ŝut', tölteni, önteni (nem folyadékot).
svat', háztüz-nézőben lenni, nőül kérni (másnak).
ŝvel', dagadni, duzzadni.
sven', elájulni, öntudatát veszteni.
sving', lengetni, lenditeni, lóditani.
ŝvit', izzadni, verejtékezni.

T

tabak', dohány.
taban', bőgöly.
tabel', táblázat, kimutatás.
tabl', asztal.
tabul', deszka.
taĉment', elkülönitmény (katonai csapat).
taft', tafota.
tag', nap (idő).
tajlor', szabó.
taks', értékelni, becsárát meghatározni.
talent', tehetség (észbeli).
tali', termet.
talp', vakond, pocok.
tambur', dob.
tambur'i, dobolni.
tamen, mégis.
tan', cserezni (bőrt).
tapet', falburkolat, tapéta.
tapiŝ', szőnyeg.
tas', csésze, findzsa.
taŭg', alkalmas lenni, beválni.
tavol', réteg.
te', tea.
te'kruĉ', teás-kanna.
te'maŝin', teafőző készülék, szamovár.
ted', untatni, terhére lenni.
teg', behúzni, bevonni valamivel.
teg'o, felhuzat, boritás (p. vánkoson).
tegment', tető, fedél (p. házé).
sub'tegment', padlás, padlásszoba.
teks', szőni.
teler', tányér.
tem', tárgy (téma).
temp', idő.
tempi', halánték.
ten', tartani.
ten'il', nyél, fogantyu.
de'ten', visszatartani, feltartóztatni.
sub'ten', támogatni; alátartani.
tend', sátor.
tenden', in, ideg.
tent', kisérteni, kisértetbe hozni.
ter', föld.
en'ter'ig', temetni.
ter'kol', földszoros.
ter'pom', burgonya, krumpli.
teras', terrasz.
terebint', terpentin.
termin', határidő, végződés, zárlat.
tern', tüsszenteni.
terur', ijedelem, borzalom.
testament', végrendelet.
testik', here (testrész).
testud', teknősbéka.
tetan', merevgörcs, idegrángás.
tetr', fajdkakas.
tetra', császármadár.
tez', tétel (tézis).
tia, olyan.
tial, azért.
tiam, akkor.
tibi', lábszárcsont, combcsont.
tie, ott.
tiel, úgy, akképen; oly(an)...
tigr', tigris.
tikl', (meg)csiklandozni.
tili', hárs.
tim', félni.
timian', démutka.
timon', rud (járműé).

tine', moly.
tint', csörögni, csörömpölni.
tio, az (főnévjellegü névmás).
tiom, annyi.
tir', vonni, húzni.
kun'tir', összevonni.
titol', cim, felirat.
tiu, az (jelzői és személyre vonatkozó névmás).
tol', gyolcs, vászon.
tol'aĵ', fehérnemü.
toler', tűrni, elviselni, elszenvedni.
tomb', sir.
tombak', rézarany.
ton', hang; beszéd- vagy irásmodor.
tond', nyirni.
tond'il', olló.
tondr', dörögni, durrogni.
topaz', topáz.
torĉ', fáklya, szövétnek.
tord', sodorni, csavarni, tekerni.
torf', tőzeg, turfa.
torn', esztergályozni.
tornistr', tarisznya, tömlő.
tort', torta.
tra, át, keresztül.
trab', gerenda.
traduk', forditani (egy nyelvről a másikra).
traf', bele találni, eltalálni.
trahe', légcső, gége.
trajt', vonás (arcvonás, jellemvonás stb.)
trakt', tárgyalni.
tranĉ', vágni, szelni, metszeni.
al'tranĉ', felvágni, felszabdalni.
trankvil', nyugodt, higgadt.
trans, túl.
tre, nagyon, igen...
tref', treff (a kártyában).
trem', remegni, reszketni.
tremol', rezgő-nyárfa.
tremp', belemártani, elmeriteni.
tren', vonszolni, hurcolni.
trezor', kincs.
tri, három.
tribun', szószék, emelvény.
tri'foli', lóheře.
trik', kötni (p. harisnyát).
trikot', trikó.
tril', hangrezgés.
trink', inni.
trip', pacal.
tritik', buza.
trivial', közszerü, aljas.
tro, túlságos.
trog', teknő, vályu.
tromb', forgószél, vizoszlop.
tromp', csalni, becsapni.
tron', trón.
tropik', délöv, délvidék.
trot', ügetni.
trotuar', járda.
tro'uz', visszaélni.
trov', találni, lelni.
tru', lyuk.
trud', ráerőszakolni, rátukmálni.
truf', szarvasgomba.
trul', vakoló-kanál.
trumpet', trombita.
trunk', törzs (testrész, növénytörzs).
trunk'et', (növény)szár.
trut', pisztráng.
tualet', ruházkodás, öltözék; piperere-szerek.
tub', cső.
tuber', gumó, bütyök.
tuf', tincs, bóbita, konty.
tuj, azonnal, rögtön.
tuk', kendő.
tul', tüll.
tulip', tulipán.

tumult', zendülés, zenebona, lárma.
tur', torony.
turban', turbán.
turd', hurosmadár, fenyőrigó.
turkis', türkisz.
turment', gyötörni, kinozni, nyaggatni.
turn', forditani (forgatni).
turnir', tornázás, harcjáték.
turt', gerle.
tus', köhögni.
tuŝ', érinteni, bántani, hozzányulni.
tut', egész.

U

u, a kötő- és parancsolómódot jelzi.
uj', képző, mely jelzi a növényt, melyen valamely gyümölcs terem, — a tartályt, mely valamely tárgy megőrzésére szolgál, — az országot, melyben valamely nép lakik, p. *pom'* alma, *pom'uj'* almafa; *cigar'* szivar, *cigar'uj'* szivartárca; *Turk'* török, *Turk'uj'* Törökország.
ul', bizonyos tulajdonsággal biró személyt jelez, p. *jun'* fiatal, *jun'ul'* fiatal ember, az ifju.
ulcer', fekély.
ulm', szilfa.
uln', rőf.
um', határozatlan jelentésü képző.
umbilik', köldök.
unc', obon (2 lat).
ung', köröm.
  ung'eg', karom.
uniform', egyenruha.
univers', világegyetem.
universal', egyetemes (általános).
universitat', egyetem.
unu, egy.
ur', bölény.
urb', város.
  antaŭ'urb', külváros.
urin', vizelni, pisálni.
urn', urna.
urogal', süket-fajd.
urs', medve.
urtik', csalán.
us, a föltételes módot jelzi.
uter', anyaméh, nádra (női testrész).
util', hasznos.
  mal'util', káros, kártékony.
uz', használni (valamire), alkalmazni.
  uz'aĵ', szerszám, házi eszköz.
  tro'uz', visszaélni.
uzurp', bitorolni.

V

vafl', kockalepény (cukorsütemény).
vag', csavarogni, kószálni, bolyongani.
vagon', vasuti kocsi.
  vagon'ar', vonat.
vakcini', vörös áfonya.
vaks', viasz.

vaks'tol', viaszkos vászon.
sigel'vaks', pecsétviasz.
val', völgy.
valiz', bőrönd, utazó-bőrönd.
vals', keringő.
van', hasztalan, hiába.
vang', archús, pofa.
vang'har'o'j, pofaszakáll.
vanil', vanilia.
vant', hiu, léha.
vapor', gőz.
varb', toborzani.
variol', himlő.
varm', meleg.
mal'varm'um', meghülni.
vart', felügyelve ápolni, gondozni, gondját viselni.
vasal', hűbéres.
vast', bő, tágas.
mal'vast', szűk.
vast'ig', terjeszteni (p. valamely hirt).
vat', gyapot.
vaz', edény.
ve! jaj!
veget', tenyészni (növény).
vejn', ér (vér-ér).
vek', ébreszteni.
vekt', rud, mérlegrud, vállrud (teherhordásra való).
vel', vitorla.
velen', velin(papir).
velk', hervadni, fonnyadni.
velur', bársony.
ven', jönni.
de'ven', származni.
vend', eladni.
vendred', péntek.
venen', méreg.
venĝ', megboszulni.
venk', (le)győzni.
vent', szél.
vent'um', legyezni.
ventol', szellőztetni.
ventr', has.
ver', igaz(ság), valóság.
verb', ige.
verd', zöld.
verdigr', rézrozsda.
verg', vessző.
verk', művet irni, szerezni.
verm', féreg.
vermiĉel', metélt tészta, mácsik.
vers', vers, verssor.
verŝ', tölteni, önteni (folyadékot).
verst', verszt (orosz távolságmérték, körülbelül 1 kilométer).
vert', fejtető, fejbub.
vertebr', gerinc-csont, csigola.
vertikal', függélyes.
veruk', szemölcs, bibircsó.
vesp', darázs.
vesper', est.
vespert', denevér, bőregér.
vest', öltöztetni, ruházni.
vest'o, ruha.
vestibl', tornác, pitvar.
veŝt', mellény.
vet', fogadni (valamiben).
veter', idő(járás).
vetur', utazni (valamely járművön).
vezik', hólyag.
vezir', vezir.
vi, te, ön; ti, önök.
vi'a, tied, a te -d, öné, az ön -ja -je, tietek, a ti -tok -tek, önöké, az önök -ja -je.
viand', hús.
viburn', ostormén (növény).
vic', sorrend, sor.
vid', látni.
vidv', özvegy-ember.
vigl', éber, őrködő.

vikari', helyettes.
vil', bozont, gubanc.
vilaĝ', falu.
vilaĝ'an', paraszt.
vin', bor.
vin'ber', szőlő.
sek'vin'ber', mazsola.
vinagr', ecet.
vind', gombolyitani, csavarni.
vintr', tél.
viol', ibolya, viola.
violon', hegedű.
violonĉel', gordonka.
vip', ostor.
vipur', vipera.
vir', férfi.
virg', szűz (érintetlen).
mal'virg'ig', megbecsteleniteni, erőszakot követni el.
virt', erény.
virtuoz', nagyművész.
viŝ', törölni.
viŝ'il', törülköző.
vitr', üveg (anyag).
okul'vitr'o, szemüveg, pápaszem.
vitriol', gálic, gálickő.
viv', élni.
vizaĝ', arc, ábrázat.
vizier', arcvért, sisakszem.
vizit', látogatni.
voĉ', szózat, szó, hang, szavazat.
voj', ut.
vojaĝ', utazni.
vok', hivni, odaszólitani.
vokal', magánhangzó.
vol', akarni.
volont', örömest, szivesen.
volum', kötet (könyv).
volupt', kéj, gyönyör.
volv', begöngyölni.
vom', hányni, okádni.
vort', szó.
vost', fark.
vual', fátyol.
vulkan', tüzhányó-hegy.
vulp', róka.
vultur', keselyü.
vund', sebezni, megsebesiteni.

Z

zebr', zebra.
zenit', tetőpont.
zibel', coboly.
zingibr', gyömbér.
zink', horgany.
zizel', mogyoró-pele, pölyü (állat).
zon', öv.
zorg', gondoskodni, gonddal lenni.
zorg'ant', gyám.
zorg'at', gyámolt, gyámság alatt levő (gyermek).
zum', zummogni, dongani.

TABELO DE LA ENHAVO

59-09. — Coulommiers. Imp. Paul BRODARD. — 9-09.

KOLEKTO DE « LA REVUO »

Literatura Fako.

Angla lingvo sen profesoro, unuakta komedio de TRISTAN BERNARD, trad. de GASTON MOCH.
Unu volumo in-8, 44-paĝa . . . . Fr. 1 »

Aspazio, tragodio en kvin aktoj, de A. SVJENTOĤOVSKI, trad. de D^{ro} LEONO ZAMENHOF.
Unu volumo in-8, 157-paĝa 2 50

Brazilio, parolado de S° E. BACKHEUSER, ĉe la « Societo de Geografio » en Parizo.
Unu volumo, kun ilustrajoj 1 50

Bukedo, artikoloj pri literaturaj kaj beletristikaj demandoj, de Ch. LAMBERT.
Unu volumo in-8, 157-paĝa . . . . 2 »

Frenezo, du unuaktaj drametoj, originale verkitaj de F. PUĴULA VALJES.
Unu volumo in-8, 40-paĝa . . . . 1 »

Imenlago, novelo de THEODOR STORM, trad. de ALFRED BADER.
Unu volumo in-8, 33-paĝa . . . . » 75

La Faraono, romano de PRUS, trad. D° BEIN.
Unua volumo in-8, 194-paĝa . . . . 2 »
Dua volumo in-8, 238-paĝa . . . . 2 »
Tria volumo in-8, 191-paĝa . . . . 2 »

La Libro de l' Humorajo, originale verkita de PAUL DE LENGYEL.
Unu volumo in-8, 195-paĝa 2 50

La Reĝo de la montoj, de ED. ABOUT, trad. de G. MOCH, ilust. de G. DORÉ.
Unu volumo in-8, 218-paĝa 3 50

La Rompantoj, kvin monologoj kun ilustrajoj, originale verkitaj de F. PUJULA-VALJES.
Unu volumo in-8, 44-paĝa . . . . 1 »

La Tria, memorajoj pri la Tria Kongreso.
Unu volumo in-8, 48-paĝa, ilustrajoj ekstertekste 1 50

Laŭroj, kolekto de premiitaj verkoj en la unua literatura konkurso de « La Revuo ».
Unu volumo in-8, 138-paĝa . . . . 2 »

Makbeto, kvinakta dramo de SHAKESPEARE, trad. D^{ro} LAMBERT.
Unu volumo in-8, 123-paĝa . . . . 2 »

Misteroj de Amo, du unuaktaj dramoj, originale verkitaj de NADINA KOLOVRAT.
Unu volumo in-8, 53-paĝa . . . . » »

Mistero de Doloro, dramo de ADRIÀ GUAL, el kataluna lingvo tradukis F. PUJULA Y VALLES.
Unu volumo in-8, 96-paĝa . . . . 2 »

KOLEKTO ESPERANTA

Advokato Patelin, unuakta komedio de BRUEYS kaj PALAPRAT, tradukita de J. EVROT.
Unu volumo in-16 . . . . Fr » 75

Albumo de konataj Esperantistoj, de Fritz SCHUCK.
Unu luksa volumo (ekzistas nur kelkaj ekzempleroj). . . . . 3 »

Cikado ĉe Formikoj, el LABICHE et LEGOUVÉ, unuakta komedio
Unu volumo in-16 . . . . » 60

Ĉu li? romano originale verkita de D^ro^ VALLIENNE.
Unu volumo in-16 . . . . 4 »

Diversaĵoj, rakontoj tradukitaj de S^oi^ LALLEMANT kaj BEAU.
Unu volumo in-16 . . . . 1 25

Don Juan, kvinakta komedio de MOLIÈRE, trad. E. BOIRAC.
Unu volumo in-16 . . . . 1 50

Elektitaj Fabeloj de Fratoj GRIMM, trad. D^o^ KABE.
Unu volumo in-16 . . . . 1 80

Elektitaj Fabloj de LA FONTAINE, esperantigitaj de G. VAILLANT.
Unu volumo in-16 . . . . » 75

Eneido, de VIRGILIO, kantoj I-XII, tradukitaj de D^ro^ VALLIENNE.
Unu volumo in-16 . . . . 3 »

En malliberejo, rakonto de E. ĈIRIKOV, el la rusa lingvo tradukis D^ro^ KABE.
Unu volumo in-16, 32-paĝa . . . . » 30

Esperantaj Prozaĵoj, de diversaj aŭtoroj.
Unu volumo in-16 . . . . 2 50

Fraŭlino Julie, naturalista tragedio de August STRINDBERG, el sveda lingvo, trad. P. NYLÉN kaj S. E. KRIKORTZ.
Unu volumo in-16, 64-paĝa 1 25

Inter blinduloj, de D^o^ JAVAL, trad. S^ino^ JAVAL.
Unu volumo in-16 . . . . 2 »

Internacia Krestomatio, elektis kaj tradukis D^o^ KABE.
Unu volumo in-16 1

Kastelo de Prelongo, romano originale verkita de D^o^ VALLIENNE.
Unu volumo in-16 . . . . 4 »

Kiel ni plibonigos la vivon? originale verkita de SAĜULO.
Unu volumo in-16, 20-paĝa . . . . » 65

Kondukanto de l' interparolado kaj korespondado kun aldonita Antologio Internacia, de A. GRABOWSKI.
Unu volumo in-16 . . . . 2 »

Kurso tutmonda, de E. GASSE.
Unu volumo in-16 . . . . » 75

La Avarulo, kvinakta komedio de MOLIÈRE, trad. S. MEYER.
Unu volumo in-16 . . . . » 75

La fundo de l' mizero, romano, de SIEROŜEVSKI (Vaclav), tradukita de KABE.
Unu volumo in-16 . . . . » 75

La interrompita kanto, romano, de ORZESKO, tradukita de KABE.
Unu volumo in-16 . . . . » 75

La kolorigisto aerveturanto, gaja rakonto, de GODINEAU.
Unu volumo in-16 . . . . » 30

La kvar Evangelioj, kunigitaj en unu rakonto, de Pastro LAISNEY
Unu volumo in-16 . . . . 1 50

La nevo kiel onklo, triakta komedio de SCHILLER, tradukita de STEWART.
Unu volumo in-16 . . . . 1 »

Lernolibro de esperanta stenografio, de F. SCHNEEBERGER.
Unu volumo in-16 . . . . 1 »

Mia vilaĝo (kun franca traduko), de DELFOUR.
Unu volumo in-16 . . . . » 60

Paĝoj el la Flandra literaturo, tradukitaj de D° SEYNAEVE kaj D° VAN MELCKEBEKE.
Unu volumo in-16 . . . . 1 50

Pario, unu akto de AUGUST STRINDBERG, el sveda lingvo tradukis BIRJER STROM.
Unu volumo in-16, 24-paĝa . . . . » 60

Pola Antologio, elektita kaj tradukita de KABE.
Unu volumo in-16 . . . . 2 »

Poŝkalendaro Esperantista 1909.
Unu volumo in-16, 154-paĝa (elvendita) . . . . » »

Poŝlibro internacia por aferistoj, turistoj, k. c., de NORMAN.
Unu volumo in-16 . . . . 2 »

Pri unu speco de kurbaj linioj, von Prof. A. DOMBROVSKI.
Unu volumo in-16 . . . . » 60

Rakontoj pri feinoj, de PERRAULT (CH.), trad. de S^ino SARPY.
Unu volumo in-16 . . . . 1 »

Sub la neĝo, taglibro de juna loĝanto de la Jura montaro, de J. J. PORCHAT.
Unu volumo in-16, 144-paĝa 1 25

Tri unuaktaj komedioj, de A. v. KOTZEBUE, T. WILLIAMS, S^ino M. HANKEL.
Unu volumo in-16, 96-paĝa . . . . 1 »

Unua legolibro, de KABE.
Unu volumo in-16 . . . . 1 90

Verdaj Fajreroj, originale verkita de ROMANO FRENKEL.
Unu volumo in-8, 42-paĝa . . . . 1 »

Verkaro, libro I^a, de DEVJATNIN.
Unua volumo, in-16 . . . . 2 »
Dua volumo, in-16 . . . . 2 75
Tria volumo, in-16 . . . . 1 75

Vojaĝo interne de mia ĉambro, de MAISTRE, trad. de S. MEYER.
Unu volumo in-16 . . . . » 75

TEKNIKA KOLEKTO

Anatomia vortaro (en kvin lingvoj), verkita de la MEDICINA ESPERANTISTA GRUPO.
Unu volumo in-8 . . . . Fr. 1 50

Komercaj leteroj, en Esperanto, kun vortareto kvarlingva, de P. BERTHELOT kaj Ch. LAMBERT.
Unu volumu in-16 . . . . » 50

La Komerca Sekretario, de Ros. SUDRIA.
Unu volumo in-16. » 50

Matematika terminaro kaj krestomatio, de R. BRICARD.
Unu volumo in-16. » 75

Monadologio, de LEIBNIZ, tradukis E. BOIRAC.
Unu volumo in-16. » 60

Muzika Terminaro, de F. DE MENIL.
Unu volumo in-16, 20-paĝa. . . . . » 60

Praktikaj komercaj leteroj (kun franca traduko), de J. C. O'CONNOR, Ph. Dr. M. A., kaj D. P. HUGON.
Unu volumo in-16. » 90

Provo de Marista Terminaro, verkita sub la direkto de M. ROLLET DE L'ISLE.
Unu volumo in-8, 74-paĝa (*bindita*). 1 50

Vocabulaire des mots spéciaux à la philatélie (en Français et Esperanto), par R. LEMAIRE.
Unu volumo in-8 . . . . » 40

Vocabulaire technique et technologique Français-Esperanto, par CHARLES VERAX.
Unu volumo in-8, 130-paĝa (*bindita*). 2 50

MUZIKO

Himno al Zamenhof, paroloj kaj muziko de R. DESHAYS . . 1 »

La Vojo (kanto kaj fortepiano), paroloj de Dº ZAMENHOF, muziko de R. DESHAYS. » 35

Esperanto (valso por fortepiano), muziko de A. F. DE MÉNIL. . 1 »

La kanto de l' cigno (melodio), poemo de SVIRIDOV, muziko de F. DE MÉNIL . . . . 1 »

Kuŝas somero, poezio de TH. KANALOSŜI-LEFFLER, muziko de F. DE MÉNIL . . . . 1 »

Mi aŭdas vin, poezio de LEONO ZAMENHOF, muziko de F. DE MÉNIL. . . . . 1 »

LA REVUO

Internacia monata literatura gazeto en Esperanto

La **sola**, kiu estas honorata per la konstanta kunlaborado

DE

D^ro L. L. ZAMENHOF

Aŭtoro de la lingvo Esperanto.

Plej bonstila, zorge revedita, bele presita, akurate eldonata, **La Revuo**, publikigas novelojn, teatrajojn, romanojn, poeziojn, seriozajn studojn pri popolmoroj, historio, geografio, k. c. Ĉiu numero enhavas bibliografian parton tutmondan kronikon kaj felietonon.

Konkursoj estas organizitaj.
Ĉiu numero havas 48 paĝojn da plej bona teksto!
Ĉiu jaro de *La Revuo* komenciĝas la 1 de Septembro.
Specimenoj estas senpage senditaj.

---o—o---

ONI ABONAS :

Bohemujo. — F. TOPIĈ, Ferdinandova 11, *PRAHA*, unu numero 60 hel., jara abono. . . . . K. 6
Francujo. — Librejo HACHETTE & K°, 79, boulevard Saint-Germain, *PARIS*, unu numero 50 cent., jara abono. . . . . Fr. 6
Danujo. — ANDR.-FRED. HÖST & SÖN, Bredgade, 35, *KJÖBENHAVN*, unu numero 50 öre, jara abono. . . . . Kr. 4,50
Germanujo kaj Aŭstrio. — ESPERANTO VERLAG MÖLLER & BOREL Lindenstr. 18-19, *BERLIN*, unu num. 45 pfen., jara abono. . . . M. 5
Granda Britujo kaj Kolonioj. — THE BRITISH ESPERANTO ASOCIO, Museum Station Building, 133-6, High Holborn, *LONDON W. C.*, unu numero 6 penc., jara abono . . . . S. 6
Hispanujo. — J. ESPASA, 579, calle de las Cortes, *BARCELONA*, jara abono. . . . . P. 8
Hungarujo. — L. KÓKAI, Károly-utca 1., *BUDAPEST*, IV., unu numero 55 fillér, jara abono . . . . K. 6
Italujo. — R. GIUSTI. 53. via Vittorio Emanuele, *LIVORNO*, unu numero 50 cent., jara abono. L. 7
Polujo. — M. ARCT, Nowy Swiat, *WARSZAWA*, unu numero 25 kop. jara abono. . . . . R. 2,80
Rumanujo. — Librăria nouă CAROL P. SEGAL, Calea Victoriei 78, *BUCURESTI*, unu numero 60 banoj, jara abono. . . . . Leoj 7
Rusujo. — LIBREJO ESPERANTO, 28, Tverskaja, *MOSKVA*, unu numero 25 kop., jara abono. . . . . R. 2 80
Usono. — AMERICAN ESPERANTIST C°, 235, Fortieth street, *CHICAGO*, unu numero 10 cend., jara abono . . . . D. 1 40
Por la landoj, kie ne estas abonejo, sin turni al firmo HACHETTE & K° en *PARIS*, jara abono (por tiuj landoj). . . . . Fr. 7

Oni akceptas pagon de l' abono nur per poŝtmandato aŭ ĉeko.

Coulommiers. Imp. Paul BRODARD.